

İLK YARDIM BİLGİSİ

12 SORU

0212 471 0 999

0553 307 21 21

ozcemsurucukursu

ozcemsurucukurslari

ÖZCEM
SÜRÜCÜ KURSU

(1) GENEL İLKYARDIM BİLGİLERİ

İlkyardım Nedir?

Herhangi bir kaza veya yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun kötüye gitmesini önleyebilmek amacı ile olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın, mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamalardır

Acil Tedavi Nedir?

Acil tedavi ünitelerinde, hasta/yaralıları doktor ve sağık personeli tarafından yapılan tıbbi müdahalelerdir.

İlkyardım ve Acil Tedavi Arasındaki Fark Nedir?

Acil tedavi bu konuda ehliyetli kişilerce gerekli donanımla yapılan müdahale olmasına karşın, ilkyardım bu konuda eğitim almış herkesin olayın olduğu yerde bulabildiğı malzemeleri kullanarak yaptığı hayat kurtarıcı müdahaledir.

İlk yardım

- Olay yerinde,
- Eldeki olanaklar kullanılarak, ilâçsız yapılan uygulamadır.

Acil tedavi

- Ambulans ya da sağlık kuruluşunda
- İlâç veya tıbbî malzemelerle yapılan uygulamadır.

İlkyardımcı Kimdir?

İlkyardım tanımında belirtilen amaç doğrultusunda hasta veya yaralıya tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç gereçlerle, ilaçsız uygulamaları yapan eğitim almış kişi ya da kişilerdir.

İlkyardımın Öncelikli Amaçları Nelerdir?

- ☐ Hayati tehlikenin ortadan kaldırılması,
- ☐ Yaşamsal fonksiyonların sürdürülmesinin sağlanması,
- ☐ Hasta/yaralının durumunun kötüleşmesinin önlenmesi,
- ☐ İyileşmenin kolaylaştırılması.

İlkyardımanın Temel Uygulamaları Nelerdir?

İlkyardım temel uygulamaları Koruma, Bildirme, Kurtarma (KBK) olarak ifade edilir.

KORUMA

BİLDİRME

KURTARMA

Koruma: Kaza sonuçlarının ağırlaşmasını önlemek için olay yerinin değerlendirilmesini kapsar. En önemli işlem olay yerinde oluşabilecek tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çevre oluşturmaktır.

Bildirme: Olay / kaza mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde telefon veya diğer kişiler aracılığı ile gerekli yardım kuruluşlarına bildirilmelidir. Türkiye'de ilkyardım gerektiren her durumda telefon iletişimleri, 112 acil telefon numarası üzerinden gerçekleştirilir.

112'nin Aranması Sırasında Nelere Dikkat Edilmelidir?

- ☐ Sakin olunmalı ya da sakin olan bir kişinin araması sağlanmalı,
- ☐ 112 merkezi tarafından sorulan sorulara net bir şekilde cevap verilmeli,
- ☐ Kesin yer ve adres bilgileri verilirken, olayın olduğu yere yakın bir caddenin ya da çok bilinen bir yerin adı verilmeli,
- ☐ Kimin, hangi numaradan aradığı bildirilmeli, Hasta/yaralı(lar) ın adı ve olayın tanımı yapılmalı,
- ☐ Hasta/yaralı sayısı ve durumu bildirilmeli,
- ☐ Eğer herhangi bir ilkyardım uygulaması yapıldıysa nasıl bir yardım verildiği belirtilmeli,
- ☐ 112 hattında bilgi alan kişi, gerekli olan tüm bilgileri aldığını söyleyinceye kadar telefon kapatılmamalıdır.

SORU: Ülkemizde ilk yardım gerektiren her durumda, 112 Acil Yardım Servisinin aranması ve gerekli bilgilerin doğru olarak verilmesi bir insanlık görevidir.

Buna göre 112 Acil Yardım Servisinin aranması sırasında dikkat edilecek hususlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

Yaralının taşınmasında ilk yardımcı kendi sağlığını riske sokmamalıdır. Gereksiz zorlama ve yaralanmalara engel olmak için kurallara uygun davranmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yaralının taşınması sırasında ilk yardımcının uyması gereken genel kurallardandır?

- A) Olayın tanımını yapmaktan kaçınmak
- B) Kimin, hangi numaradan aradığını bildirmekten kaçınmak
- C) Sakin olmak ya da sakin olan bir kişinin aramasını sağlamak
- D) Herhangi bir ilk yardım uygulaması yapıldıysa bu durumu sağlık personelinin gizlemek

Kurtarma (Müdahale): Olay yerinde hasta / yaralıları müdahale hızlı ancak sakin bir şekilde yapılmalıdır.

İlkyardımcının Müdahale İle İlgili Öncelikli Yapması Gerekenler Nelerdir?

- ☐ Hasta / yaralıların durumu değerlendirilir (ABC) ve öncelikli müdahale edilecekler belirlenir,
- ☐ Hasta/yaralının korku ve endişeleri giderilir,
- ☐ Hasta/yaralıya müdahalede yardımcı olacak kişiler organize edilir,
- ☐ Hasta/yaralının durumunun ağırlaşmasını önlemek için kendi kişisel olanakları ile gerekli müdahalelerde bulunulur,
- ☐ Kırıklara yerinde müdahale edilir,
- ☐ Hasta/yaralı sıcak tutulur,
- ☐ Hasta/yaralının yarasını görmesine izin verilmez,
- ☐ Hasta/yaralıyı hareket ettirmeden müdahale yapılır,
- ☐ Hasta/yaralının en uygun yöntemlerle en yakın sağlık kuruluşuna sevki sağlanır (112)

(Ancak, ağır hasta/yaralı bir kişi hayati tehlikede olmadığı sürece asla yerinden kıpırdatılmamalıdır).

SORU: Olay ya da kaza, mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde telefon veya diğerk kişiler aracılığıyla gerekli yardım kuruluşlarına haber verilmelidir. Türkiye’de ilk yardım gerektiren her durumda, telefon iletişimleri 112 acil telefon numarası üzerinden gerçekleştirilir. Verilen bilgi, ilk yardımın temel uygulamalarından hangisiyle ilgilidir?

- A) Tedavi etme
- B) Kurtarma
- C) Koruma
- D) Bildirme

SORU: Yaralının taşınmasında ilk yardımcı kendi sağlığını riske sokmamalıdır. Gereksiz zorlama ve yaralanmalara engel olmak için kurallara uygun davranmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yaralının taşınması sırasında ilk yardımcının uyması gereken genel kurallardandır?

- A) Yaralıya uzak mesafede çalışması
- B) Daha uzun ve kuvvetli kas gruplarını kullanması
- C) Ani dönme ve bükülmeler yaparak yön değiştirmesi
- D) Yaralıyı mümkün olduğunca çok hareket ettirmesi

SORU: Trafik kazası sonrası olay yerinin değerlendirmesini yapan bir ilk yardımcı;

- I. Olay yerini yeterince görünebilir biçimde işaretliyor,
- II. Kivılcım oluşturabilecek ışıklandırma veya çağrı araçlarının kullanılmasına izin vermiyor,
- III. Birinci değerlendirme sonucu tüm uyarılara karşı tepkisiz olduğu belirlenen kazazedeye şekerli içecekler veriyor.

Bu ilk yardımcı, yukarıdaki uygulamaların hangilerinde hatalı davranmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I, II ve III.

İlkyardımcının Özellikleri Nasıl Olmalıdır?

Olay yeri genellikle insanların telaşlı ve heyecanlı oldukları ortamlardır. Bu durumda ilkyardımcı sakin ve kararlı bir şekilde olayın sorumluluğunu alarak gerekli müdahaleleri doğru olarak yapmalıdır. Bunun için bir ilkyardımcıda aşağıdaki özelliklerin olması gerekmektedir:

- ☐ İnsan vücudu ile ilgili temel bilgilere sahip olmalı,
- ☐ Önce kendi can güvenliğini korumalı,
- ☐ Sakin, kendine güvenli ve pratik olmalı,
- ☐ Eldeki olanakları değerlendirebilmeli,
- ☐ Olayı anında ve doğru olarak haber vermeli (112'yi aramak),
- ☐ Çevredeki kişileri organize edebilmeli ve onlardan yararlanabilmeli,
- ☐ İyi bir iletişim becerisine sahip olmalıdır.

SORU: Aşağıdakilerden hangisi ilk yardımcıda bulunması gereken özelliklerdendir?

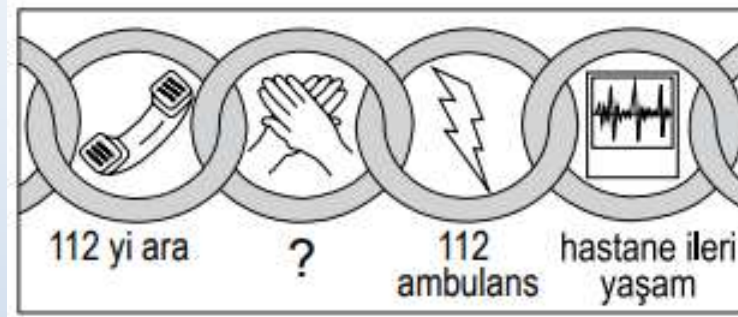
- A) Telaşlı ve tedirgin olması
- B) İletişim becerilerinin zayıf olması
- C) Önce çevrenin güvenliğini sağlaması
- D) İnsan vücudu ile ilgili temel bilgilere sahip olması

Hayat Kurtarma Zinciri Nedir?

Hayat kurtarma zinciri 4 halkadan oluşur. Son iki halka ileri yaşam desteğine aittir ve ilkyardımcının görevi değildir.

- 1.Halka - Sağlık kuruluşuna haber verilmesi
- 2.Halka - Olay yerinde Temel Yaşam Desteği yapılması
- 3.Halka - Ambulans ekiplerince müdahaleler yapılması
- 4.Halka - Hastane acil servislerinde müdahale yapılmasıdır

SORU: Yukarıda soru işareti (?) ile gösterilen ve hayat kurtarma zincirinin 2. halkası olan uygulama hangisidir?

- A) İlaçla tedavi
- B) Hasar tespiti
- C) Temel yaşam desteği
- D) Olay yeri değerlendirmesi

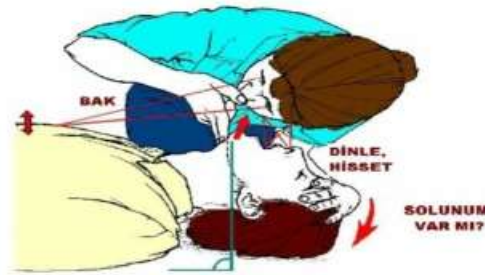
İlk yardımın ABC' si Nedir?

Bilinç kontrol edilmeli, bilinç kapalı ise aşağıdakiler hızla değerlendirilmelidir:

- A. Hava yolu açıklığının değerlendirilmesi
- B. Solunumun değerlendirilmesi (bak-dinle-hisset)
- C. Dolaşımın değerlendirilmesi

**(A) Havayolu açıklığının
Değerlendirilmesi**

**(B) Solunumun
Değerlendirilmesi**

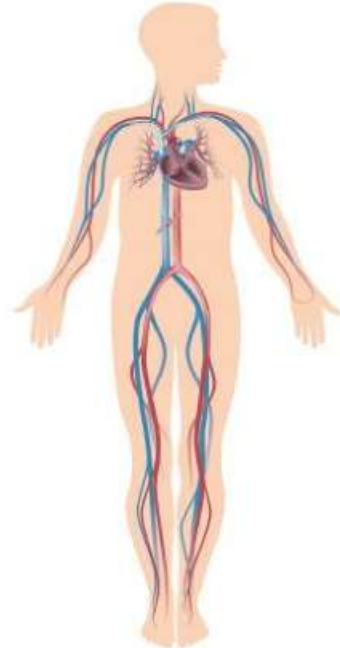

(C) Dolaşımın değerlendirilmesi

(2) HASTA/YARALININ VE OLAY YERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

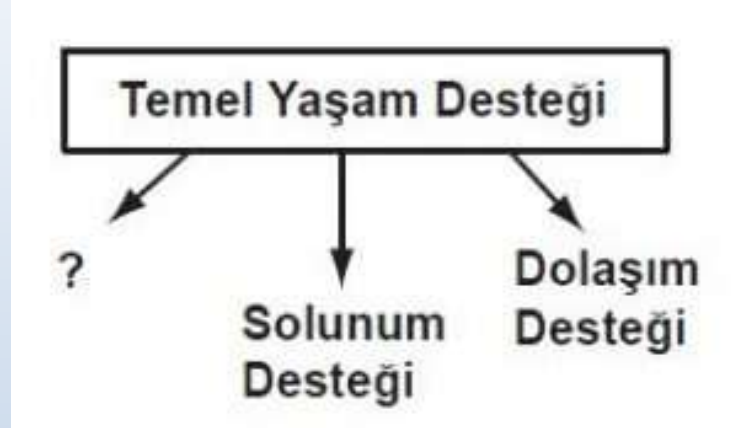
İlkyardımcının Bilmesi Gereken ve Vücudu Oluşturan Sistemler Nelerdir?

İlkyardımcının insan vücudu, yapısı ve işleyişi konusunda bazı temel kavramları bilmesi, ilkyardımcı olarak yapacağı müdahalelerde bilinçli olmasını kolaylaştırır

SORU: Yetişkin bir kazazedenin solunum yapıp yapmadığı bak-dinle-hisset yöntemiyle kaç saniye süre ile kontrol edilir?

- A) 10
- B) 20
- C) 30
- D) 40

SORU: Yukarıda soru işareti (?) ile gösterilen ve temel yaşam desteğinin 1. aşaması olan uygulama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kırık kontrolünün yapılması
- B) Kanamanın kontrol edilmesi
- C) Şok pozisyonunun verilmesi
- D) Hava yolu açıklığının sağlanması

Hareket sistemi

Kemik, eklem ve kaslardan oluşur. Hareket ve destek görevi vardır.

Sinir sistemi

Beyin, beyincik ve omurilik soğanından oluşur. Anlama, algılama ve dengeyi sağlama görevi vardır. Ayrıca kalbin çalışması ve solunumda da görevi vardır.

Dolaşım sistemi

Kalp, damar ve kandan oluşur. Dokulara oksijen ve besin elemanları taşır ve dokularda oluşan atıkları (zararlı maddeleri) toplar.

Solunum sistemi

Akciğer, soluk borusu, burun ve ağızdan oluşur. Dokuların oksijenlenmesini sağlar.

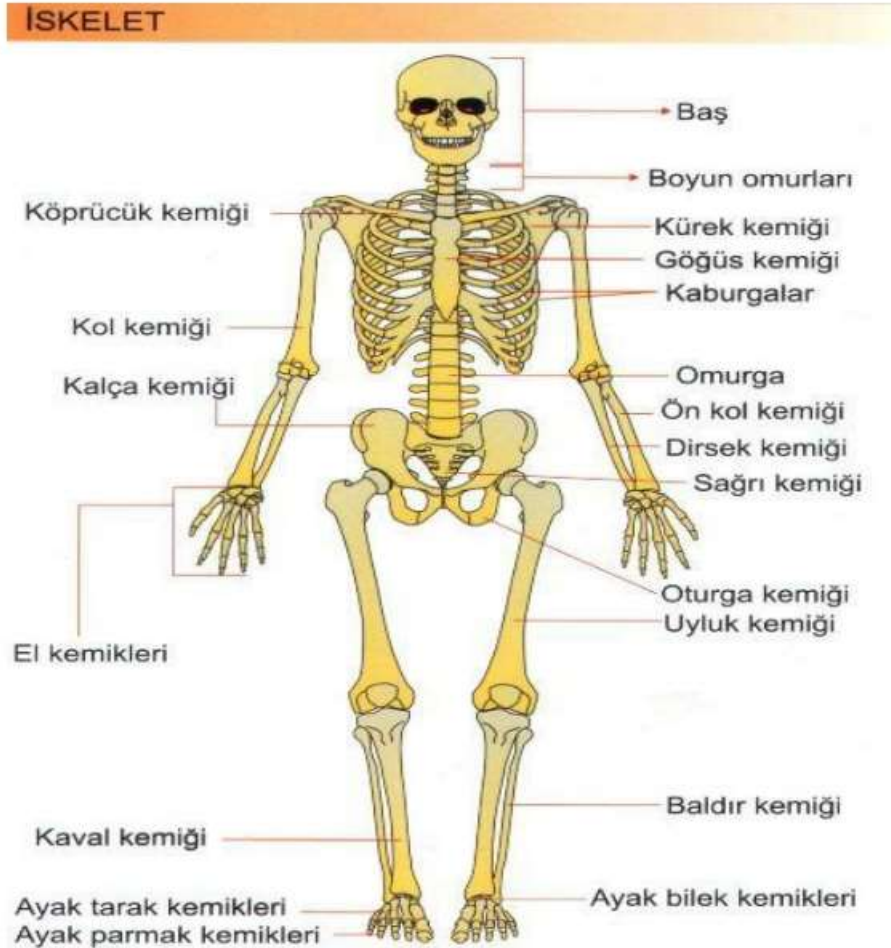
Boşaltım sistemi

Böbrek, idrar boruları ve idrar kesesinden oluşur. Vücuda zararlı olan maddelerin atılmasını sağlar.

VÜCUDUMUZUN SİSTEMLERİ VE GÖREVLERİ

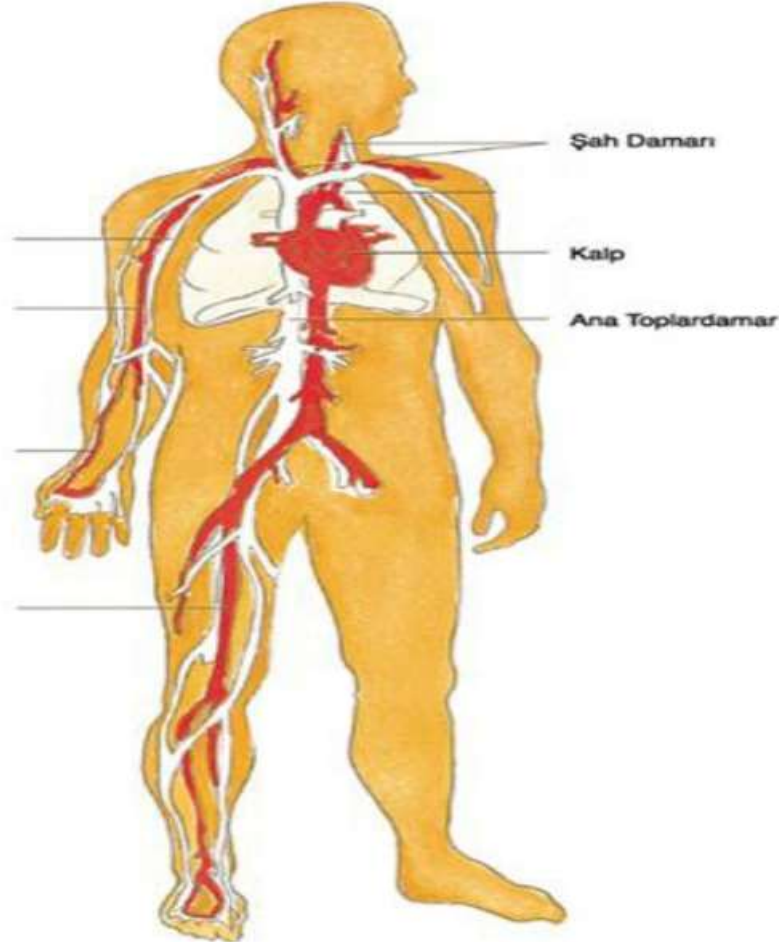
Hareket sistemi: Vücudun hareket etmesini, desteklenmesini sağlar ve koruyucu görev yapar. Hareket sistemi şu yapılardan oluşur:

- ☐ Kemikler
- ☐ Eklemler
- ☐ Kaslar

Dolaşım sistemi: Vücut dokularının oksijen, besin, hormon, bağışıklık elemanı ve benzeri elemanları taşır ve yeniden geriye toplar. Dolaşım sistemi şu yapılardan oluşur:

- ☐ Kalp
- ☐ Kan damarları
- ☐ Kan

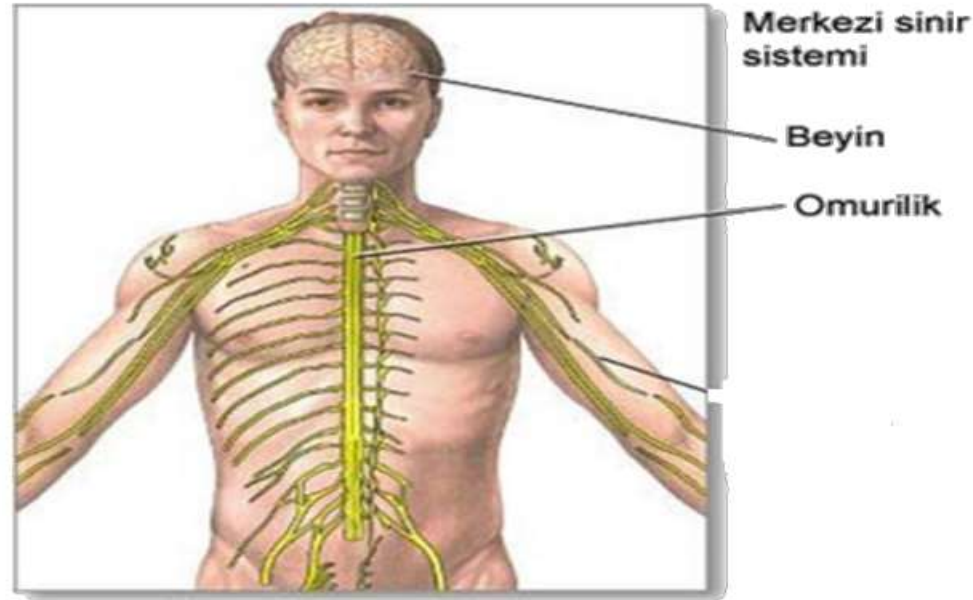

SORU: Kanın vücuttaki görevleriyle ilgili olarak verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Pıhtılaşmanın sağlanmasında rol oynar.
- B) Vücut sıcaklığını ve vücudun sıvı dengesini ayarlar.
- C) Oksijen, besin maddesi ve hormonları hücrelere, atık maddeleri ve karbondioksiti ilgili organlara taşır.
- D) Vücudun hastalık etkeni olan mikroorganizmalara karşı savunmasını zayıflatır.

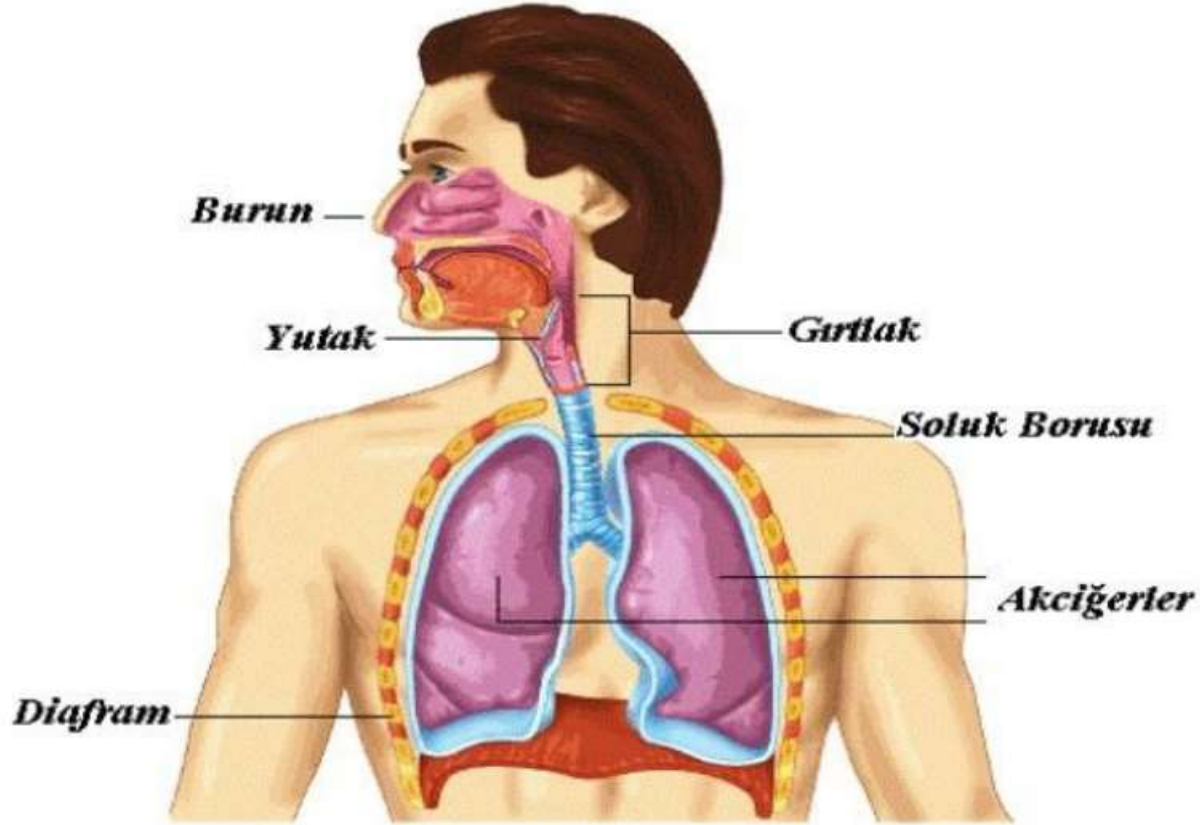
Sinir sistemi: Bilinç, anlama, düşünme, algılama, hareketlerinin uyumu, dengesi ve solunum ile dolaşımı sağlar. Sinir sistemi şu yapılardan oluşur:

- ☐ Beyin
- ☐ Beyincik
- ☐ Omurilik
- ☐ Omurilik soğanı

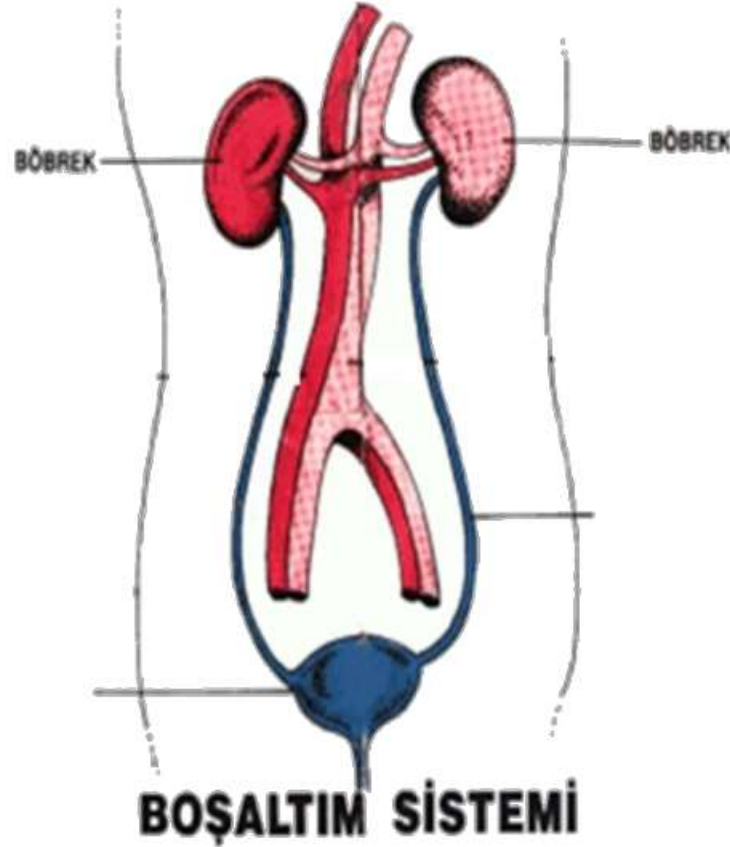
Solunum sistemi: Vücuda gerekli olan gaz alışverişi görevini yaparak hücre ve dokuların oksijenlenmesini sağlar. Solunum sistemi şu organlardan oluşur:

- ☐ Solunum yolları
- ☐ Akciğerler

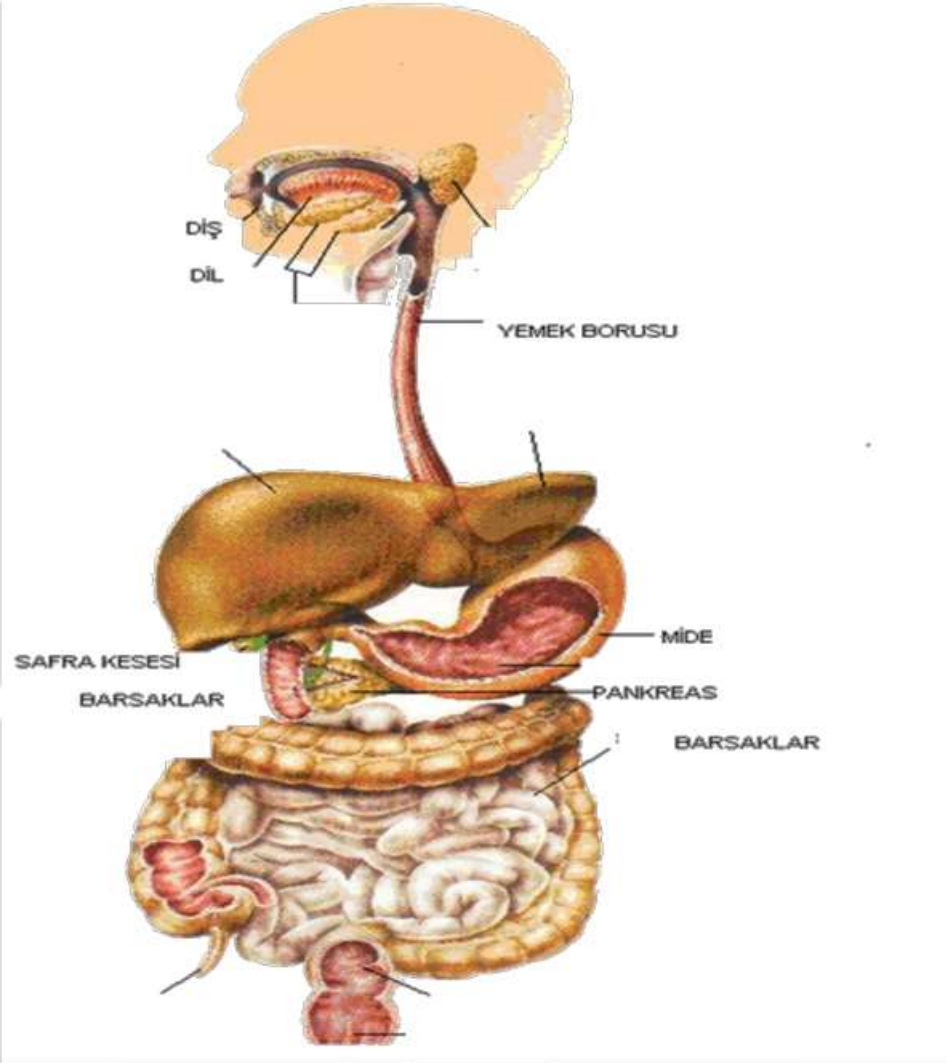
Boşaltım sistemi: Kanı süzerek gerekli maddelerin vücutta tutulması, zararlı olanların atılması görevlerini yaparak vücutta iç dengeyi korur. Boşaltım sistemi şu organlardan oluşur:

- ☐ İdrar borusu
- ☐ İdrar kesesi
- ☐ İdrar kanalları
- ☐ Böbrekler

Sindirim sistemi: Ağızdan alınan besinlerin öğütülerek sindirilmesi ve kan dolaşımı vasıtasıyla vücuda dağıtılmasını sağlar. Sindirim sistemi şu organlardan oluşur:

- ☐ Dil ve dişler
- ☐ Yemek borusu
- ☐ Mide
- ☐ Safra kesesi
- ☐ Pankreas
- ☐ Bağırsaklar

SORU: Böbrekler, insan vücudundaki hangi sistemi oluşturan organlardandır?

- A) Sinir sistemi
- B) Sindirim sistemi
- C) Dolaşım sistemi
- D) Boşaltım sistemi

Yaşam Bulguları İle İlgili Önemli Göstergeler Nelerdir?

Hasta/yaralıyı değerlendirmeden önce yaşam bulgularının anlamlarının bilinmesi gerekmektedir. Çünkü bu bulguların var veya yok olması yapılacak müdahaleler için önem taşımaktadır.

Yaşam bulguları dediğimizde, hasta/yaralının;

- Bilinci,
- Solunumu,
- Dolaşımı,
- Vücut Isısı,
- Kan Basıncından söz edilmektedir.

Bilinç Durumunun Değerlendirilmesi:

Öncelikle, hasta/yaralının bilinç durumu değerlendirilir. Normal bir kişi kendine yöneltilen tüm uyarılara cevap verir. Bilinç düzeyi yaralanmanın ağırlığını gösterir.

Bilinç düzeyleri;

Kişinin bilinci yerinde ise = Tüm uyarılara cevap verir.

1 Derece Bilinç Kaybı = Sözlü ve gürültülü uyarılara cevap verir.

2 Derece Bilinç Kaybı = Ağrılı uyarılara cevap verir.

3 Derece Bilinç Kaybı = Tüm uyarılara karşı tepkisizdir, cevap vermez

Solunum Değerlendirilmesi:

Hasta/yaralının solunumu değerlendirilirken;

- Solunum sıklığına,
- Solunum aralıklarının eşitliğine,
- Solunum derinliğine bakılır.

Kişinin 1 dakika içinde nefes alma ve verme sayısı solunum sıklığıdır.

- **Sağlıklı yetişkin bir kişide dakikada solunum sayısı 12–20,**
- **Çocuklarda 16–22,**
- **Bebeklerde 18-24'dür**

Kan Basıncının Değerlendirilmesi:

Hasta/yaralı değerlendirilirken kan basıncı kontrol edilmez. Ancak, kan basıncının anlamının bilinmesi önemlidir. Kalbin kasılma ve gevşeme anında damar duvarına yaptığı basınçtır. Kalbin kanı pompalama gücünü gösterir. **Normal değeri 100/50- 140/100 mm Hg'dir.**

Nabız Değerlendirilmesi:

Kalp atımlarının atardamar duvarına yaptığı basıncın damar duvarında parmak uçlarıyla hissedilmesine nabız denmektedir.

- Yetişkin bir kişide normal nabız sayısı dakikada 60–100,
- Çocuklarda 100–120,
- Bebeklerde 100-140'dır.

SORU: Sağlıklı yetişkin bir kişinin dakikadaki solunum sayısı kaçtır?

- A) 10 - 18
- B) 12 - 20
- C) 14 - 22
- D) 16 – 24

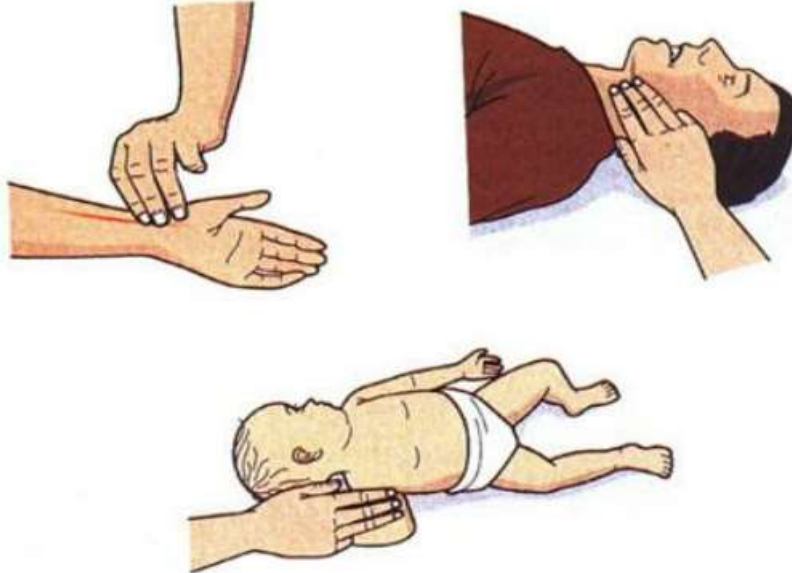
SORU: Kazazedeye sözlü uyararla ya da hafifçe omzuna dokunarak “iyi misiniz?” diye sorularak - - - - değerlendirmesi yapılır. Yukarıdaki açıklamada boş bırakılan yere hangisi yazılmalıdır?

- A) dolaşım
- B) bilinç durumu
- C) solunum
- D) hava yolu açıklığı

Vücutta nabız alınabilen bölgeler nelerdir?

- ☐ Şah damarı (adem elmasının her iki yanında)
- ☐ Ön-kol damarı (Bileğin iç yüzü, başparmağın üst hizası)
- ☐ Bacak damarı (Ayak sırtının merkezinde)
- ☐ Kol damarı (Kolun iç yüzü, dirseğin üstü)

Hasta/yaralıların dolaşımını değerlendirirken, çocuk ve yetişkinlerde şah damarından, bebeklerde kol atardamarından nabız alınır.

Vücut Isısının Değerlendirilmesi: İlkyardımda vücut ısısı koltuk altından ölçülmelidir. Normal vücut ısısı 36,5 C'dir. Normal değerin üstünde olması yüksek ateş, altında olması düşük ateş olarak belirtilir.

**41–42 C üstü ve 34,5 C tehlike olduğunu ifade eder.
31.0 C ve altı ölümcüldür**

Hasta/yaralının Değerlendirilmesinin Amacı Nedir?

- ☐ Hastalık ya da yaralanmanın ciddiyetinin değerlendirmesi,
- ☐ İlkyardım önceliklerinin belirlenmesi,
- ☐ Yapılacak ilkyardım yönteminin belirlenmesi,
- ☐ Güvenli bir müdahale sağlanması.

Hasta/yaralının İlk Değerlendirilme Aşamaları Nelerdir?

Hasta/yaralıya sözlü uyararla ya da hafifçe omzuna dokunarak —“iyi misiniz?” diye sorularak bilinç durumu değerlendirmesi yapılır. Bilinç durumunun değerlendirilmesi daha sonraki aşamalar için önemlidir.

İlk Yardımda Öncelik Sırası

- ∞ Solunumu duranlar
- ∞ Kalbi duranlar
- ∞ kanaması olanlar
- ∞ Şoka girenler
- ∞ kırık , çıkığı olan

A. Havayolu açıklığının değerlendirilmesi:

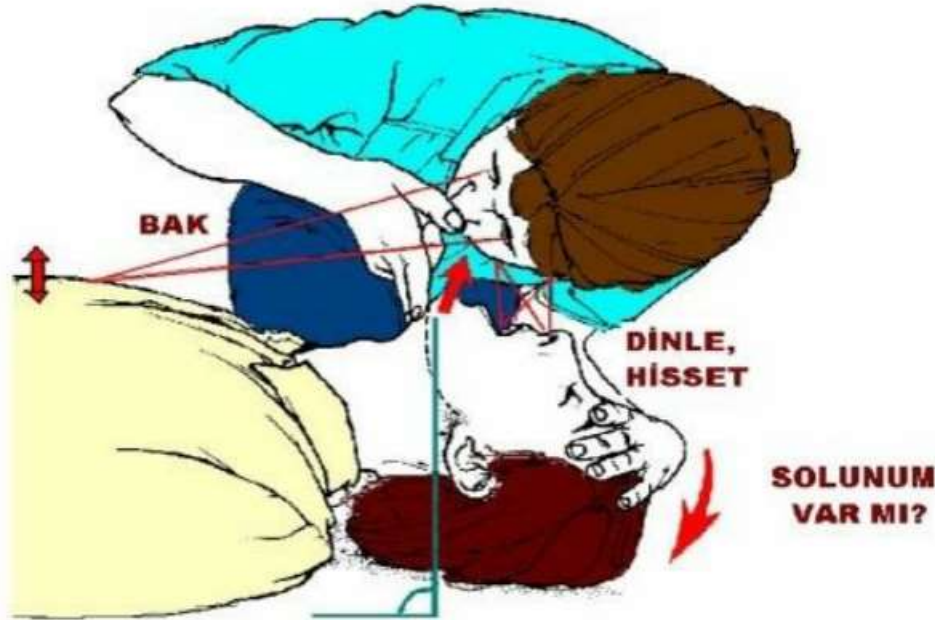
- ❑ Özellikle bilinç kaybı olanlarda dil geri kaçarak solunum yolunu tıkayabilir ya da kusmuk, yabancı cisimlerle solunum yolu tıkanabilir. Havanın akciğerlere ulaşabilmesi için hava yolunun açık olması gerekir.
- ❑ Hava yolu açıklığı sağlanırken hasta/yaralı baş, boyun, gövde eksenini düz olacak şekilde yatırılmalıdır.
- ❑ Bilinç kaybı belirlenmiş kişide; ağız içine önce göz ile bakılmalı, eğer yabancı cisim var ise işaret parmağı yandan ağız içine sokularak cisim çıkartılmalıdır.
- ❑ Daha sonra bir el hasta/yaralının alnına, diğer elin 2 parmağı çene kemiğinin üzerine koyulur, alından bastırılıp çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilip Baş geri-Çene yukarı pozisyonu verilir. Bu işlemler sırasında sert hareketlerden kaçınılmalıdır.

B. Solunumun değerlendirilmesi:

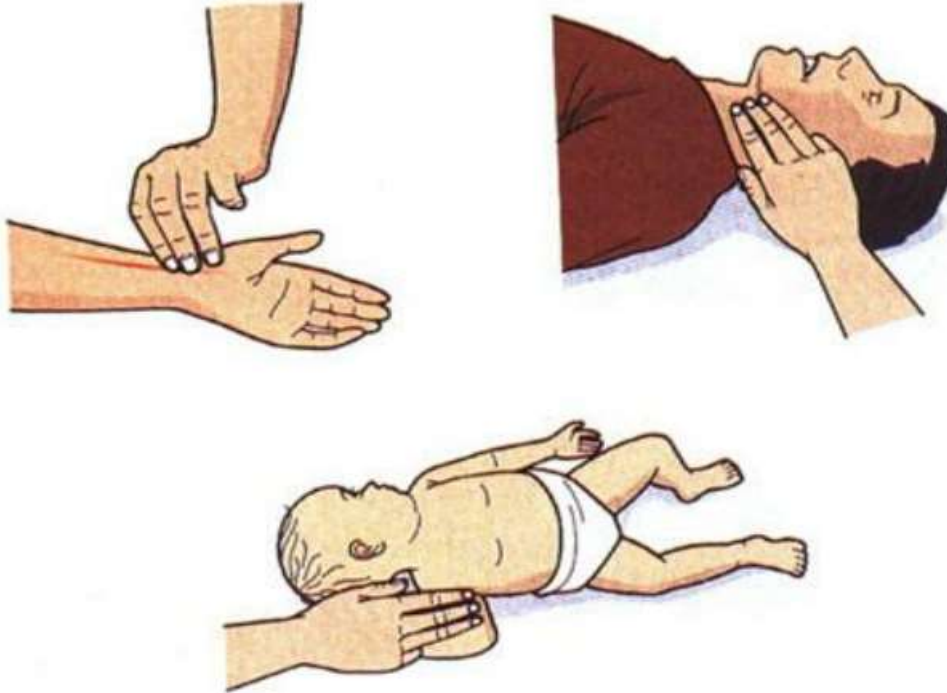
İlkyardımcı, başını hasta/yaralının göğsüne bakacak şekilde yan çevirerek yüzünü hasta/yaralının ağızına yaklaştıır, Bak-Dinle-Hisset yöntemi ile solunum yapıp yapmadığını 10 saniye süre ile değerlendirir.

- Göğüs kafesinin solunum hareketine bakılır,
- Eğilip kulağını hastanın ağızına yaklaştıırarak solunum dinlenir ve hastanın soluğunu yanağında hissetmeye çalışılır, Solunum yoksa derhal yapay solunuma başlanır.

C. Dolaşımın değerlendirilmesi:

Dolaşımın değerlendirilmesi için ilkyardımcı; ocuk ve yetişkinlerde şah damarından, bebeklerde kol atardamarından 3 parmakla 5 saniye süre ile nabız almaya çalışılır. İlk değerlendirme sonucu hasta/yaralının bilinci kapalı fakat solunum ve nabızı varsa derhal koma pozisyonuna getirerek diğer yaralılar değerlendirilir

Hasta/yaralının İkinci Değerlendirmesi Nasıl Olmalıdır?

İlk muayene ile hasta/yaralının yaşam belirtilerinin varlığı güvence altına alındıktan sonra ilkyardımcı ikinci muayene aşamasına geçerek baştan aşağı muayene yapar.

İkinci değerlendirme aşamaları şunlardır:

Görüşerek bilgi edinme:

- ☐ Kendini tanıtır,
- ☐ Hasta/yaralının ismini öğrenir ve adıyla hitap eder,
- ☐ Hoşgörülü ve nazik davranarak güven sağlar,
- ☐ Hasta/yaralının endişelerini gidererek rahatlatır,
- ☐ Olayın mahiyeti, koşulları, kişisel özgeçmişleri, sonuç olarak ne yedikleri, kullanılan ilaçlar ve alerjinin varlığı sorularak öğrenilir.

Baştan aşağı kontrol yapılır:

- ☐ Bilinç düzeyi, anlama, algılama,
- ☐ Solunum sayısı, ritmi, derinliği,
- ☐ Nabız sayısı, ritmi, şiddeti,
- ☐ Vücut veya cilt ısısı, nemi, rengi

SORU: Boyun travması olmayan bilinci kapalı bir kazazedenin hava yolu açıklığını sağlamak için aşağıdaki uygulamaları yapan ilk yardımcının, hangi seçenekteki davranışı hatalıdır?

- A) Solunumu zorlaştıracak kıyafetleri gevşetmesi
- B) Yabancı cismi görmeden kazazedenin ağız içine kör dalış yapması
- C) Kazazedeyi sert ve düz bir zemin üzerine baş, boyun ve gövde eksenini düz olacak şekilde sırtüstü yatırması
- D) Bir elini kazazedenin altına koyarak başı geriye iterken diğer elinin iki parmağıyla çeneyi öne ve yukarı doğru çekmesi

Baş: Saç, saçlı deri, baş ve yüzde yaralanma, morluk olup olmadığı, kulak ya da burundan sıvı veya kan gelip gelmediği değerlendirilir, ağız içi kontrol edilir.

Boyun: Ağrı, hassasiyet, şişlik, şekil bozukluğu araştırılır. Aksi ispat edilinceye kadar boyun zedelenmesi ihtimali göz ardı edilmemelidir.

Göğüs kafesi: Saplanmış cisim, açık yara, şekil bozukluğu ya da morarma olup olmadığı, hafif baskı ile ağrı olup oluşmadığı, kanama olup olmadığı değerlendirilmelidir. Göğüs kafesi genişlemesinin normal olup olmadığı araştırılmalıdır. Göğüs muayenesinde eller arkaya kaydırılarak hasta/yaralının sırtı da kontrol edilmelidir.

Karın boşluğu: Saplanmış cisim, açık yara, şekil bozukluğu, şişlik, morarma, ağrı ya da duyarlılık olup olmadığı ve karının yumuşaklığı değerlendirilmelidir. Eller bel tarafına kaydırılarak muayene edilmeli, ardından kalça kemiklerinde de aynı araştırma yapılarak kırık veya yara olup olmadığı araştırılmalıdır.

Kol ve bacaklar: Kuvvet, his kaybı varlığı, ağrı, şişlik, şekil bozukluğu, işlev kaybı ve kırık olup olmadığı, nabız noktalarından nabız alınıp alınmadığı değerlendirilmelidir. İkinci değerlendirmeden sonra mevcut duruma göre yapılacak müdahale yöntemi seçilir.

Olay Yerini Değerlendirmenin Amacı Nedir?

- ❑ Olay yerinde tekrar kaza olma riskinin ortadan kaldırılması,
- ❑ Olay yerindeki hasta/yaralı sayısının ve türlerinin belirlenmesidir.

Olay yerinin hızlı bir şekilde değerlendirilmesinin ardından yapılacak müdahaleler planlanır.

Olay Yerinin Değerlendirilmesinde Yapılacak İşler Nelerdir?

Herhangi bir olay yerinin değerlendirilmesinde aşağıdakiler mutlaka yapılmalıdır:

- Kazaya uğrayan araç mümkünse yolun dışına ve güvenli bir alana alınmalı, kontağı kapatılmalı, el freni çekilmeli, araç LPG'li ise aracın bagajında bulunan tüpün vanası kapatılmalıdır,
- Olay yeri yeterince görünebilir biçimde işaretlenmelidir. Kaza noktasının önüne ve arkasına gelebilecek araç sürücülerini yavaşlatmak ve olası bir kaza tehlikesini önlemek için uyarı işaretleri yerleştirilmeli; bunun için üçgen reflektörler kullanılmalıdır,
- Olay yerinde hasta/yaralıya yapılacak yardımı güçleştirebilecek veya engelleyebilecek meraklı kişiler olay yerinden uzaklaştırılmalıdır,
- Olası patlama ve yangın riskini önlemek için olay yerinde sigara içilmemelidir,
- Gaz varlığı söz konusu ise oluşabilecek zehirlenmelerin önlenmesi için gerekli önlemler alınmalıdır,
- Ortam havalandırılmalıdır,
- Kıvılcım oluşturabilecek ışıklandırma veya çağrı araçlarının kullanılmasına izin verilmemelidir,

- ☐ Hasta/yaralı yerinden oynatılmamalıdır,
- ☐ Hasta/yaralı hızla yaşam bulguları yönünden (ABC) değerlendirilmelidir,
- ☐ Hasta/yaralı kırık ve kanama yönünden değerlendirilmelidir,
- ☐ Hasta/yaralı sıcak tutulmalıdır,
- ☐ Hasta/yaralının bilinci kapalı ise ağızdan hiçbir şey verilmemelidir,
- ☐ Tıbbi yardım istenmelidir (112),
- ☐ Hasta/yaralının endişeleri giderilmeli, nazik ve hoşgörülü olmalıdır,
- ☐ Hasta/yaralının paniğe kapılmasını engellemek için yarasını görmesine izin verilmemelidir,
- ☐ Hasta/yaralı ve olay hakkındaki bilgiler kaydedilmelidir,
- ☐ Yardım ekibi gelene kadar olay yerinde kalınmalıdır.

SORU: I. El freninin çekilmesi

II. Kontakın kapatılması

III. LPG'li ise aracın bagajında bulunan tüpün vanasının kapatılması

Yukarıdakilerden hangileri kazaya uğrayan araçta alınması gereken güvenlik önlemlerindendir?

A) Yalnız I.

B) I ve II.

C) I ve III.

D) I, II ve III.

(3)TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

Solunum ve Kalp Durması nedir?

Solunum durması:

Solunum hareketlerinin durması nedeniyle vücudun yaşamak için ihtiyacı olan oksijenden yoksun kalmasıdır. Hemen yapay solunuma başlanmaz ise bir süre sonra kalp durması meydana gelir.

Kalp durması:

Bilinci kapalı kişide kalp atımının olmaması durumudur. Kalp durmasına en kısa sürede müdahale edilmezse dokuların oksijenlenmesi bozulacağı için beyin hasarı oluşur.

Kişide solunumun olmaması, bilincin kapalı olması, hiç hareket etmemesi ve uyaranlara cevap vermemesi kalp durmasının belirtisidir.

ALTIN ZAMAN

0 - 1 DAKİKA : KALP DURMASI

0 - 4 DAKİKA : BEYİN HASARI YOK

4 - 6 DAKİKA : BEYİN HASARI BAŞLANGICI

6 - 10 DAKİKA : İLERLERYEN BEYİN HASARI

10 DAKİKADAN FAZLA :
GERİ DÖNÜŞÜMSÜZ BEYİN HASARI

SORU: Kalbi durmuş olan bir kazazedede aşağıdaki belirtilerden hangisi gözlenir?

- A) Göz bebeklerinin genişlemesi
- B) Solunumun yüzeyselleşmesi
- C) Kan basıncının artması
- D) Nabzın yavaşlaması

Temel Yaşam Desteği nedir?

Yaşam kurtarmak amacı ile hava yolu açıklığı sağlandıktan sonra, solunumu ve/veya kalbi durmuş kişiye yapay solunum ile akciğerlerine oksijen gitmesini, dış kalp masajı ile de kalpten kan pompalanmasını sağlamak üzere yapılan ilaçsız müdahalelerdir.

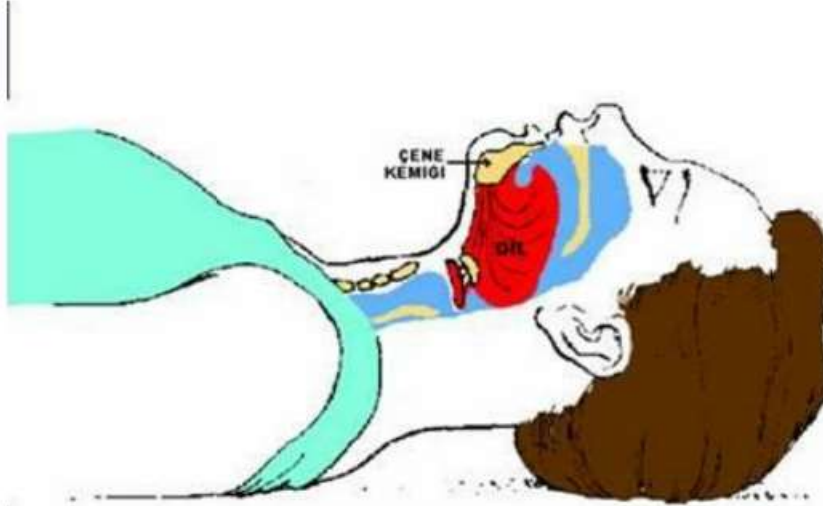
Hava Yolunu Açmak İçin Baş Geri Çene Yukarı Pozisyonu Nasıl Verilir?

Bilinci kapalı bütün hasta/yaralılarda solunum yolu kontrol edilmelidir. Çünkü dil geriye kayabilir ya da herhangi bir yabancı madde solunum yolunu tıkayabilir. Önce ağız içine gözle bakılır, eğer yabancı cisim var ise çıkarıldıktan sonra hastaya baş geri çene yukarı pozisyonu verilir.

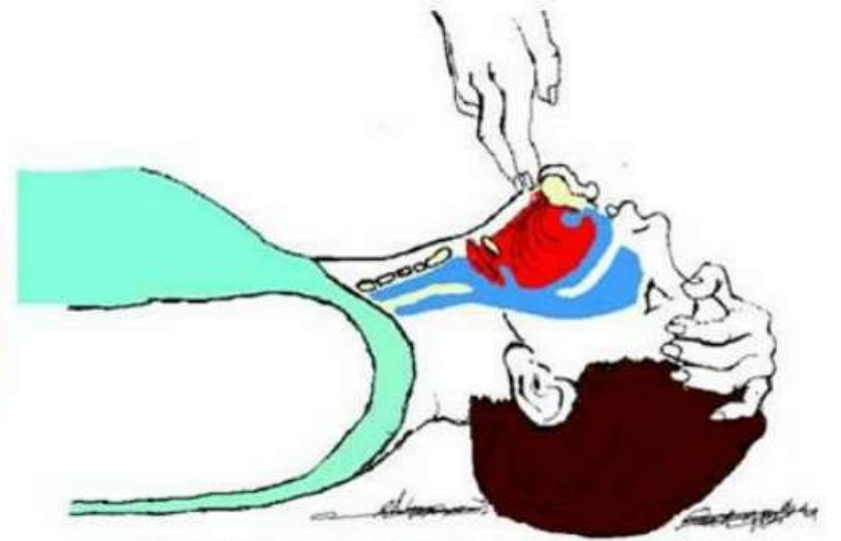
Bunun için;

- ☐ Bir el altına yerleştirilir,
- ☐ Diğer elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir,
- ☐ Alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir,
- ☐ Böylece dil yerinden oynatılarak hava yolu açıklığı sağlanmış olur

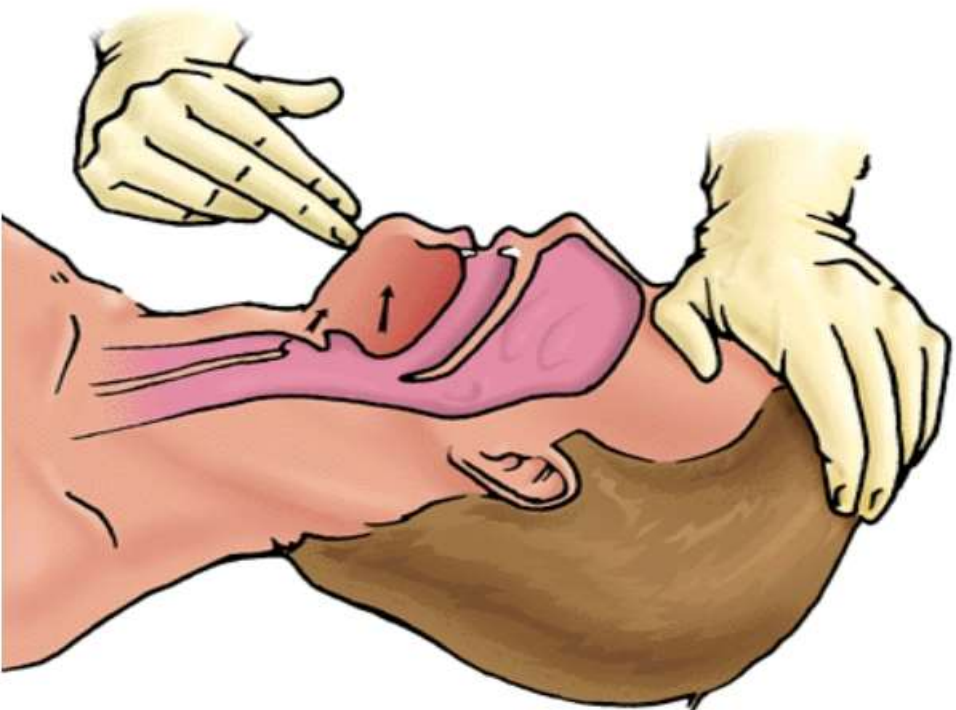
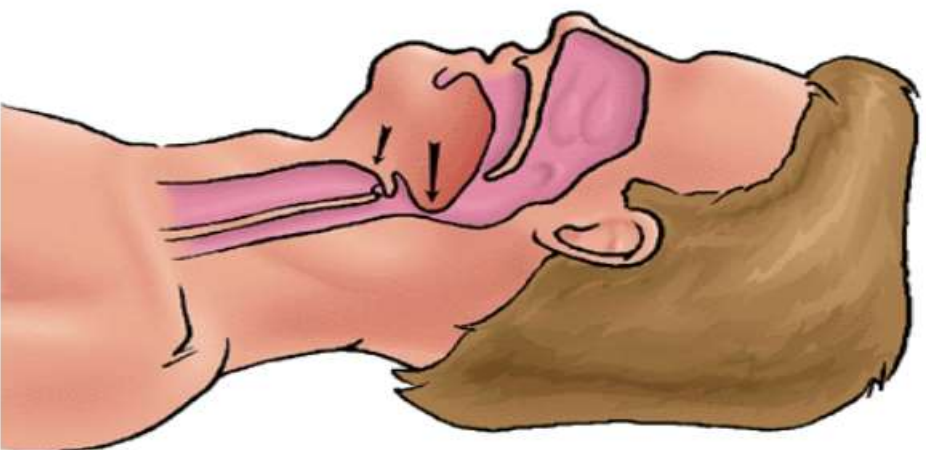

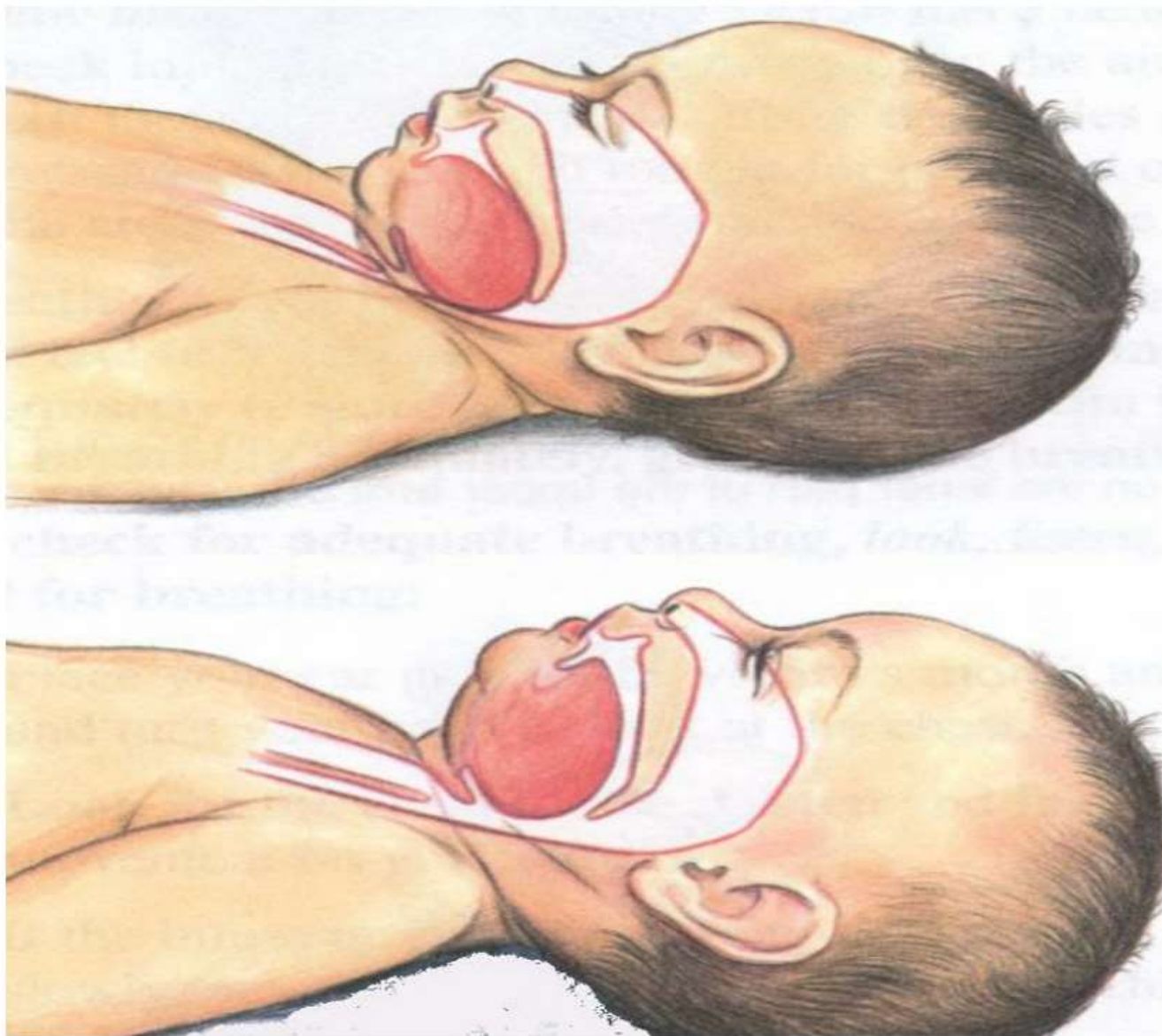

**BİLİNCİ KAPANMIS KİSİDE SOLUK
YOLUNUN DİL İLE TIKANMASI**

BAŞ MÜMKÜN OLDUĞUNCA GERİYE YATIRILIR

SORU: Bilincin kapalı olması durumunda dilin geriye kayması ya da solunum yoluna yabancı cisim kaçması gibi nedenlere bağlı olarak solunum yolu tıkanabilir. Bu durumda kazazedenin boyun travması yoksa hava yolunu açmak için - - - - pozisyonu verilir.

Yukarıdaki açıklamada boş bırakılan yere hangisi yazılmalıdır?

- A) şok
- B) oturuş
- C) yarı yüzükoyun-yan
- D) baş geri-çene yukarı

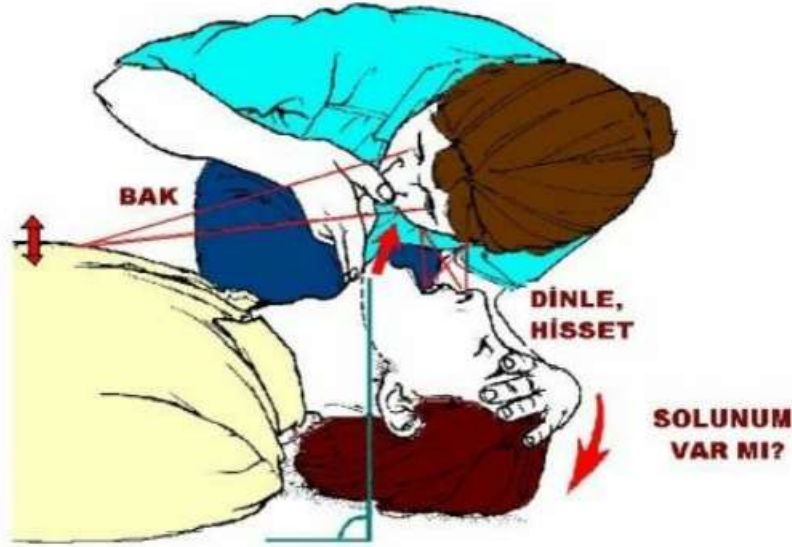
- SORU:**
- Bir el altına yerleştirilir.
 - Diğer elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir.
 - Alından bastırılıp çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir.

Uygulama basamakları verilen ve kazazedenin hava yolunu açmak için kullanılan pozisyon aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şok pozisyonu
- B) Yarı oturuş pozisyonu
- C) Baş geri-çene yukarı pozisyonu
- D) Yarı yüzükoyun-yan pozisyon

Yapay Solunum Nasıl Yapılır?

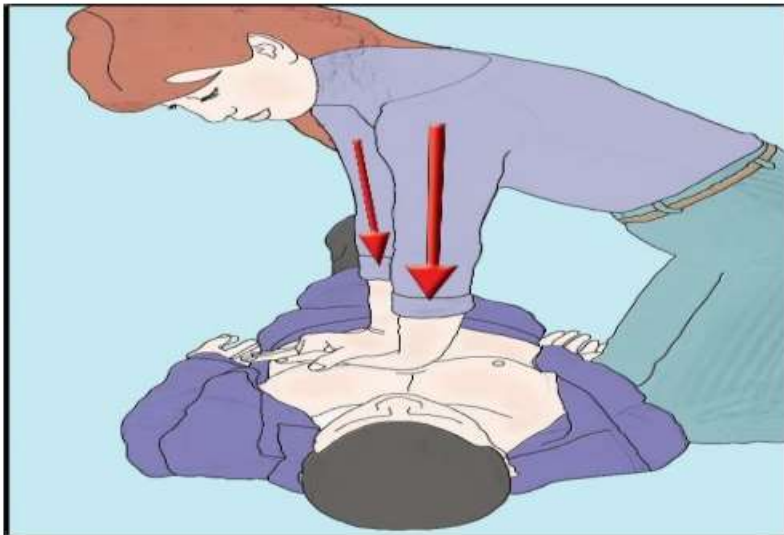
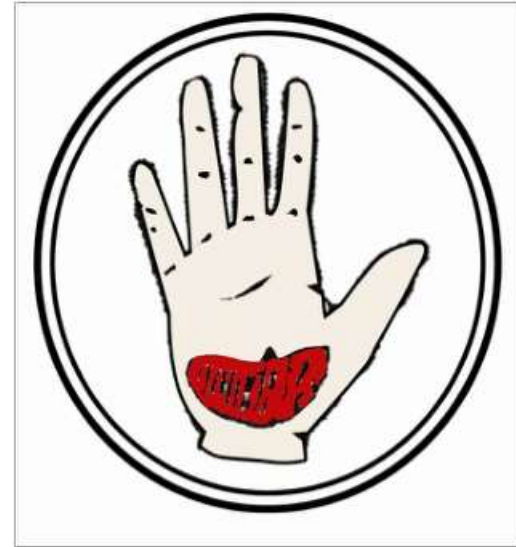
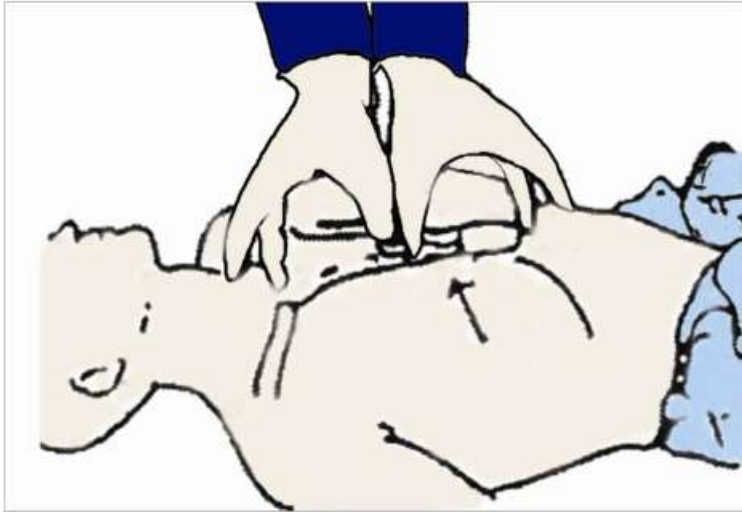
- Hasta/yaralının hava yolu açıldıktan sonra, solunum Bak-Dinle-Hisset yöntemi ile değerlendirilir,
- Normal solunum yoksa(solunum yoksa veya yetersiz ve düzensiz ise) hemen yapay solunuma başlanır.

Yetişkinlerde Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması:

- 1-Kendisinin ve hasta/yaralının güvenliğinden emin olunur,
- 2-Hasta/yaralının omuzlarına dokunup «iyi misiniz?» diye sorularak bilinci kontrol edilir; eğer bilinci yok ise:
- 3-Çevreden yüksek sesle yardım çağrılır; 112 aratılır;
- 4-Hasta/yaralı sert bir zemin üzerine sırt üstü yatırılır,
- 5-Hasta/yaralının yanına diz çökölür,
- 6-Hasta/yaralının boynunu ve göğsünü saran giysiler açılır,
- 7-Hasta/yaralının ağız içi kontrol edilir; görünen yabancı cisim var ise çıkartılır, 8-Hava yolunu açmak için bir el hasta/yaralının alnına, diğeri elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir,

- 9-Çene kemiğinin uzun kenarı yere dik gelecek şekilde alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir; hastaya baş geri çene yukarı pozisyonu verilir,
- 10-Hasta/yaralının solunum yapıp yapmadığı bak-dinle-hisset yöntemiyle 10 saniye süre ile kontrol edilir: Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır, Eğilip, kulağını hastanın ağzına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğer el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir.
- 11-Hasta/ yaralının solunumu yok ise,
- 12- Çevrede başka kimse yok ve ilkyardımcı yalnız ise, kendisi 112'yi arar, 13-Kalp basısı uygulamak için göğüs kemiğinin alt ve üst ucu tespit edilerek alt yarısına bir elin topuğu yerleştirilir,
- 14-Diğer el bu elin üzerine yerleştirilir,
- 15-Her iki elin parmakları birbirine kenetlenir,
- 16-Ellerin parmakları göğüs kafesiyle temas ettirilmeden, dirsekler bükülmeden, göğüs kemiği üzerine vücuda dik olacak şekilde tutulur,
- 17-Göğüs kemiği 5 cm aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin 1/3'ü kadar) 30 kalp basısı uygulanır, bu işlemin hızı dakikada 100 bası olacak şekilde ayarlanır,
- 18-Baş geri çene yukarı pozisyonu tekrar verilerek hava yolu açıklığı sağlanır,

19-Alnın üzerine konulan elin baş ve işaret parmağını kullanarak hasta/yaralının burnu kapatılır,
20-Normal bir soluk alınır, baş geri çene yukarı pozisyonunda iken hasta/yaralının ağzını içine alacak şekilde ağız yerleştirilir,
21-Hasta /yaralının göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar her biri 1 saniye süren 2 kurtarıcı nefes verilir, havanın geriye çıkması için zaman verilir, 22-Hasta/ yaralıya 30 kalp masajından sonra 2 solunum yaptırılır, (30;2) 23-Temel yaşam desteğine hasta/yaralının yaşamsal refleksleri veya tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir.

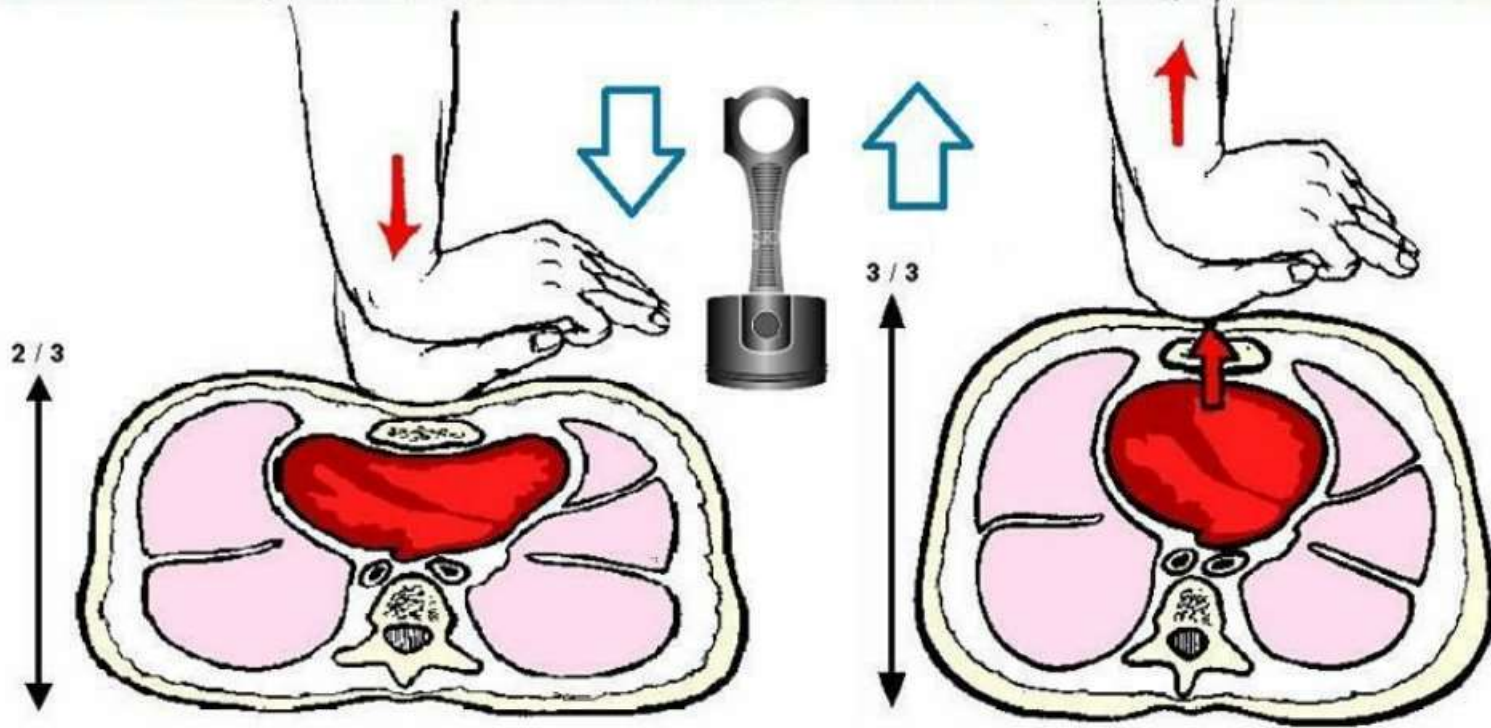

1. KALPTEN KAN POMPALAMA
2. NEFES VERME (250 ml)

1. KALP KANLA DOLAR
2. AKCİĞERLER HAVAYLA DOLAR

GÖĞÜS BASKISI SONRASI GÖĞÜS VE BEL KEMİĞİ ARASINDA SIKIŞAN KALPTEN KAN POMPALANIR VE GÖĞÜS KAFESİ SIKIŞARAK DIŞARI NEFES VERİLİR. BASKI BIRAKILINCA KALP KANLA, AKCİĞERLER HAVAYLA DOLAR. KALP MASAJI-PİSTON HAREKETİ İLE KAN DOLAŞIMI YANINDA BİR MİKTAR SOLUNUM DA SAĞLANIR.

GÖĞÜS KEMİĞİ, ÜÇTE BİR (1/3) ORANINDA İÇE ÇÖKTÜRÜLECEK KADAR BASINÇ UYGULANIR

30 / 2

30 kalp masaji

2 soluk

SORU: Yetişkinlerde uygulanan temel yaşam desteğiyle ilgili olarak verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Her 2 kurtarıcı nefesten sonra, havanın geriye çıkmasına izin vermeden tekrar suni solunum yapılması
- B) Suni solunum yapmak için ilk yardımcının, kazazedenin ağzını kendi ağzının içine alacak şekilde yerleştirmesi
- C) Kazazedeye 20 kalp masajı yaptıktan sonra suni solunuma geçilmesi
- D) Göğüs kemiği 4 cm aşağı inecek şekilde kalp basısı uygulanması

Çocuklarda (1-8 Yaş) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması:

- 1-Kendisinin ve çocuğun güvenliğinden emin olunur,
- 2-Çocuğun omuzlarına dokunup «iyi misiniz?» diye sorularak bilinci kontrol edilir; eğer bilinci yok ise:
- 3-Çevreden yüksek sesle yardım çağrılır; 112 aratılır;
- 4-Çocuk sert bir zemin üzerine sırt üstü yatırılır,
- 5-Çocuğun yanına diz çökülür,
- 6-Çocuğun boynunu ve göğsünü saran giysiler açılır,
- 7-Ağız içi gözle kontrol edilir; hava yolu tıkanıklığına neden olan yabancı cisim var ise çıkartılır,
- 8-Hava yolunu açmak için bir el hasta/yaralının alnına, diğer elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir,
- 9-Çene kemiğinin uzun kenarı yere dik gelecek şekilde alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir; çocuğa baş geri çene yukarı pozisyonu verilir,

10-Hasta/yaralının solunum yapıp yapmadığı bak-dinle-hisset yöntemiyle 10 saniye süre ile kontrol edilir: Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır, Eğilip, kulağını hastanın ağzına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğer el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir.

11-Solunum yok ise; alnın üzerine konulan elin baş ve işaret parmağını kullanarak çocuğun burnu kapatılır,

12-Baş geri çene yukarı pozisyonunda iken çocuğun ağzını içine alacak şekilde ağız yerleştirilir,

13-Çocuğun göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar her biri 1 saniye süren 2 nefes verilir, havanın geriye çıkması için zaman verilir,

14-Kalp basısı uygulamak için göğüs kemiğinin alt ve üst ucu tespit edilerek alt yarısına bir elin topuğu yerleştirilir, (çocuk yetişkin görünümündeysen yetişkinlerde olduğu gibi iki el ile kalp basısı uygulanır) ,
15-Elin parmakları göğüs kafesiyle temas ettirilmeden, dirsek bükülmeden, göğüs kemiği üzerine vücuda dik olacak şekilde tutulur,
16-Göğüs kemiği 5 cm aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin 1/3'ü kadar) 30 kalp basısı uygulanır, bu işlemin hızı dakikada 100 bası olacak şekilde ayarlanır,
17-Çocuğa 30 kalp masajından sonra 2 solunum yaptırılır (30;2) , 18-İlk yardımcı yalnız ise; 30;2 göğüs basısının 5 tur tekrarından sonra 112'yi kendisi arar,
19-Temel yaşam desteğine çocuğun yaşamsal refleksleri veya tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir.

Bebeklerde (0-12 Ay) Dış Kalp Masajı ve Yapay Solunumun Birlikte Uygulanması:

- 1-Kendisinin ve bebeğin güvenliğınden emin olunur,
- 2-Ayak tabanına hafifçe vurarak bilinci kontrol edilir; eğer bilinci yok ise, 3-Çevreden yüksek sesle yardım çağrılır; 112 aratılır;

- 4-Bebek sert bir zemin üzerine sırt üstü yatırılır,
- 5-İlkyardımcı temel yaşam desteği uygulayacağı pozisyonu alır (yerde uygulama yapacak ise diz çöker, masa v.b. yerde uygulama yapacak ise ayakta durur), 6- Bebeğin boynunu ve göğsünü saran giysiler açılır,
- 7-Ağız içi gözle kontrol edilir; hava yolu tıkanıklığına neden olan yabancı cisim var ise çıkartılır,

8-Hava yolunu açmak için, bir el bebeğin alnına, diğer elin iki parmağı çene kemiğine koyulup baş hafifçe yukarı geri itilerek eğilir, baş geri çene yukarı pozisyonu verilir

9-Bebeğin solunum yapıp yapmadığı bak-dinle-hisset yöntemiyle 10 saniye süre ile kontrol edilir: Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır, Eğilip, kulağını hastanın ağzına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğer el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir,

10-Solunum yoksa ağız dolusu nefes alınır ve ağız bebeğin ağız ve burnunu içine alacak şekilde yerleştirilir,

11-Bebeğin göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar her biri 1 saniye süren 2 solunum verilir, havanın geriye çıkması için zaman verilir,

bebelerde
kalp masajı
uygulaması

iki parmakla
iki meme
arasındaki
hayali çizgiye
baskı uygula

- 12-Kalp basısı uygulamak için; bebeğin iki meme başının birleştirildiği hayali çizginin orta noktasının bir parmak altı belirlenir,
- 13-Bir elin orta ve yüzük parmağı belirlenen noktaya yerleştirilir,
- 14-Göğüs kemiği 4 cm aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin 1/3'ü kadar) 30 kalp basısı uygulanır, bu işlemin hızı dakikada 100 bası olacak şekilde ayarlanır,
- 15-Bebeğe 30 kalp masajından sonra 2 solunum yaptırılır (30;2) ,
- 16-İlkyardımcı yalnız ise; 30;2 göğüs basısının 5 tur tekrarından sonra 112'yi kendisi arar,
- 17-Temel yaşam desteğine bebeğin yaşamsal refleksleri veya tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir

SORU: Bebeklerde soluk yoluna herhangi bir cismin kaçması halinde çıkartmak için ilk yardım olarak aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) Şekerli su içirilmeli
- B) Sırtüstü yatırılıp ayakları yükseltilmeli
- C) Sert bir yere sırtüstü yatırılıp boyun üzerine baskı yapılmalı
- D) Yüz aşağıda olacak şekilde kol üzerine yatırılıp kürek kemiklerinin arasına vurulmalı

SORU: Kalp atımları alınamayan yetişkin bir insana yapılan dış kalp masajında, göğüs kemiğine uygulanan baskı ne kadar çökme sağlamalıdır?

- A) 1
- B) 2
- C) 5
- D) 6

SORU: Çocuklarda temel yaşam desteği uygulamasıyla ilgili verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Solunum yapıp yapmadığı Heimlich manevrası ile kontrol edilir.
- B) Kalp masajı uygulamasının hızı, dakikada 50 bası olacak şekilde ayarlanır.
- C) Göğüs kemiğine yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin $\frac{1}{2}$ 'si kadar kalp basısı uygulanır.
- D) Kalp basısı uygulamak için göğüs kemiğinin alt ve üst ucu tespit edilerek alt yarısına bir elin topuğu yerleştirilir.

Hava Yolu Tıkanıklığı Nedir?

Hava yolunun, solunumu gerçekleştirmek için gerekli havanın geçişine engel olacak şekilde tıkanmasıdır. Tıkanma tam tıkanma ya da kısmi tıkanma şeklinde olabilir.

Hava Yolu Tıkanıklığı Belirtileri Nelerdir?

Kısmi tıkanma belirtileri:

- ☐ Öksürür,
- ☐ Nefes alabilir,
- ☐ Konuşabilir.

Bu durumda hastaya dokunulmaz, öksürmeye teşvik edilir

Tam tıkanma belirtileri:

- ☐ Nefes alamaz,
- ☐ Acı çeker, ellerini boynuna götürür,
- ☐ Konuşamaz,
- ☐ Rengi morarmıştır.

Bu durumda Heimlich Manevrası (=Karına bası uygulama) yapılır.

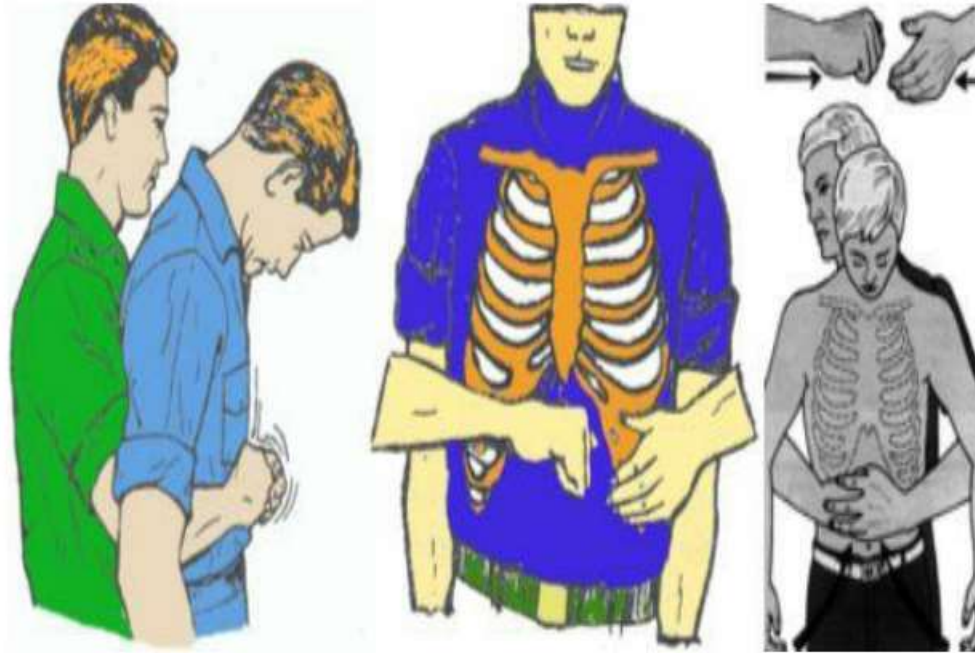

Bilinci Yerinde Tam Tıkanıklık Olan Kişilerde Heimlich Manevrası (Karına Bası Uygulama) Nasıl Uygulanır?

- ☐ Hasta ayakta ya da oturur pozisyonda olabilir,
- ☐ Hastanın yanında veya arkasında durulur,
- ☐ Bir elle göğsü desteklenerek öne eğilmesi sağlanır,
- ☐ Diğer elin topuğu ile hızla 5 kez sırtına (kürek kemikleri arasına) süpürür tarzda vurulur,

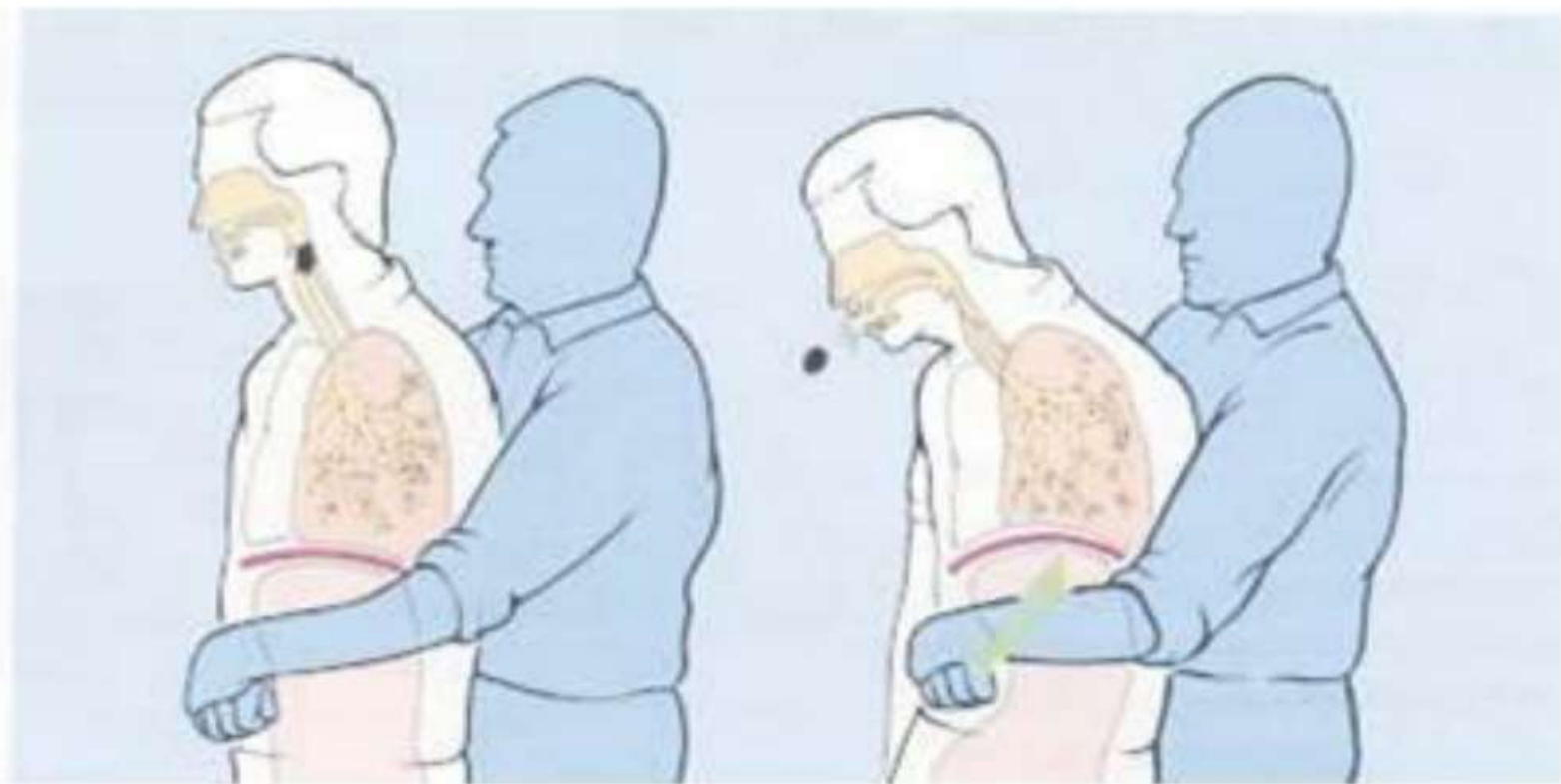
- Tıkanıklığın açılıp açılmadığına bakılır, açıldıysa işlem durdurulur,
- Tıkanıklık açılmadıysa heimlich manevrası yapılır;
- Hastanın arkasına geçip sarılarak gövdesi kavranır,
- Bir elin başparmağı midenin üst kısmına, göğüs kemiği altına gelecek şekilde yumruk yaparak konur. Diğer el ile yumruk yapılan el kavranır,

- ❑ Kuvvetle arkaya ve yukarı doğru bastırılır,
- ❑ Bu hareket 5 kez yabancı cisim çıkıncaya kadar tekrarlanır,
- ❑ Tıkanıklık açılmadıysa tekrar sırtına vurulur,
- ❑ Bu işlemler 5'er kez olacak şekilde dönüşümlü olarak tekrarlanır,
- ❑ Hastanın bilinci kapanırsa, sert zemin üzerine yatırılır,
- ❑ Şah damarından nabız ve solunum değerlendirilir,
- ❑ Tıbbi yardım istenir (112),
- ❑ Temel yaşam desteği uygulanır.

SORU: Solunum yolu tıkanıklığı yaşayan bir kazazedenin; konuşamadığını, nefes alamadığını, renginin morardığını ve acı çekerek ellerini boynuna götürdüğünü gözlemlediniz.

Bu durumda aşağıdaki ilk yardım uygulamalarından hangisinin yapılması uygun olur?

- A) Üçgen bandaj uygulaması
- B) Heimlich manevrası
- C) Turnike uygulaması
- D) Rentek manevrası

SORU: Aşağıdaki durumların hangisinde kazazedeye Heimlich Manevrası uygulanır?

- A) Kan şekeri düştüğünde
- B) Tam tıkanma yaşadığında
- C) Kanaması olduğunda
- D) Kalbi durduğunda

SORU: Aşağıdakilerden hangisi, solunum yolu tıkanıklığı olan bir kazazedenin tam tıkanma yaşadığını gösteren belirtilerden biri değildir?

- A) Konuşabilmesi
- B) Renginin morarması
- C) Nefes almasının durması
- D) Acı çekip ellerini boynuna götürmesi

SORU: Aşağıdakilerden hangisi, solunum yolu tıkanıklığı olan bir kazazedenin tam tıkanma yaşadığını gösteren belirtilerden biri değildir?

- A) Konuşabilmesi
- B) Renginin morarması
- C) Nefes almasının durması
- D) Acı çekip ellerini boynuna götürmesi

SORU: Şekildeki Baş-Çene pozisyonunun aşağıdaki durumların hangisinde verilmesi sakıncalıdır?

- A) Solunum güçlüğü olanlarda
- B) Dilin geriye kaçıp hava yolunu tıkadığı durumlarda
- C) Ağızdan ağıza yapılan suni solunum uygulamalarında
- D) Boyun omurlarında hasar olanlarda

SORU: Resimde görülen manevra, hangi amaçla uygulanır?

- A) Kanamanın durdurulması için
- B) Dolaşımın değerlendirilmesi için
- C) Kemik kırıklarının tespit edilmesi için
- D) Yabancı cisim tıkanmalarında solunum yolunu açmak için

SORU: Öksüren, nefes alabilen ve tıkanığını ifade edebilen bir kazazedeye aşağıdaki ilk yardım uygulamalarından hangisi yapılır?

- A) Kazazedeye dokunulmadan öksürmeye teşvik edilir.
- B) Bir elin topuk kısmıyla iki kürek kemiğinin arasına 5 kez kuvvetlice vurulur.
- C) Bir elin başparmağı midenin üst kısmına, göğüs kemiği altına gelecek şekilde yumruk yaparak konur, kuvvetle arkaya ve yukarı doğru bastırılır.
- D) Kazazedenin bacakları üzerine ata biner şekilde oturulur ve bir elin topuğuyla göbeğin üzerinden kürek kemiklerine doğru eğik bir baskı uygulanır.

Bebeklerde tam tıkanıklık olan hava yolunun açılması :

- ☐ Bebek ilkyardımcının bir kolu üzerine ters olarak yatırılır,
- ☐ Başparmak ve diğer parmakların yardımıyla bebeğin çenesi kavranarak boynundan tutulur ve yüzüstü pozisyonda öne doğru eğilir,
- ☐ Baş gergin ve gövdesinden aşağıda bir pozisyonda tutulur,
- ☐ 5 kez el bileğinin iç kısmı ile bebeğin sırtına kürek kemiklerinin arasına hafifçe vurulur,
- ☐ Diğer kolun üzerine başı elle kavranarak sırtüstü çevrilir,
- ☐ Yabancı cismin çıkıp çıkmadığına bakılır,
- ☐ Çıkmadıysa başı gövdesinden aşağıda olacak sırtüstü şekilde tutulur,
- ☐ 5 kez iki parmakla göğüs kemiğinin alt kısmından karnın üst kısmına baskı uygulanır,
- ☐ Yabancı cisim çıkana kadar devam edilir,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112).

Kısmi Tıkanıklık Olan Kişilerde Nasıl İlk Yardım Uygulanır?

- Eğer kişinin hava yolunda yeterli hava giriş çıkışı mevcutsa, kazazede öksürmeye teşvik edilmeli, yakından izlenmeli ve başka bir girişimde bulunulmamalıdır. Kazazedenin henüz ayakta durabildiği bu dönemde onun arka tarafında yer alınmalıdır,
- Bu durumda, kazazede öncelikle bulunduğu pozisyonda bırakılmalıdır,
- Kazazedenin solunum ve öksürüğü zayıflarsa ya da kaybolursa ve morarma saptanırsa derhal girişimde bulunulmalıdır,
- Belirgin bir yabancı cisim, yerinden çıkmış veya gevşemiş takma dişleri varsa bunlar yerinden çıkarılır,
- Eğer yabancı cisim görülemiyorsa ve hastanın durumu kötüye gidiyorsa yukarıda tam tıkanmada anlatılan uygulamalara başlanır.

SORU: Bebeklerde yapay solunumun uygulanmasıyla ilgili verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) İlk yardımcı ağızını, bebeğin ağız ve burnunu içine alacak şekilde yerleştirir.
- B) Bebeğin göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar, her biri 1 saniye süren 2 solunum verilir.
- C) Ağız içi gözle kontrol edilerek hava yolu tıkanıklığına neden olan yabancı cisim varsa çıkartılır.
- D) Bebeğin solunum yapıp yapmadığı Heimlich manevrası kullanılarak 1 dakika süreyle kontrol edilir.

(4) KANAMALARDA İLK YARDIM

Kanama Nedir?

Damar bütünlüğünün bozulması sonucu kanın damar dışına (vücudun içine veya dışına doğru) doğru akmasıdır. Kanamanın ciddiyeti aşağıdaki durumlara bağlıdır:

- ☐ Kanamanın hızı,
- ☐ Vücutta kanın aktığı bölge,
- ☐ Kanama miktarı,
- ☐ Kişinin fiziksel durumu ve yaşı

Kaç Çeşit Kanama Vardır?

Vücutta kanın aktığı bölgeye göre 3 çeşit kanama vardır:

Dış kanamalar: Kanama yaradan vücut dışına doğru olur.

İç kanamalar: Kanama vücut içine olduğu için gözle görülemez.

Doğal deliklerden olan kanamalar: Kulak, burun, ağız, anüs, üreme organlarından olan kanamalardır.

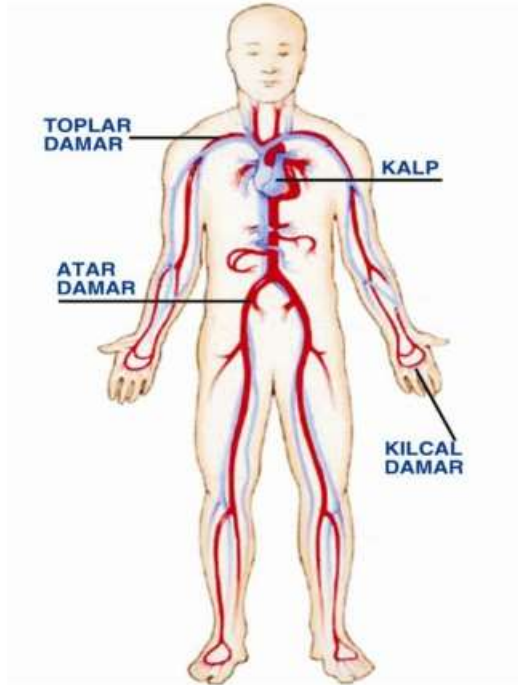
Damar tipine göre ise: Kanama arter (atardamar), ven (toplardamar) ya da kılcal damar kanaması olabilir.

Atar damar kanamaları kalp atımları ile uyumlu olarak kesik kesik akar ve açık renklidir.

Toplardamar kanamaları ise koyu renkli ve sızıntı şeklindedir.

Kılcal damar kanaması küçük kabarcıklar şeklindedir.

Kanamamanın değerlendirilmesinde, şok belirtilerinin izlenmesi çok önemlidir

SORU: Aşağıdakilerden hangisi atardamar kanamalarının özelliklerindendir?

- A) Kanamanın sızıntı şeklinde olması
- B) Kanın koyu renkli ve küçük kabarcıklar şeklinde akması
- C) Açık renkli kanın kalp atımları ile uyumlu olarak kesik kesik akması
- D) Kanamanın fışkırma olmadan akması ve kısa sürede durdurulabilmesi

SORU: Vücutta kanın aktığı bölgeye göre sınıflandırılan kanamalarla ilgili verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Dış kanamalarda, kanama gözle görülemez.
- B) Yaradan vücut dışına doğru olan kanamalar iç kanamalardır.
- C) Kanın vücut boşluklarına aktığı kanamalar, dış kanamalar olarak sınıflandırılır.
- D) Doğal deliklerden olan kanamalar; kulak, burun, ağız, anüs ve üreme organları kanamalarıdır.

SORU: Aşağıdakilerden hangisi toplardamar kanamalarına ait bir özelliktir?

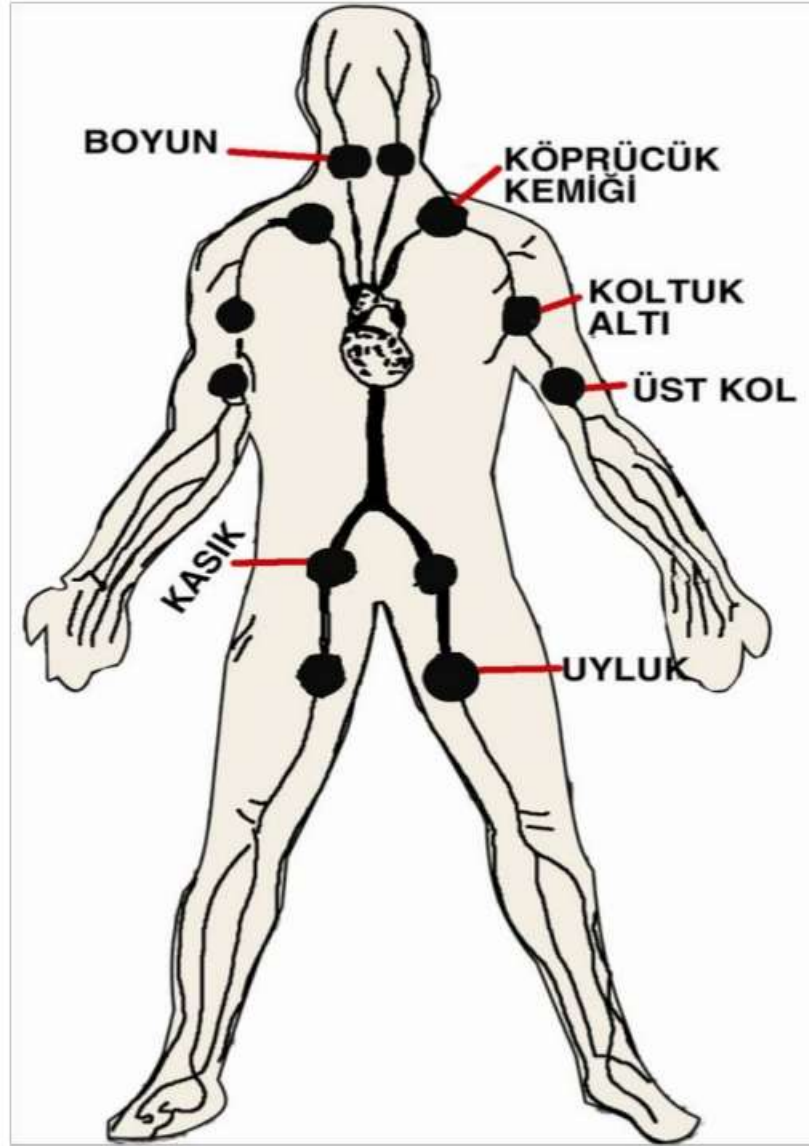
- A) Kesik kesik akan bir kanama olması
- B) Kalp atımları ile uyumlu olarak akması
- C) Koyu kırmızı renkteki kanın sürekli akması
- D) Parlak ve açık kırmızı renkteki kanın fışkırır tarzda akması

Vücutta Baskı Uygulanacak Noktalar Nelerdir?

Atardamar kanamalarında kan basınç ile fışkırır tarzda olur. Bu nedenle, kısa zamanda çok kan kaybedilir. Bu tür kanamalarda asıl yapılması gereken, kanayan yer üzerine veya kanayan yere yakın olan bir üst atardamar bölgesine baskı uygulanmasıdır.

Vücutta bu amaç için belirlenmiş baskı noktaları şunlardır:

- 1-**Boyun** : Boyun atardamarı (şah damarı) baskı yeri
- 2-**Köprücük kemiği üzeri** : Kol atardamarı baskı yeri
- 3-**Koltukaltı** : Kol atardamarı baskı yeri
- 4-**Kolun üst bölümü** : Kol atardamarı baskı yeri
- 5-**Kasık** : Bacak atardamarı baskı yeri
- 6-**Uyluk** : Bacak atardamarı baskı yeri

Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

Dış kanamalarda ilkyardım:

- ☐ İlk yardımcısı kendini tanıtır ve hasta yaralı sakinleştirilir,
- ☐ Hasta/ yaralı sırt üstü yatırılır,
- ☐ Hasta/yaralının durumu değerlendirilir (ABC),
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112),
- ☐ Yara ya da kanama değerlendirilir,
- ☐ Kanayan yer üzerine temiz bir bezle bastırılır,
- ☐ Kanama durmazsa ikinci bir bez koyarak basıncı arttırılır,
- ☐ Gerekirse bandaj ile sararak basınç uygulanır,
- ☐ Kanayan yere en yakın basınç noktasına baskı uygulanır,
- ☐ Kanayan bölge yukarı kaldırılır,

SORU: Bacaktaki kanamalarda şekilde gösterilen hangi bölgeye basınç uygulanmalıdır?

- A) Köprücük kemiği üzeri
- B) Koltuk altı
- C) Boyun
- D) Kasık

SORU: Baş ve yüzdeki ağır kanamalarda, aşağıdaki bası noktalarından hangisine basınç uygulanır?

- A) Kasık
- B) Koltuk altı
- C) şah damarı
- D) Köprücük kemiği  zeri

SORU: Aşağıdakilerden hangisi dış kanamalarda yapılan hatalı ilk yardım uygulamalarındandır?

- A) Kanayan bölgeyi aşağıya indirmek
- B) Kanayan yer üzerine temiz bir bezle bastırmak
- C) Uzun kopması varsa boğucu sargı (turnike) uygulamak
- D) Kanayan yere en yakın basınç noktasına baskı uygulamak

☐ Çok sayıda yaralının bulunduğu bir ortamda tek ilkyardımcı varsa, yaralı güç koşullarda bir yere taşınacaksa, uzuv kopması varsa ve/veya baskı noktalarına baskı

uygulamak yeterli olmuyorsa boğucu sargı (turnike) uygulanır,

☐ Kanayan bölge dışarıda kalacak şekilde hasta/yaralının üstü örtülür,

☐ Şok pozisyonu verilir,

☐ Yapılan uygulamalar ile ilgili bilgiler (boğucu sargı uygulaması gibi) hasta/yaralının

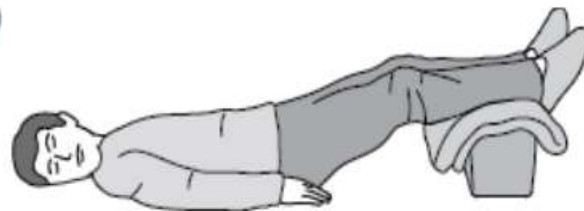
üzerine yazılır,

☐ Yaşam bulguları sık aralıklarla (2-3dakikada bir) değerlendirilir

☐ Hızla sevk edilmesi sağlanır.

7)

İç kanamalarda ilkyardım:

İç kanamalar, şiddetli travma, darbe, kırık, silahla yaralanma nedeniyle oluşabilir. Hasta/yaralıda şok belirtileri vardır. İç kanama şüphesi olanlarda aşağıdaki uygulamalar yapılmalıdır:

- ☐ Hasta/yaralının bilinci ve ABC si değerlendirilir,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112)
- ☐ Üzeri örtülerek ayakları 30 cm yukarı kaldırılır,
- ☐ Asla yiyecek ve içecek verilmez,
- ☐ Hareket ettirilmez (özellikle kırık varsa),
- ☐ Yaşamsal bulguları incelenir,
- ☐ Sağlık kuruluşuna sevki sağlanır.

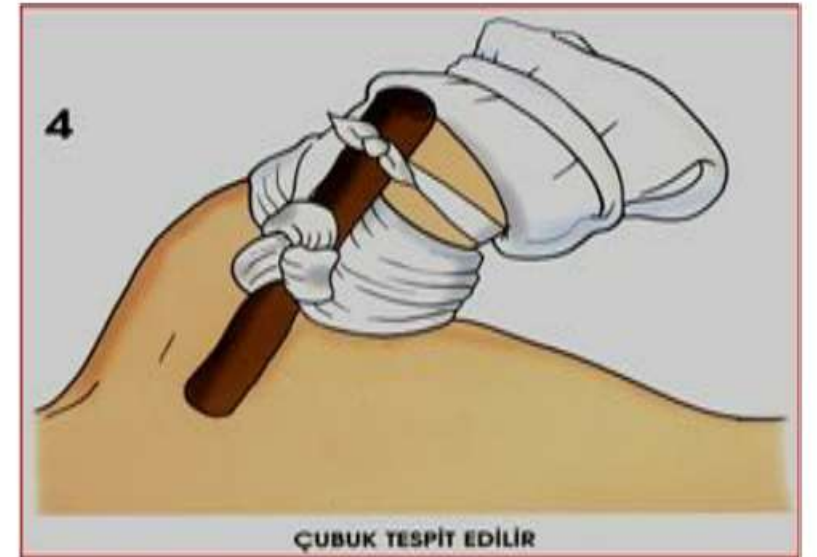
Hangi Durumlarda Boğucu Sargı (Turnike) Uygulanmalıdır?

- ☐ Çok sayıda yaralının bulunduğu bir ortamda tek ilkyardımcı varsa (kanamayı durdurmak ve daha sonra da diğer yaralılarla ilgilenebilmek için),
- ☐ Yaralı güç koşullarda bir yere taşınacaksa,
- ☐ Uzuv kopması varsa,
- ☐ Baskı noktalarına baskı uygulamak yeterli olmuyorsa

Boğucu sargı uygulaması kanamanın durdurulamadığı durumlarda başvurulacak en son uygulamadır. Ancak eskisi kadar sık uygulanmamaktadır. Çünkü uzun süreli turnike uygulanması sonucu doku harabiyeti meydana gelebilir ya da uzvun tamamen kaybına neden olunabilir.

Boğucu Sargı (Turnike) Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar Neler Olmalıdır?

- ☐ Turnike uygulamasında kullanılacak malzemelerin genişliği en az 8–10 cm olmalı,
- ☐ Turnike uygulamasında ip, tel gibi kesici malzemeler kullanılmamalı,
- ☐ Turnikeyi sıkmak için tahta parçası, kalem gibi malzemeler kullanılabilir,
- ☐ Turnike kanama duruncaya kadar sıkılır, kanama durduktan sonra daha fazla sıkılmaz,
- ☐ Turnike uygulanan bölgenin üzerine hiçbir şey örtülmez,
- ☐ Turnike uygulamasının yapıldığı saat bir kağıda yazılmalı ve yaralının üzerine asılmalı,
- ☐ Uzun süreli kanamalardaki turnike uygulamalarında, kanayan bölgeye göre 15-20 dakikada bir turnike gevşetilmeli,
- ☐ Turnike uzvun koptuğu bölgeye en yakın olan ve deri bütünlüğünün bozulmamış olduğu bölgeye uygulanır.
- ☐ Turnike, kol ve uyluk gibi tek kemikli bölgelere uygulanır, ancak önkol ve bacağı el ve ayağın beslenmesini bozabileceği için uygulanmaz. Uzuv kopması durumlarında, önkol ve bacağı da turnike uygulanabilir

Boğucu Sargı (Turnike) Uygulama Tekniği:

- 1-İlkyardımcı eline geniş, kuvvetli ve esnemeyen bir sargı alır,
- 2-Şerit yarı uzunluğunda katlanır, uzuv etrafına sarılır,
- 3-Bir ucu halkadan geçirip çekilir ve iki ucu bir araya getirilir,
- 4-Kanamayı tamamen durduracak yeterlikte sıkı bir bağ atılır, Sargının içinden sert cisim (kalem gibi) geçirilir ve uzva paralel konuma getirilir, Kanama durana kadar sert cisim döndürülür,
- 5-Sert cisim uzva dik konuma getirilerek sargı çözölmeyecek şekilde tespit edilir, 6-Hasta/yaralının elbisesinin üzerine, adı ve turnikenin uygulandığı zaman (saat ve dakika) yazılı bir kart iğnelenir,
- 7-Çok sayıda yaralı olduğunda, yaralının alnına rujla veya sabit kalemle —turnike veya —T harfi yazılır,
- 8-Hasta/yaralı pansuman ve turnikesi görölecek şekilde battaniye ile sarılır,
- 9-Turnike 15-20 dakika aralıklarla gevşetilir, sonra tekrar sıkılır.

Eğer; uzuv kopması var ise;

- 1-Kopan parça temiz su geçirmez ağzı kapalı bir plastik torbaya yerleştirilir, 2-Kopan parçanın konduğu torba buz içeren ikinci bir torbanın içine konur, 3-Kopmuş uzuv parçasının konduğu plastik torba ağzı kapatıldıktan sonra, içerisinde 1 ölçek suya 2 ölçek buz konulmuş ikinci bir torbaya ya da kovaya konulur. Bu şekilde, kopmuş uzuv parçasının buz ile direkt teması önlenmiş ve soğuk bir ortamda taşınması sağlanmış olur.
- 4-Torba hasta/yaralı ile aynı vasıtaya konur, üzerine hastanın adı ve soyadını yazılır, en geç 6 saat içinde sağlık kuruluşuna sevk edilir,
- 5-Tıbbi birimler haberdar edilir (112).

SORU: Resimde görülen ilk yardım uygulaması,aşağıdaki durumların

- A) Uzun kopması varsa
- B) Baskı noktalarına baskı uygulamak yeterliyse
- C) Çok sayıda kazazedenin bulunduğu bir ortamda tek ilk yardımcı varsa
- D) Kanaması durdurulamayan kazazede güç koşullarda bir yere taşınacaksa

Şok Nedir?

Kalp-damar sisteminin yaşamsal organlara uygun oranda kanlanma yapamaması nedeniyle ortaya çıkan ve tansiyon düşüklüğü ile seyreden bir akut dolaşım yetmezliğidir.

Kaç Çeşit Şok Vardır?

Nedenlerine göre 4 çeşit şok vardır:

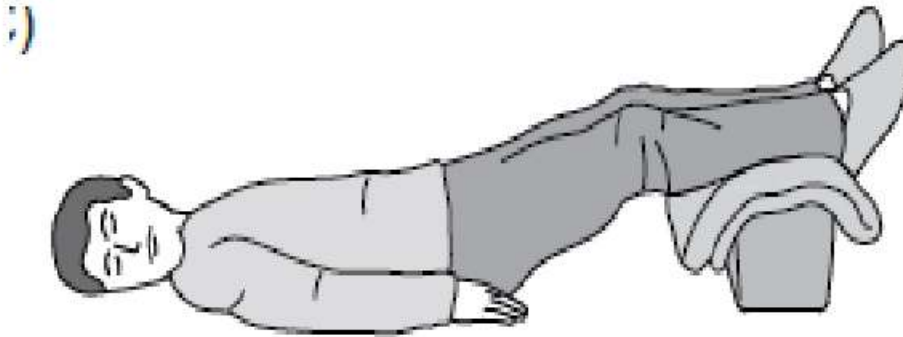
- ☐ Kardiyojenik şok (Kalp kökenli)
- ☐ Hipovolemik şok (Sıvı eksikliği)
- ☐ Toksik şok (Zehirlenme ile ilgili)
- ☐ Anaflaktik şok (Alerjik)

Şok Belirtileri Nelerdir?

- ☐ Kan basıncında düşme
- ☐ Hızlı ve zayıf nabız
- ☐ Hızlı ve yüzeysel solunum
- ☐ Ciltte soğukluk, solukluk ve nemlilik
- ☐ Endişe, huzursuzluk
- ☐ Baş dönmesi,
- ☐ Dudak çevresinde solukluk ya da morarma
- ☐ Susuzluk hissi
- ☐ Bilinç seviyesinde azalma

Şokta İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

- ☐ Kendinin ve çevrenin güvenliği sağlanır,
- ☐ Hasta/yaralı sırt üstü yatırılır,
- ☐ Hava yolunun açıklığı sağlanır,
- ☐ Hasta/yaralının mümkün olduğunca temiz hava soluması sağlanır,
- ☐ Varsa kanama hemen durdurulur,
- ☐ Şok pozisyonu verilir,
- ☐ Hasta/yaralı sıcak tutulur,
- ☐ Hareket ettirilmez,
- ☐ Hızlı bir şekilde sağlık kuruluşuna sevki sağlanır (112),
- ☐ Hasta/yaralının endişe ve korkuları giderilerek psikolojik destek sağlanır

Şok Pozisyonu Nasıl Verilir?

- ☐ Hasta/yaralı düz olarak sırt üstü yatırılır,
- ☐ Hasta/yaralının bacakları 30cm kadar yukarı kaldırılarak, bacakların altına destek konulur (Çarşaf, battaniye yastık, kıvrılmış giysi vb.),
- ☐ Üzeri örtülerek ısıtılır,
- ☐ Yardım gelinceye kadar hasta / yaralının yanında kalınır,
- ☐ Belli aralıklarla (2–3 dakikada bir) yaşam bulguları değerlendirilir.

SORU: I. Aşırı sıvı kaybı

II. Kalp ritim bozuklukları

III. Başa şiddetli darbe alınması

Yukarıdaki durumların hangilerinde şok tablosu görülebilir?

A) I ve II.

B) I ve III.

C) II ve III.

D) I, II ve III.

Doğal deliklerden çıkan kanamalarda ilkyardım:

Burun kanaması:

- ☐ Hasta/yaralı sakinleştirilir, endişeleri giderilir,
- ☐ Oturtulur,
- ☐ Baş hafifçe öne eğilir,
- ☐ Burun kanatları 5 dakika süre ile sıkılır,
- ☐ Uzman bir doktora gitmesi sağlanır.

SORU: Burun kanaması olan kazazedeye hangi pozisyonu vermek gerekir?

- A) Başı geriye doğru iterek yarı oturuş
- B) Başı hafifçe öne doğru eğerek oturuş
- C) Çeneyi göğse yaklaştırarak yüz üstü yatış
- D) Çeneyi öne ve yukarı doğru çekerek sırtüstü yatış

Kulak kanaması:

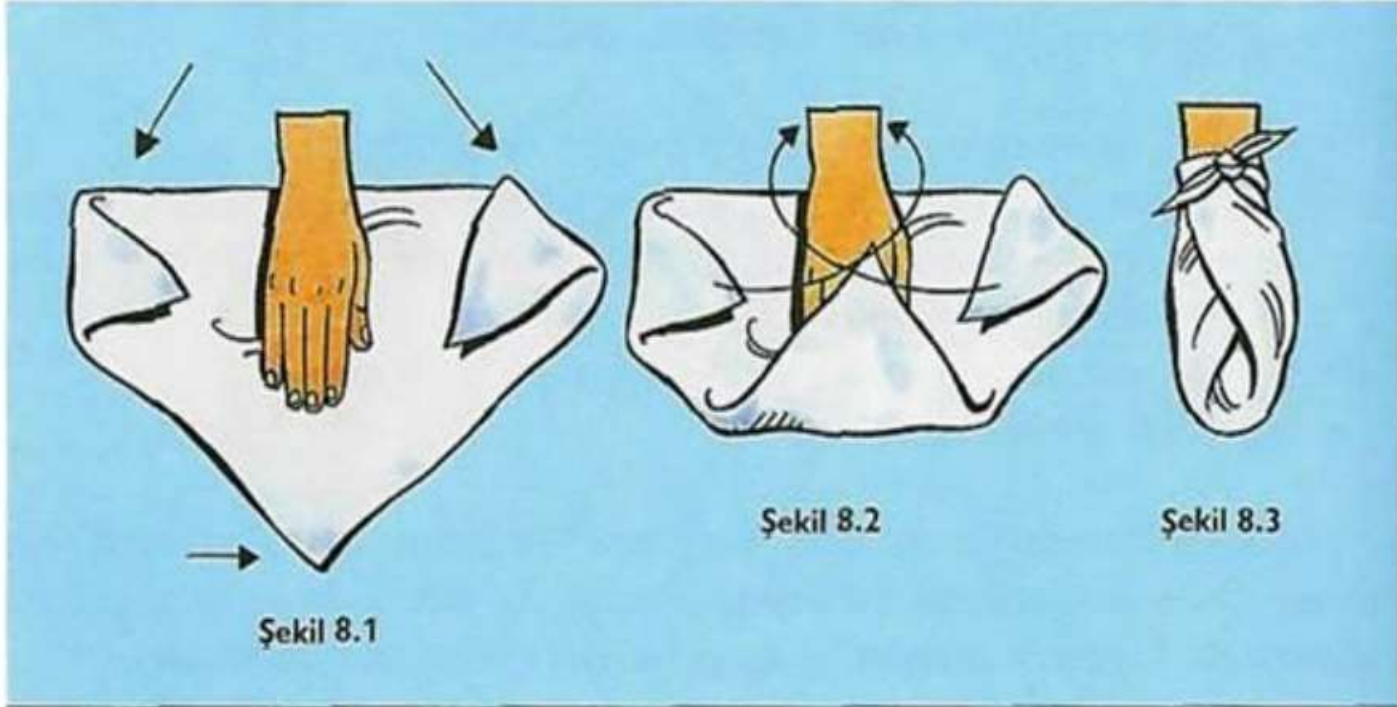
- ☐ Hasta/yaralı sakinleştirilir, endişeleri giderilir,
- ☐ Kanama hafifse kulak temiz bir bezle temizlenir,
- ☐ Kanama ciddi ise, kulağı tıkamadan temiz bezlerle kapanır,
- ☐ Bilinci yerinde ise hareket ettirmeden sırt üstü yatırılır, bilinçsiz ise kanayan kulak üzerine yan yatırılır,
- ☐ Kulak kanaması, kan kusma, anüs, üreme organlarından gelen kanamalarda hasta/yaralı kanama örnekleri ile uzman bir doktora sevk edilir.

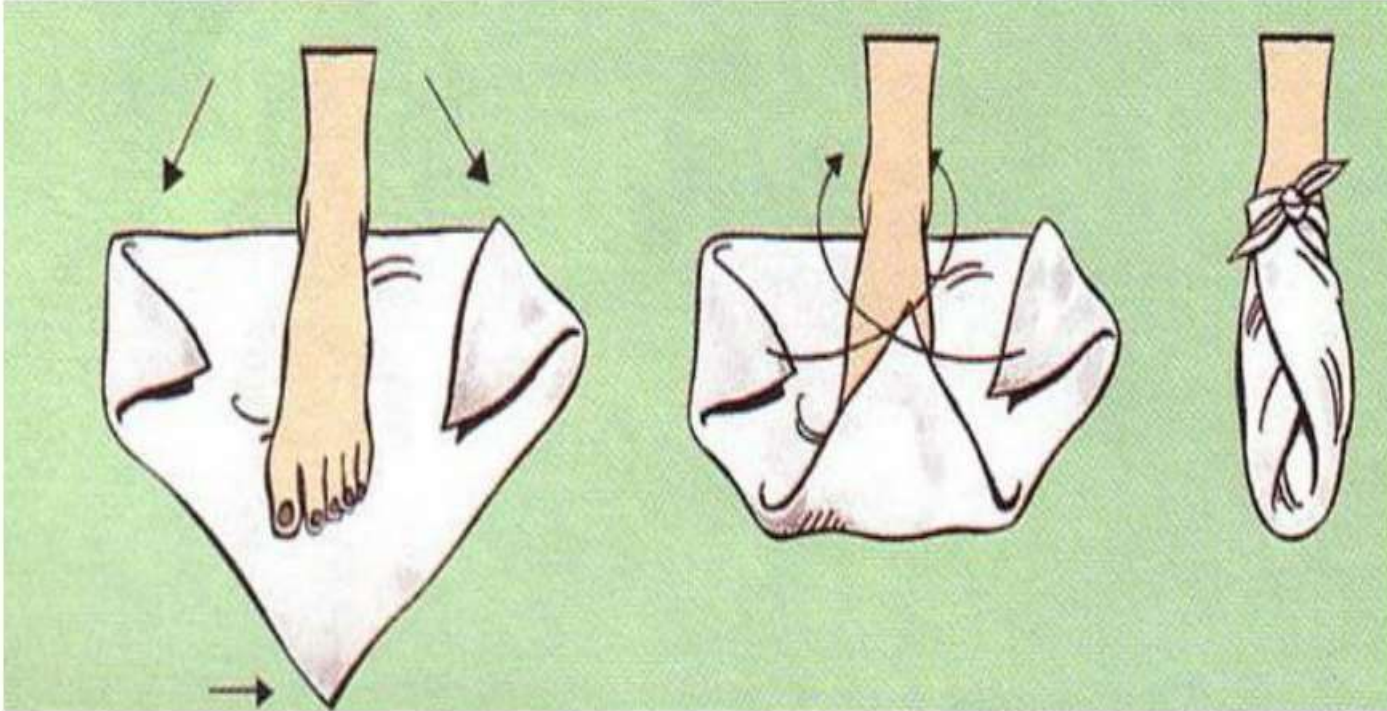
Kanamalarda Üçgen Bandaj Uygulaması Nasıl Yapılmalıdır?

Üçgen bandaj, vücudun değişik bölümlerinde bandaj ve/veya askı olarak kullanılabilir. Üçgen bezin tepesi tabanına doğru getirilip yerleştirilir, sonra bir ya da iki kez daha bunun üzerine katlanarak istenilen genişlikte bir sargı bezi elde edilmiş olur.

Elde üçgen bandaj uygulama: Parmaklar, üçgenin tepesine gelecek şekilde el üçgen sargının üzerine yerleştirilir. Üçgenin tepesi bileğe doğru katlanır. Elin sırtında, üçgenin uçları karşı karşıya getirilir ve çaprazlanır, bilek seviyesinde düğümlenir.

Ayağa üçgen bandaj uygulama: Ayak, üçgenin üzerine düz olarak, parmaklar üçgenin tepesine bakacak şekilde yerleştirilir. Üçgen bandajın tepesini ayağın üzerinde çaprazlayacak şekilde öne doğru getirilir. İki ucu ayak bileği etrafında düğümlenir.

Dize üçgen bandaj uygulama: Üçgenin tabanı dizin 3–4 parmak altında ve ucu dizin üzerine gelecek şekilde yerleştirilir. Dizin arkasından uçları çaprazlanır, dizin üstünde uçları düğümlenir.

DİZDE

a

b

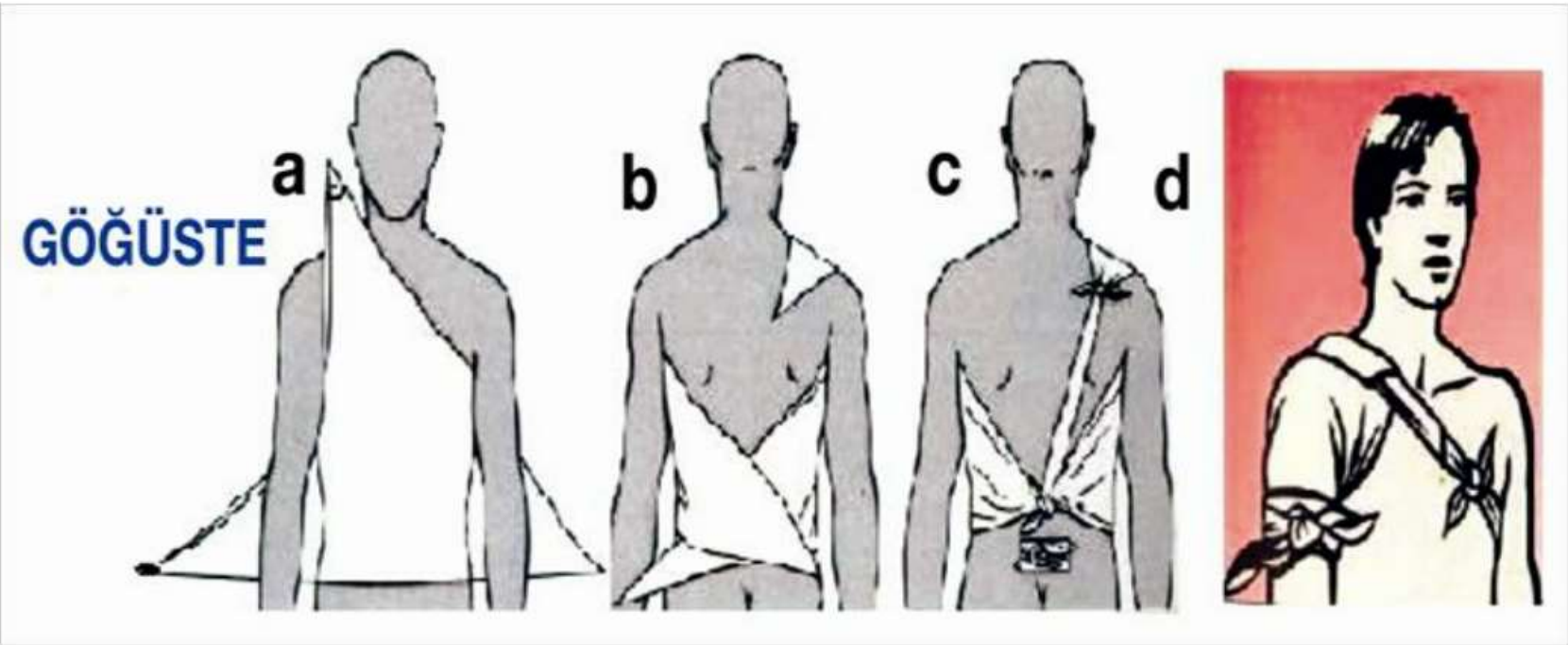

c

Göğse üçgen bandaj uygulama: Üçgenin tepesi omuza yerleştirilir ve tabanı göğsü saracak şekilde sırtta düğümlenir. Bu düğüm ile üçgenin tepesi, bir başka bez kullanılarak birbirine yaklaştırılarak bağlanır.

Kalçaya üçgen bandaj uygulama: Üçgenin tabanı uyluğun alt kısmının etrafında düğümlenir, tepesi ise belin etrafını saran bir kemer ya da beze bağlanır.

(5)YARALANMALARDA İLK YARDIM

Yara Nedir?

Bir travma sonucu deri yada mukozanın bütünlüğünün bozulmasıdır. Aynı zamanda kan damarları, adale ve sinir gibi yapılar etkilenebilir. Derinin koruma özelliği bozulacağından enfeksiyon riski artar.

Kaç Çeşit Yara Vardır?

Kesik yaralar: Bıçak, çakı, cam gibi kesici aletlerle oluşur. Genellikle basit yaralardır. Derinlikleri kolay belirlenir.

Ezikli yaralar: Taş yumruk ya da sopa gibi etkenlerin şiddetli olarak çarpması ile oluşan yaralardır. Yara kenarları eziktir. Çok fazla kanama olmaz, ancak doku zedelenmesi ve hassasiyet vardır.

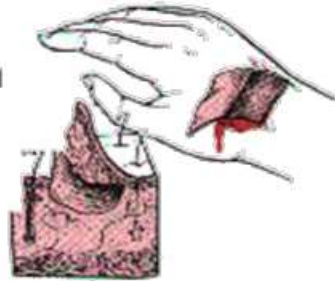
Delici yaralar: Uzun ve sivri aletlerle oluşan yaralardır. Yüzey üzerinde derinlik hakimdir. Aldatıcı olabilir tetanos tehlikesi vardır.

Parçalı yaralar: Dokular üzerinde bir çekme etkisi ile meydana gelir. Doku ile ilgili tüm organ, saçlı deride zarar görebilir

kesik

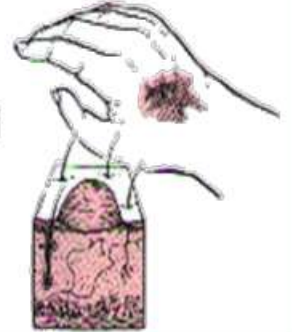
parçalı

delici

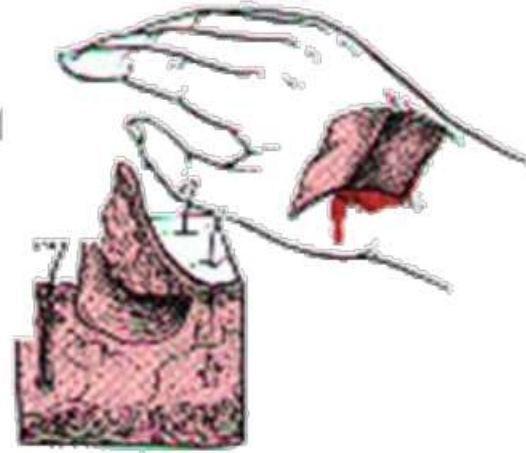
ezikli

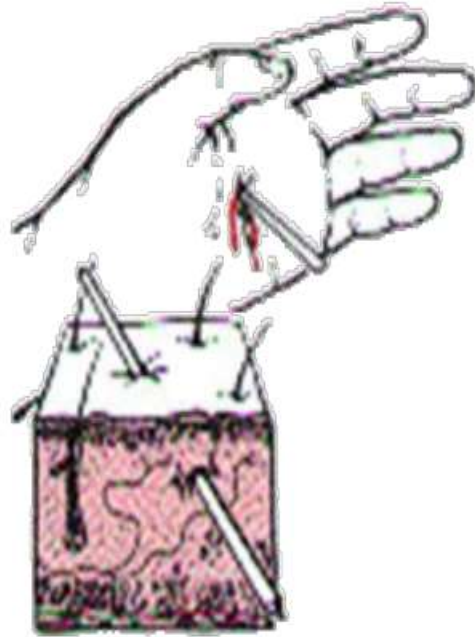
kesik

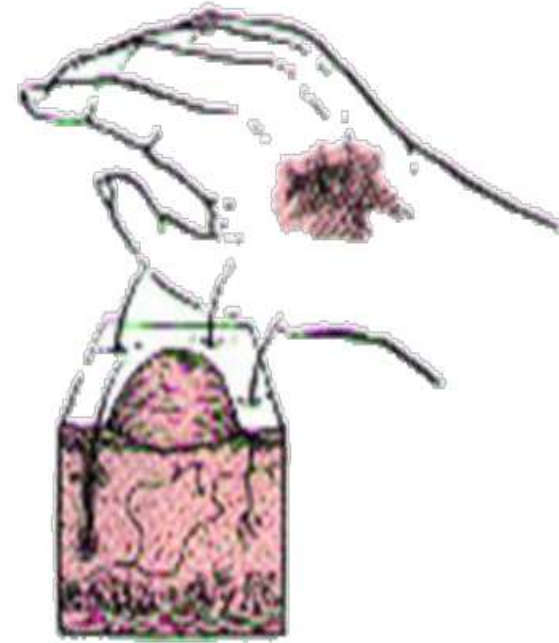
parçalı

delici

ezikli

Kirli (enfekte) yaralar: Mikrop kapma ihtimali olan yaralardır. Enfeksiyon riski yüksek yaralar şunlardır:

- ☐ Gecikmiş yaralar (6 saatten fazla),
- ☐ Dikişleri ayrılmış yaralar,
- ☐ Kenarları muntazam olmayan yaralar,
- ☐ Çok kirli ve derin yaralar,
- ☐ Ateşli silah yaraları,
- ☐ Isırma ve sokma ile oluşan yaralar

Yaraların Ortak Belirtileri Nelerdir?

- ☐ Ağrı
- ☐ Kanama
- ☐ Yara kenarının ayrılması

SORU: Dokular üzerinde çekme etkisi ile meydana gelen yaralara ne ad verilir?

- A) Ezikli yaralar
- B) Delici yaralar
- C) Parçalı yaralar
- D) Kesik yaralar

Yaralanmalarda İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Yaşam bulguları değerlendirilir (ABC),
- ☐ Yara yeri değerlendirilir,
 - Oluş şekli
 - Süresi
 - Yabancı cisim varlığı
 - Kanama vb.
- ☐ Kanama durdurulur,
- ☐ Üzeri kapatılır,
- ☐ Sağlık kuruluşuna gitmesi sağlanır,

Ciddi Yaralanmalar Nelerdir?

- ☐ Kenarları birleşmeyen veya 2-3 cm olan yaralar,
- ☐ Kanaması durdurulamayan yaralar,
- ☐ Kas veya kemiğin görüldüğü yaralar,
- ☐ Delici aletlerle oluşan yaralar,
- ☐ Yabancı cisim saplanmış olan yaralar,
- ☐ İnsan veya hayvan ısırıkları,
- ☐ Görünürde iz bırakma ihtimali olan yaralar.

Ciddi Yaralanmalarda İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Yaraya saplanan yabancı cisimler çıkarılmaz,
- ☐ Yarada kanama varsa durdurulur,
- ☐ Yara içi kurcalanmamalıdır,
- ☐ Yara temiz bir bezle örtülür (nemli bir bez),
- ☐ Yara üzerine bandaj uygulanır,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112).

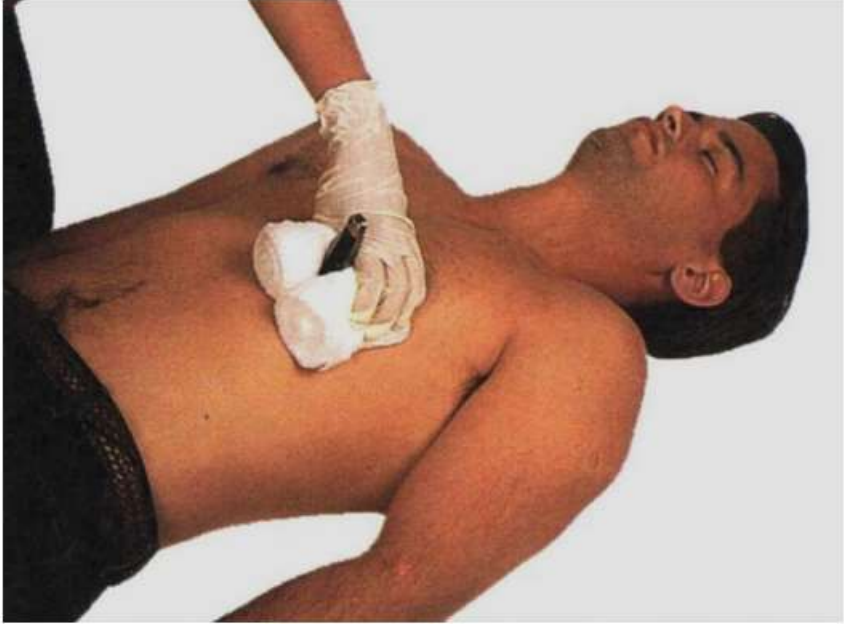
Delici Göğüs Yaralanmalarında Ne Gibi Sorunlar Görülebilir?

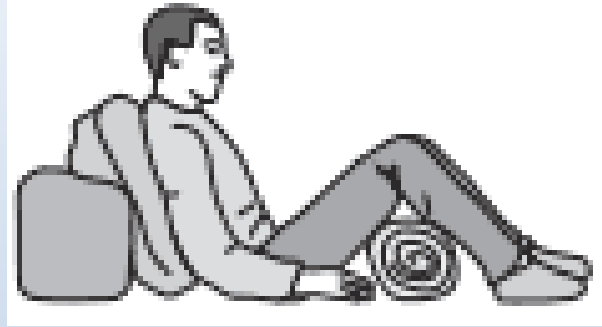
Göğsün içine giren cisim, akciğer zarı ve akciğeri yaralar. Bunun sonucunda şu belirtiler görülebilir:

- ☐ Yoğun ağrı
- ☐ Solunum zorluğu
- ☐ Morarma
- ☐ Kan tükürme
- ☐ Açık pnömotoraks (Göğüsteki yarada nefes alıyor görüntüsü)

Delici Göğüs Yaralanmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Hasta/yaralının bilinç kontrolü yapılır,
- ☐ Hasta/yaralının yaşam bulguları değerlendirilir (ABC),
- ☐ Yara üzerine plastik poşet naylon vb. sarılmış bir bezle kapatılır,
- ☐ Nefes alma sırasında yaraya hava girmesini engellemek, nefes verme sırasında havanın dışarı çıkmasını sağlamak için yara üzerine konan bezin bir ucu açık bırakılır,
- ☐ Hasta/yaralı bilinci açık ise yarı oturur pozisyonda oturtulur,
- ☐ Ağızdan hiçbir şey verilmez,
- ☐ Yaşam bulguları sık sık kontrol edilir,
- ☐ Açık pnömotoraksta şok ihtimali çok yüksektir. Bu nedenle şok önlemleri alınmalıdır,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112)

SORU: Resimde görülen pozisyon, aşağıdaki durumların hangisinde uygulanır?

- A) Kalp durması
- B) Bacak kemiği kırılması
- C) Solunum yolu tıkanması
- D) Delici göğüs yaralanması

SORU: I. Yaşam bulguları ve yaranın durumunun değerlendirilmesi
II. Sıvı ve enerji kaybını önlemek için ağızdan yiyecek, içecek verilmesi
III. Göğüste saplanmış bir cisim varsa çıkartılmadan cismin etrafının temiz bezlerle desteklenerek sabitlenmesi

Verilenlerden hangileri delici göğüs yaralanmalarında yapılacak ilk yardım uygulamalarındandır?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

Delici Karın Yaralanmalarında Ne Gibi Sorunlar Olabilir?

- ☐ Karın bölgesindeki organlar zarar görebilir,
- ☐ İç ve dış kanama ve buna bağlı şok oluşabilir,
- ☐ Karın tahta gibi sert ve çok ağrılı ise durum ciddidir,
- ☐ Bağırsaklar dışarı çıkabilir.

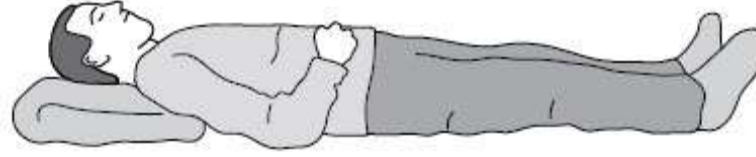
Delici Karın Yaralanmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Hasta/yaralının bilinç kontrolü yapılır,
- ☐ Hasta/yaralının yaşam bulguları kontrol edilir,
- ☐ Dışarı çıkan organlar içeri sokulmaya çalışılmaz, üzerine geniş ve nemli temiz bir bez örtülür,
- ☐ Bilinç yerinde ise sırt üstü pozisyonda bacaklar bükülmüş olarak yatırılır, ısı kaybını önlemek için üzeri örtülür,
- ☐ Ağızdan yiyecek ya da içecek bir şey verilmez,
- ☐ Yaşam bulguları sık sık izlenir,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112)

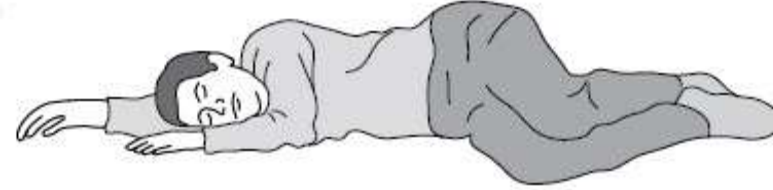

SORU: Delici göğüs yaralanmalarında kazazedeye, aşağıdaki pozisyonlardan hangisi verilir?

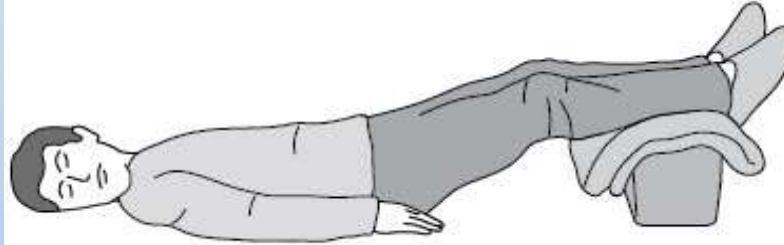
A)

B)

C)

D)

SORU: Aşağıdakilerden hangisi delici karın yaralanması olan kazazedeye yapılması gereken ilk yardım uygulamalarından biri değildir?

- A) Bilinç kontrolünün yapılması
- B) Yaşam bulgularının sık sık izlenmesi
- C) Dışarı çıkan organlarının içeri sokulmaya çalışılması
- D) Bilinci yerinde ise sırtüstü pozisyonda bacakları bükülmüş olarak yatırılması

YARALANMALARDA İLK YARDIM

Baş ve Omurga Yaralanmaları:

Darbenin şiddetine bağlı olarak kafatası boşluğunda yer alan merkezi sinir sistemi etkilenebilir. Bel kemiğindeki yaralanmalarda omurgada ani sıkışma ya da ayrılma meydana gelebilir. Bunun sonucunda sinir sistemi etkilenecek bazı olumsuz sonuçlar oluşabilir.

Trafik kazalarında ölümlerin % 80'i kafatası ve omurga yaralanmalarından olmaktadır.

Baş Yaralanmaları Çeşitleri Nelerdir?

Saçlı deride yaralanmalar: Saç derisi kafatası yüzeyi üzerinde kolaylıkla yer değiştirebilir ve herhangi bir darbe sonucu kolayca ayrılabilir. Bu durumda çok fazla miktarda kanama olur, bu nedenle öncelikle kanamanın durdurulması gereklidir.

Kafatası, beyin yaralanmaları:

Kafatası kırıkları: Kafatası kırıklarında beyin zedelenmesi, kemiğin kırılmasından daha önemlidir. Bu nedenle beyin hasarı bulguları değerlendirilmelidir.

Yüz yaralanmaları: Ağız ve burun yaralanmalarında solunum ciddi şekilde etkilenebilir ve duyu organları zarar görebilir. Bir yüz yaralanması sonucunda burun, çene kemiği kemiklerinde yaralanma görülebilir.

Omurga (bel kemiği) yaralanmaları: En çok zarar gören bölge bel ve boyun bölgesidir ve çok ağrılıdır. Kazalarda en çok boyun etkilenir.

Kafatası ve Omurga Yaralanmalarının Nedenleri Nelerdir?

- ☐ Yüksek bir yerden düşme,
- ☐ Baş ve gövde yaralanması,
- ☐ Otomobil ya da motosiklet kazaları,
- ☐ Spor ve iş kazaları,
- ☐ Yıkıntı altında kalma,

Kafatası ve Omurga Yaralanmalarında Belirtiler Nelerdir?

- ☐ Bilinç düzeyinde değişmeler, hafıza değişiklikleri ya da hafıza kaybı,
- ☐ Başta, boyunda ve sırtta ağrı,
- ☐ Elde ve parmaklarda karıncalanma ya da his kaybı,
- ☐ Vücudun herhangi bir yerinde tam ya da kısmi hareket kaybı,
- ☐ Baş ya da bel kemiğinde şekil bozukluğu,
- ☐ Burun ve kulaktan beyin omurilik sıvısı ve kan gelmesi,
- ☐ Baş, boyun ve sırtta dış kanama,
- ☐ Sarsıntı,
- ☐ Denge kaybı,
- ☐ Kulak ve göz çevresinde morluk,

Ancak, hastada hiçbir belirti yoksa bile;

- ☐ Yüz ve köprücük kemiği yaralanmaları,
- ☐ Tüm düşme vakaları,
- ☐ Trafik kazaları,
- ☐ Bilinci kapalı tüm hasta / yaralılar kafa ve omurga yaralanması olarak var sayılmalıdır.

Kafatası ve Omurga Yaralanmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Bilinç kontrolü yapılır,
- ☐ Yaşam bulguları değerlendirilir,
- ☐ Hemen tıbbi yardım istenir (112),
- ☐ Bilinci açıksa hareket etmemesi sağlanır,
- ☐ Her hangi bir tehlike söz konusu ise düz pozisyonda sürüklenir,
- ☐ Baş-boyun-gövde eksenini bozulmamalıdır,
- ☐ Yardım geldiğinde sedyeye baş-boyun-gövde eksenini bozulmadan alınmalıdır,
- ☐ Taşınma ve sevk sırasında sarsıntıya maruz kalmaması gerekir,
- ☐ Tüm yapılanlar ve hasta/yaralı hakkındaki bilgiler kaydedilmeli ve gelen ekibe bildirilmelidir,
- ☐ Asla yalnız bırakılmamalıdır

(6)KIRIK, ÇIKIK VE BURKULMALARDA İLK YARDIM

Kırık Nedir?

Kırık, kemik bütünlüğünün bozulmasıdır. Kırıklar darbe sonucu ya da kendiliğinden oluşabilir. Yaşlılık ile birlikte kendiliğinden kırık oluşma riski de artar.

Kaç Çeşit Kırık Vardır?

Kapalı kırık: Kemik bütünlüğü bozulmuştur. Ancak deri sağlamdır.

Açık kırık: Deri bütünlüğü bozulmuştur. Kırık uçları dışarı çıkabilir. Beraberinde kanama ve enfeksiyon tehlikesi taşırlar.

Kırık belirtileri neler olabilir?

- ☐ Hareket ile artan ağrı,
- ☐ Şekil bozukluğu,
- ☐ Hareket kaybı,
- ☐ Ödem ve kanama nedeniyle morarma.

Ağrılı bölgelerin tespiti için elle muayene gereklidir.

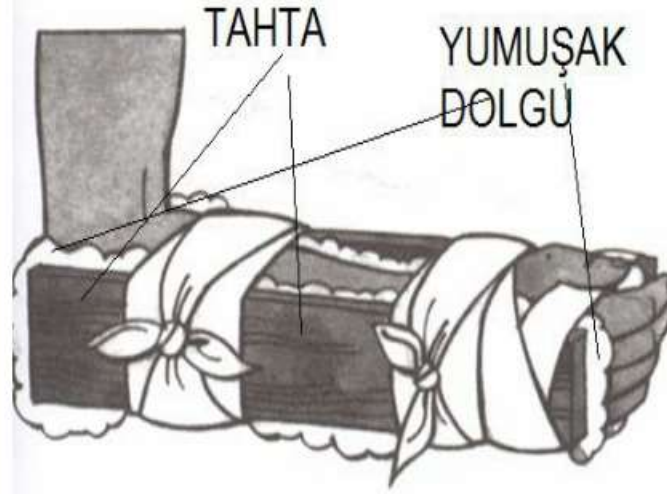
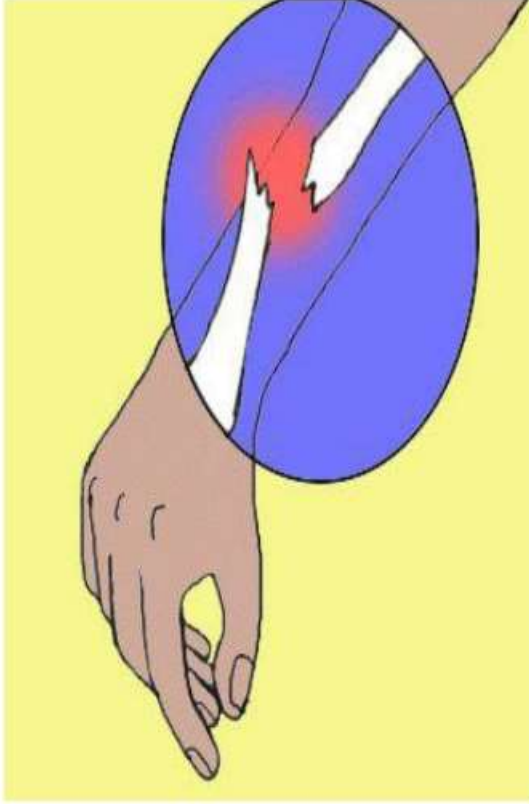
Kırığın Yol Açabileceği Olumsuz Durumlar Nelerdir?

- ☐ Kırık yakınındaki damar, sinir, kaslarda yaralanma ve sıkışma (Kırık bölgede nabız alınamaması, solukluk, soğukluk),
- ☐ Parçalı kırıklarda kanamaya bağlı şok.

Kırıklarda İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Hayatı tehdit eden yaralanmalara öncelik verilir,
- ☐ Hasta/yaralı hareket ettirilmez, sıcak tutulur,
- ☐ Kol etkilenmişse yüzük ve saat gibi eşyalar çıkarılır (aksi takdirde gelişebilecek öden doku hasarına yol açacaktır,)
- ☐ Tespit ve sargı yapılırken parmaklar görünecek şekilde açıkta bırakılır. Böylece parmaklardaki renk, hareket ve duyarlılık kontrol edilir),
 - ☐ Kırık şüphesi olan bölge, ani hareketlerden kaçınılarak bir alt ve bir üst eklemleri de içine alacak şekilde tespit edilir. Tespit malzemeleri, sopa, tahta, karton gibi sert malzemelerden yapılmış olmalı ve kırık kemiğin alt ve üst eklemlerini içine alacak uzunlukta olmalıdır,
- ☐ Açık kırıklarda, tespitten önce yara temiz bir bezle kapatılmalıdır,
- ☐ Kırık bölgede sık aralıklarla nabız, derinin rengi ve ısı kontrol edilir,
- ☐ Kol ve bacaklar yukarıda tutulur,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112).

OMUZ
ASKISI

SORU: Kırığı olan ya da kırık şüphesi bulunan kazazedeye, aşağıdakilerden hangisinin yapılması doğru bir ilk yardım uygulamasıdır?

- A) Sorunlu bölgenin hareketsizleştirilmesinin sağlanması
- B) Kol ya da bacadaki bozulmuş şeklin düzeltilmeye çalışılması
- C) Kırık kuşkulu bölge hareketsizleştirilmeden taşıma yapılması
- D) Kazazedenin oturmasına ya da sağa sola kıvıldamasına izin verilmesi

Burkulma Nedir?

Eklem yüzeylerinin anlık olarak ayrılmasıdır. Zorlamalar sonucu oluşur.

Burkulma Belirtileri Nelerdir?

- ☐ Burkulan bölgede ağrı,
- ☐ Kızarma, şişlik,
- ☐ İşlev kaybı.

Burkulmada İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Sıkıştırıcı bir bandajla burkulan eklem tespit edilir,
- ☐ Şişliği azaltmak için bölge yukarı kaldırılır,
- ☐ Hareket ettirilmez,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112)

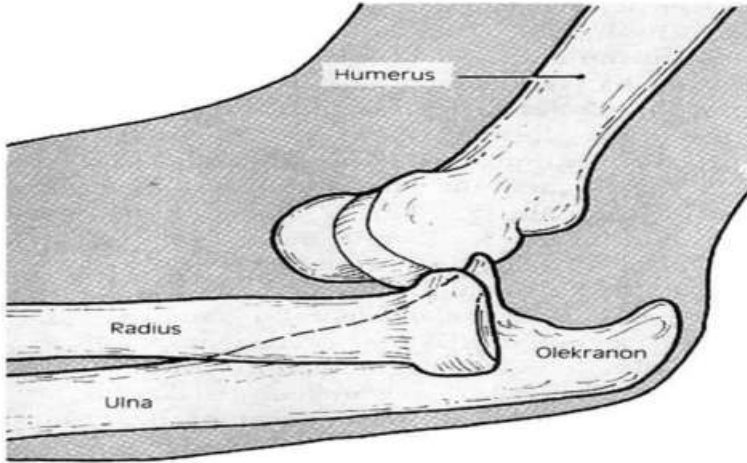

Çıkık Nedir?

Eklem yüzeylerinin kalıcı olarak ayrılmasıdır. Kendiliğinden normal konumuna dönemez.

Çıkık Belirtileri Nelerdir?

- ☐ Yoğun ağrı,
- ☐ Şişlik ve kızarıklık,
- ☐ İşlev kaybı,
- ☐ Eklem Bozukluğu,

SORU: Resimde görülen uygulama hangi kırıkların tespiti için yapılır?

- A) Omurga kırığı
- B) Üst kol kemiği kırığı
- C) Ön kol kemiği kırığı
- D) Köprücük kemiği kırığı

Çıkıkta İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Eklem aynen bulunduğu şekilde tespit edilir,
- ☐ Çıkık yerine oturtulmaya çalışılmaz,
- ☐ Hasta / yaralıya ağızdan hiçbir şey verilmez,
- ☐ Bölgede nabız, deri rengi ve ısı kontrol edilir,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112).

Kırık Çıkık ve Burkulmalarda Tespit Nasıl Olmalıdır?

Tespit için ilkyardımcı elde olan malzemeleri kullanır. Bunlar üçgen sargı, rulo sargı, battaniye, hırka, eşarp, kravat, vb. tahta, karton vb. malzemeler olabilir.

Tespit Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar Nelerdir?

- ☐ Tespit yapılırken yaralı bölge sabit tutulmalıdır,
- ☐ Yara varsa üzeri temiz bir bezle kapatılmalıdır,
- ☐ Tespit edilecek bölge önce yumuşak malzeme ile kaplanmalıdır,
- ☐ Yaralı bölge nasıl bulunduysa öyle tespit edilmelidir, düzeltilmeye çalışılmamalıdır,
- ☐ Tespit; kırık, çıkık ve burkulmanın üstündeki ve altında kalan eklemleri de içerecek şekilde yapılmalıdır.

SORU: Aşağıdakilerden hangisi çıkığı olan kazazedeye yapılacak ilk yardım uygulamalarındandır?

- A) Çıkan eklemin yerine oturtulması
- B) Çıkık olan bölgede sadece ısı kontrolü yapılması
- C) Çıkan eklemin bulunduğu şekilde tespit edilmesi
- D) Ağızdan ağrı kesiciler vererek ağrısının azaltılması

SORU: Aşağıdakilerden hangisi çıkıklarda yapılması gereken ilk yardım uygulamalarındandır?

- A) Çıkığın yerine oturtulmaya çalışılması
- B) Eklem düzeltildikten sonra tespit edilmesi
- C) Çıkık olan bölgeye kuvvetli masaj yapılması
- D) Bölgenin nabzının, deri renginin ve ısısının kontrol edilmesi

Tespit Yöntemleri Nelerdir?

Kol ve köprücük kemiği kırığı tespiti:

- ❑ Koltuk altına yumuşak malzeme yerleştirilir,
- ❑ Kol askısı yerleştirilir,
- ❑ Üçgen bandaj yaralının gövdesinin üzerinde, üçgenin tepesi dirsek tarafına, tabanı gövdeyle aynı hizada olacak şekilde yerleştirilir,
- ❑ El dirsek hizasında bükülü olarak göğsün alt kısmına yerleştirilir. Üçgen bandajın iki ucu yaralının boynuna düğümlenir, tespit edilen elin parmakları görülebilir şekilde olmalıdır,
- ❑ Kol askısı desteği, göğüs boşluğu ve yaralı kol üzerine yerleştirilir (geniş dış bandajda yerleştirilebilir.), böylelikle vücuda yapışık bir şekilde yaralı kol ve omuz eklemi sabitlenmiş olur.

Pazı kemiği kırığı tespiti:

- ☐ Sert tespit malzemesiyle yapılır,
- ☐ Kırık kemiği tespit edecek olan malzemeler yerleştirilmeden önce, kolun altına (koltuk boşluğundan yararlanılarak) iki şerit yerleştirilir,
- ☐ Malzemelerden kısa olanı koltuk altından itibaren dirseği içine alacak şekilde yerleştirilir,
- ☐ Uzun olanı omuzla dirseği içine alacak şekilde yerleştirilir,
- ☐ Daha önceden yerleştirilen şeritlerle bağlanarak tespit edilir. şeritler çok kısa bağlanmamalıdır,
- ☐ Dirseği tespit için kol askısı takılır,
- ☐ Omur tespiti için, gđđs ve yaralı kol üzerinden geniş kumaş şerit veya üçgen bandaj uygulanır

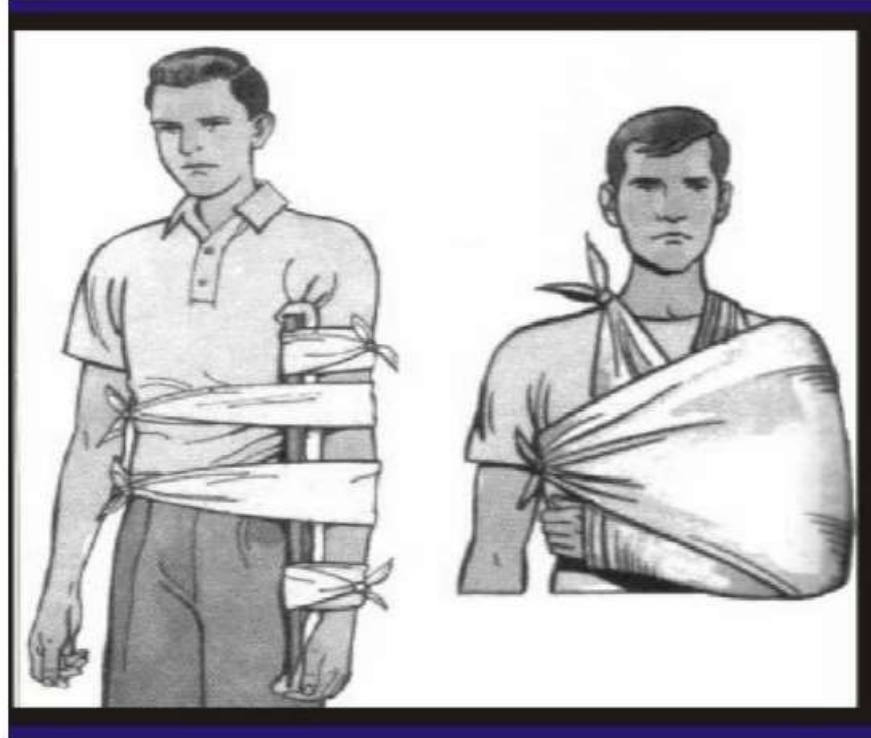

KIRIKLARDA DESTEKLEME (ATELLEME)

Dirsek kırığı tespiti:

- Kol gergin vaziyette bulunduyrsa, hastanın vücutu boyunca gergin ve deri ile arası yumuşak malzemeyle doldurulmuş tespit malzemeleri yardımıyla tespit edilir,
- Eğer bükülmüş vaziyette bulunduyrsa, bir kol askısı desteğı yardımıyla tespit edilir.

Kol askısıyla ön kol, bilek ve el tespiti:

- Kırık dirsek ve bilek ekleminin hareketini önlemek için yaralı ön kolun altına üçgen kol askısı yerleştirilir. Hasta/yaralının boynunun arkasına üçgenin iki ucu düğümlenir,
- Aşırı hareket etmesini engellemek için, geniş bir bandaj yardımıyla gövdeye bağlanır.

Dirsek kemiği ve/veya ön kol kemiği kırıkında sert malzemelerle tespit:

- ☐ Ön kolun altına 2 şerit yerleştirilir,
- ☐ Yumuşak maddeyle desteklenmiş sert tespit malzemelerinden biri parmak diplerinden dirseğe kadar ie, diğeri elin dış yüzünden dirseğe gelecek şekilde dışa konarak tespit edilir,
- ☐ Daha önceden yerleştirilen şeritlerle bağlanır, fazla sıkılmamalıdır,
- ☐ Dirsek eklemini tespit için kol askısı takılır,
- ☐ Bilek kemiklerinde veya el tarak kemiğinde, bölgeyi bir kol askısı ile tespit yeterlidir,
- ☐ Parmak kemiği kırıkları ile çıkığı ayırt etmek zordur. Tespit için, bir tespit malzemesi ile yaralı parmak, yanındaki sağlıklı parmakla bandaj yapılabilir.

Uyluk kemiği kırığının tespiti:

Sert tespit malzemesi ve sağlam bacağı (ikinci bir tespit malzemesi gibi) kullanarak tespit etme:

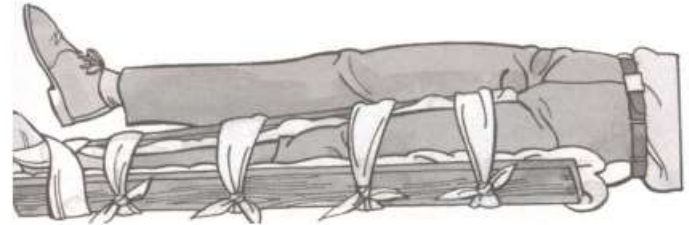
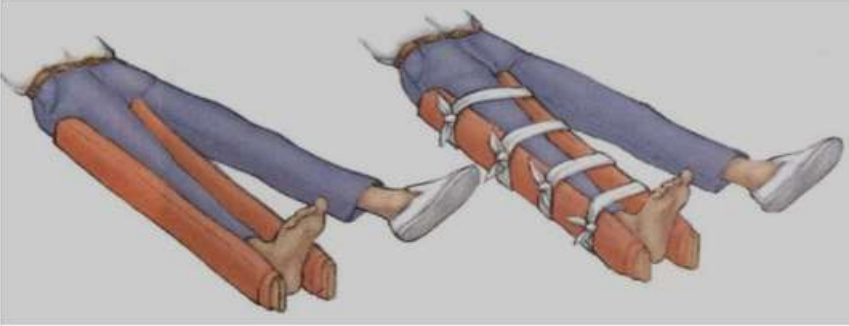
- Bir el ayağın üst kısmına, diğeri bileğe konularak yaralı bacak tutulur ve sağlam bacakla bir hizaya getirmek için yavaşça çekilir. Aynı zamanda hafif bir döndürmede uygulanır,
- Her iki bacak arasına (dizler ve bilekler) bir dolgu malzemesi konur,
- Sekiz şeklinde bir bandajla bilekler sabitlenir,
- Yaralının vücudunun altından, kımıldatmaksızın doğal boşlukları kullanarak bel, diz ve bileklerin arkasına 7 kumaş şerit (veya benzeri) geçirilir,
- Yumuşak malzemeyle desteklenmiş sert tespit malzemesi, koltuk altından ayağa kadar yerleştirilir ve ayaklardan yukarı doğru bağlanır,
- Düğümler tespit malzemesi üzerine atılarak bandajlar bağlanır,
- Bilek hizasındaki bandaj öncekinin üzerine sekiz şeklinde bağlanır,
- Sert tespit malzemesi bulunmaması halinde, sağlam bacağı tek destek olarak kullanarak, geniş bandajlarla tespit edilir.

Kaval kemiğinin tespiti:

Uyluk kemiği kırığı tespitindeki gibidir;

- Bacaklar tutulur ve yavaşça çekilir,
- Doğal boşluklar kullanılarak (dizlerin altı, bileklerin altı) yaralı bacağın altından kumaş şeritler geçirilir,
- Uygun bir şekilde yumuşak dolgu malzemesiyle desteklenmiş tespit malzemelerinden biri iç tarafta kasıktan ayağa kadar, diğer tarafta kalçadan ayağa kadar yerleştirilir,
- Ayaklardan başlanarak şeritler dış tespit malzemesi üzerinde düğümlenerek bağlanır. Bilek hizasındaki bandaj ayak tabanı üzerine sekiz şeklinde düğümlenir

Bileğin / ayağın tespiti:

- Yaralının ayakkabıları çıkarılmadan bağları çözülür,
- Bilek seviyesinde sarılmış sekiz şeklinde bir bandajla her iki ayak birlikte tespit edilir ve yumuşak malzemelerle iyice kaplanmış (rulo yapılmış bir battaniye) bir yüzeye dayamak suretiyle bacakları yukarıda tutmak gerekir.

(7) BİLİNÇ BOZUKLUKLARINDA İLK YARDIM

Bilinç Bozukluğu/ Bilinç Kaybı Nedir?

Beynin normal faaliyetlerindeki bir aksama nedeni ile uyku halinden başlayarak (=bilinç bozukluğu), hiçbir uyarıya cevap vermeme haline kadar giden (=bilinç kaybı) bilincin kısmen ya da tamamen kaybolması halidir.

Bayılma (Senkop): Kısa süreli, yüzeysel ve geçici bilinç kaybıdır. Beyne giden kan akışının azalması sonucu oluşur.

Koma: Yutkunma ve öksürük gibi reflekslerin ve dışarıdan gelen uyarılara karşı tepkinin azalması ya da yok olması ile ortaya çıkan uzun süreli bilinç kaybıdır.

Bilinç Kaybı Nedenleri ve Belirtileri Nelerdir?

Bayılma nedenleri:

- ☐ Korku, aşırı heyecan,
- ☐ Sıcak, yorgunluk,
- ☐ Kapalı ortam, kirli hava,
- ☐ Aniden ayağa kalkma,
- ☐ Kan şekerinin düşmesi,
- ☐ Şiddetli enfeksiyonlar.

Bayılma (Senkop) Belirtileri:

- ☐ Baş dönmesi, baygınlık, yere düşme
- ☐ Bacaklarda uyuşma
- ☐ Bilinçte bulanıklık
- ☐ Yüzde solgunluk
- ☐ Üşüme, terleme
- ☐ Hızlı ve zayıf nabız

Koma nedenleri:

- ☐ Düşme veya şiddetli darbe,
- ☐ Özellikle kafa travmaları,
- ☐ Zehirlenmeler,
- ☐ Aşırı alkol, uyuşturucu kullanımı,
- ☐ Şeker hastalığı,
- ☐ Karaciğer hastalıkları,
- ☐ Havale gibi ateşli hastalıklar.

Koma belirtileri:

- ☐ Yutkunma, öksürük gibi tepkilerin kaybolması,
- ☐ Sesli ve ağrılı dürtülere tepki olmaması,
- ☐ İdrar ve gaita kaçırma.

SORU: • Uzun süreli bilinç kaybıdır.

• Yutkunma, öksürük gibi reflekslerin ve dışarıdan gelen uyarılara karşı tepkinin azalması ya da yok olması ile ortaya çıkar.

Yukarıda özellikleri verilen bilinç kaybı hâli hangisidir?

- A) Şok
- B) Koma
- C) Bayılma
- D) Baş dönmesi

SORU: Beyne giden kan akışının azalması sonucu oluşan kısa süreli, yüzeysel ve geçici bilinç kaybına ne ad verilir?

- A) Koma
- B) Bayılma
- C) Sara krizi
- D) Ateşli havale

Bilinç Bozukluğu Durumunda İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

Kişi başının döneceğini hissederse;

- ☐ Sırt üstü yatırılır, ayakları 30 cm. kaldırılır,
- ☐ Sıkan giysiler gevşetilir,
- ☐ Kendini iyi hissedinceye kadar dinlenmesi sağlanır.

Eğer kişi bayıldıysa;

- ☐ Sırt üstü yatırılarak ayakları 30 cm kaldırılır,
- ☐ Solunum yolu açıklığı kontrol edilir ve açıklığın korunması sağlanır,
- ☐ Sıkan giysiler gevşetilir,
- ☐ Kusma varsa yan pozisyonda tutulur,
- ☐ Solunum kontrol edilir,
- ☐ Etraftaki meraklılar uzaklaştırılır.

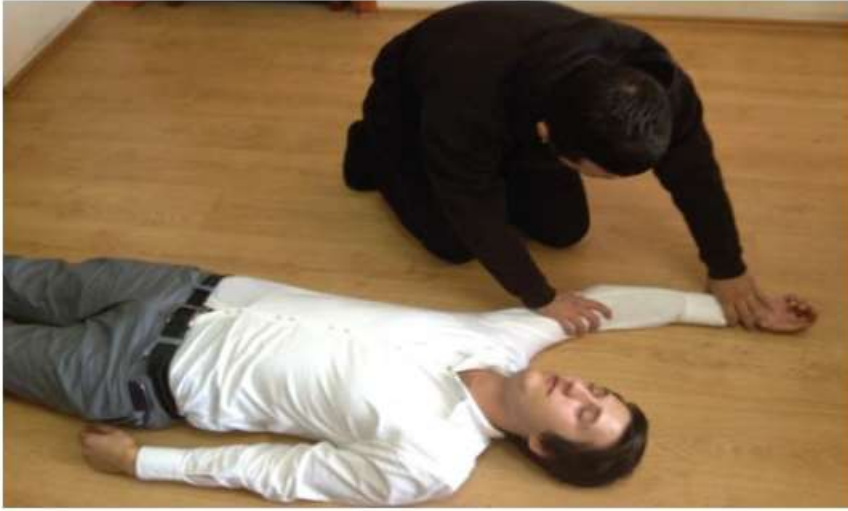
Bilinç kapalı ise:

- ☐ Hasta/yaralının yaşam bulguları değerlendirilir (ABC),
- ☐ Hasta/yaralıya koma pozisyonu verilir,
- ☐ Yardım çağrılır (112),
- ☐ Sık sık solunum ve nabız kontrol edilir,
- ☐ Yardım gelinceye kadar yanında beklenir.

Koma Pozisyonu (Yarı Yüzükoyun-Yan Pozisyon) Nasıl Verilir?

- ☐ Sesli veya omzundan hafif sarsarak, uyarı verilerek bilinç kontrol edilir,
- ☐ Sıkan giysiler gevşetilir,
- ☐ Ağız içinde yabancı cisim olup olmadığı kontrol edilir,
- ☐ Bak, dinle, hisset yöntemi ile solunum kontrol edilir,
- ☐ Şah damarından nabız kontrol edilir,
- ☐ Hasta/yaralının döndürüleceği tarafa diz çökülür,
- ☐ Hasta/yaralının karşı tarafta kalan kolu karşı omzunun üzerine konur,
- ☐ Karşı taraftaki bacağı dik açı yapacak şekilde kıvrılır,
- ☐ İlk yardımcıya yakın kolu baş hizasında omuzdan yukarı uzatılır,
- ☐ Karşı taraf omuz ve kalçasından tutularak bir hamlede çevrilir,
- ☐ Üstteki bacak kalça ve dizden bükülerek öne doğru destek yapılır,
- ☐ Alttaki bacak hafif dizden bükülerek arkaya destek yapılır,
- ☐ Baş uzatılan kolun üzerine yan pozisyonda hafif öne eğik konur,
- ☐ Tıbbi yardım (112) gelinceye kadar bu pozisyonda tutulur,
- ☐ 3–5 dakika ara ile solunum ve nabız kontrol edilir.

SORU: Resimde görülen pozisyon, aşağıdaki durumların hangisinde uygulanır?

- A) Şok
- B) Koma
- C) Tam tıkanma
- D) Omurga yaralanması

Havale Nedir?

Sinir sisteminin merkezindeki bir tahriş (irritasyon) yüzünden beyinde meydana gelen elektriksel boşalmalar sonucu oluşur. Vücudun adale yapısında kontrol edilemeyen kasılmalar olur.

Havale Nedenleri Nelerdir?

- ☐ Kafa travmasına bağlı beyin yaralanmaları,
- ☐ Beyin enfeksiyonları,
- ☐ Yüksek ateş,
- ☐ Bazı hastalıklar.

Nedenlerine Göre Havale Çeşitleri Nelerdir?

- ☐ Ateş nedeniyle oluşan havaleler
- ☐ Sara krizi (=Epilepsi)

Ateş Nedeniyle Oluşan Havale Nedir?

Herhangi bir ateşli hastalık sonucu vücut sıcaklığının 38°C'nin üstüne çıkmasıyla oluşur. Genellikle 6 ay–6 yaşı arasındaki çocuklarda rastlanır.

Ateş Nedeniyle Oluşan Havalede İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Öncelikle hasta ıslak havlu ya da çarşafa sarılır,
- ☐ Ateş bu yöntemle düşmüyorsa oda sıcaklığında bir küvete sokulur,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112)

SORU: Aşağıdakilerden hangisi, yüksek ateş nedeniyle oluşan havalede yapılacak ilk yardım uygulamalarındandır?

- A) Karna baskı uygulanması
- B) Sıcak uygulama yapılması
- C) Şekerli içecekler verilmesi
- D) Oda sıcaklığında bir küvete sokulması

Sara Krizi (Epilepsi) Nedir?

Kronik bir hastalıktır. Doğum sırasında ya da daha sonra herhangi bir nedenle beyin zedelenmesi oluşan kişilerde gelişir. Her zaman tipik sara krizi karakterinde olmasa da bazı belirtilerle tanınır. Sara krizini davet eden bazı durumlar olabilir. Örneğin uzun süreli açlık, uykusuzluk, aşırı yorgunluk, kullanılan ilaçların doktor izni dışında kesilmesi ya da değiştirilmesi, hormonal değişiklikler sara krizinin ortaya çıkmasına neden olabilir. Bazı durumlarda sara krizi, madde bağımlılarının geçirdiği madde yoksunluk krizi ile karıştırılabilir.

Sara Krizinin Belirtileri Nelerdir?

- Hastada sonradan oluşan ve ön haberci denilen normalde olmayan kokuları alma, adale kasılmaları gibi ön belirtiler oluşur,
- Bazen hasta bağırır, şiddetli ve ani bir şekilde bilincini kaybederek yığılır,
- Yoğun ve genel adale kasılmaları görülebilir, 10–20 saniye kadar nefesi kesilebilir,
- Dokularda ve yüzde morarma gözlenir,⁴⁵
- Ardından kısa ve genel adale kasılması, sesli nefes alma, aşırı tükürük salgılanması, altına kaçırma görülebilir,
- Hasta dilini ısırabilir, başını yere çarpıp yaralayabilir, aşırı kontrolsüz hareketler gözlenir,
- Son aşamada hasta uyanır, şaşkındır, nereden olduğundan habersiz, uykulu hali vardır.
- Bazı kişilerde, sara krizi aşağıdaki hafif belirtilerle görülebilir;
 - Bir noktaya doğru dalgın bakış ve kişinin hayal alemine dalmış gibi görünmesi,
 - İstemsiz mimik ve hareketler, dudak ısırma gibi hareketler,
 - Anlamsız konuşma ve tekrarlayan hareketler,
 - Dikkati dağıtacak derecede bellek yitimi.

Sara Krizinde İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

Öncelikle, olayla ilgili güvenlik önlemleri alınır (Örneğin kişi yol ortasında kriz geçiriyorsa olay yerindeki trafik akışı kesilmelidir).

- ☐ Kriz, kendi sürecini tamamlamaya bırakılır,
- ☐ Hasta bağlanmaya çalışılmaz,
- ☐ Kilitlenmiş çene açılmaya çalışılmaz,
- ☐ Genel olarak yabancı herhangi bir madde kullanılmaz, koklatılmaz ya da ağızdan herhangi bir yiyecek içecek verilmez,
- ☐ Kendisini yaralamamasına dikkat edilir,
- ☐ Başını çarpmasını engellemek için başın altına yumuşak bir malzeme konur,
- ☐ Yaralanmaya neden olabilecek gereçler etraftan kaldırılır,
- ☐ Sıkan giysiler gevşetilir,
- ☐ Kusmaya karşı tedbirli olunur,
- ☐ Düşme sonucu yaralanma varsa gerekli işlemler yapılır,
- ☐ Tıbbi yardım istenir (112).

SORU: Aşağıdakilerden hangisi sara krizi yaşayan kazazedeye yapılması gereken ilk yardım uygulamalarındandır?

- A) Krizin kendiliğinden geçmesinin beklenmesi
- B) Kilitlenmiş çenesinin zorla açılmaya çalışılması
- C) El, kol ve bacaklarının bağlanması
- D) Şekerli içecekler içirilmesi

Kan Şekeri Düşüklüğü Nedir?

Herhangi bir nedenle vücutta glikoz eksildiği zaman ortaya çıkan belirtilerdir.

Kan Şekeri Düşmesinin Nedenleri Nelerdir?

- ☐ Şeker hastalığı tedavisine bağlı,
- ☐ Uzun egzersizler sonrası,
- ☐ Uzun süre aç kalma,
- ☐ Barsak ameliyatı geçirenlerde yemek sonrası.

KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜ (HİPOGLİSEMİ)

semptom ve işaretler

TERLEME

TITREME

BAŞ DÖNMESİ

DUYGU DURUM DEĞİŞİKLİKLERİ

AÇLIK

BAŞ AĞRISI

BULANIK GÖRME

EKTRİMİTELERDE YORGUNLUK
VE SOLUKLUK

KAN ŞEKERİ YÜKSEKLİĞİ (HİPERGLİSEMİ)

semptom ve işaretler

AĞIZ KURULUĞU

AŞIRI SUSAMA

SIK İDRARA ÇIKMA

YORGUNLUK VE UYKU HALİ

GECE BOYUNCA İDRARA
ÇIKMAK İÇİN UYANMAK

MİDE BULANTISI/AĞRISI

Kan Şekeri Aniden Düştüğünde Hangi Belirtiler Görülür?

- ☐ Korku,
- ☐ Terleme,
- ☐ Hızlı nabız,
- ☐ Titreme,
- ☐ Aniden acıkma,
- ☐ Yorgunluk,
- ☐ Bulantı.

Kan Şekeri Düşüklüğü Yavaş ve Uzun Sürede Oluşursa Hangi Belirtiler Görülür?

- ☐ Baş ağrısı,
- ☐ Görme bozukluğu,
- ☐ Uyuşukluk,
- ☐ Zayıflık,
- ☐ Konuşma güçlüğü,
- ☐ Kafa karışıklığı,
- ☐ Sarsıntı ve şuur kaybı

Kan Şekeri Düşmesinde İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Hastanın ABC'si değerlendirilir,
- ☐ Hastanın bilinci yerinde ve kusmuyorsa ağızdan şeker, şekerli içecekler verilir, fazla şekerin bir zararı olmaz (Ayrıca belirtiler fazla şekerden meydana gelmiş ise bile fazladan şeker verilmesi, hastanın düşük kan şekeri düzeyinde kalmasından daha az zararlı olacaktır. Çünkü düşük kan şekeri, beyinde ve diğer hayati organlarda kalıcı zararlara neden olabilir.),
- ☐ 15–20 dakikada belirtiler geçmiyorsa sağlık kuruluşuna gitmesi için yardım çağırılır,
- ☐ Hastanın bilinci yerinde değilse koma pozisyonu verilerek tıbbi yardım çağırılır(112).

SORU: Kan şekeri düşüklüğü yaşayan bir kazazedede aşağıdaki belirtilerden hangisi görülür?

- A) Tokluk hissi
- B) Yavaş nabız
- C) Görmede netlik
- D) Yüzeysel solunum.

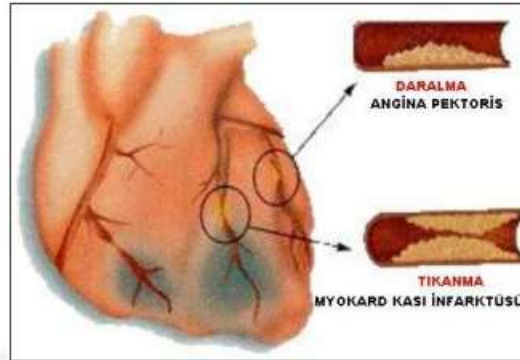
Göğüste Kuvvetli Ağrı Nedenleri Nelerdir?

Göğüste kuvvetli ağrı nedenleri arasında en sık kalp spazmı (angina pectoris) ve kalp krizi (miyokart enfarktüsü) görülür. Her ikisi de kalp kasının belli bir yerine gönderilen kanın azalması sonucu oluşur.

Göğüste Kuvvetli Ağrı Belirtileri Nelerdir?

Kalp Spazmı (Angina Pectoris) belirtileri:

- ☐ Sıkıntı veya nefes darlığı olur,
- ☐ Ağrı hissi; genellikle göğüs ortasında başlar, kollara, boyuna, sırtta ve çeneye doğru ilerler,
- ☐ Sıklıkla fiziksel hareket, fiziksel zorlanma, heyecan, üzüntü ya da fazla yemek yeme sonucu ortaya çıkar,
- ☐ Kısa sürelidir, ağrı yaklaşık 5–10 dakika kadar sürer,
- ☐ Ağrı, istirahat ile durur, istirahat halindeyken görülmesi ciddi bir durumu gösterir,
- ☐ Nefes alıp vermekle ağrının şekli ve şiddeti değişmez.

Kalp Krizi (Miyokart Enfarktüsü) belirtileri:

- ❑ Hasta ciddi bir ölüm korkusu ve yoğun sıkıntı hisseder, terleme, mide bulantısı, kusma gibi bulgular görülür,
- ❑ Ağrı; göğüs ya da mide boşluğunun herhangi bir yerinde, sıklıkla kravat bölgesinde görülür, omuzlara, boyuna, çeneye ve sol kola yayılır,
- ❑ Süre ve yoğunluk olarak kalp spazmı (angina pectoris) ağrısına benzemekle birlikte daha şiddetli ve uzun sürelidir,
- ❑ En çok hazımsızlık, gaz sancısı veya kas ağrısı şeklinde belirti verir ve bu nedenle bu tür rahatsızlıklarla karıştırılır (Bu tür gaz ya da kas ağrıları, aksi ispat edilinceye kadar kalp krizi olarak düşünülmelidir),
- ❑ Nefes alıp vermekle ağrının şekli ve şiddeti değişmez.

Göğüs Ağrısında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

- ☐ Hastanın yaşamsal bulguları kontrol edilir (ABC),
- ☐ Hasta hemen dinlenmeye alınır, sakinleştirilir,
- ☐ Yarı oturur pozisyon verilir,
- ☐ Kullandığı ilaçları varsa almasına yardım edilir,
- ☐ Yardım istenerek (112) sağlık kuruluşuna gitmesi sağlanır,
- ☐ Yol boyunca yaşam bulguları izlenir.

SORU: Aşağıdakilerden hangisi göğüs ağrısı yaşayan kazazedeye yapılacak ilk yardım uygulamalarındandır?

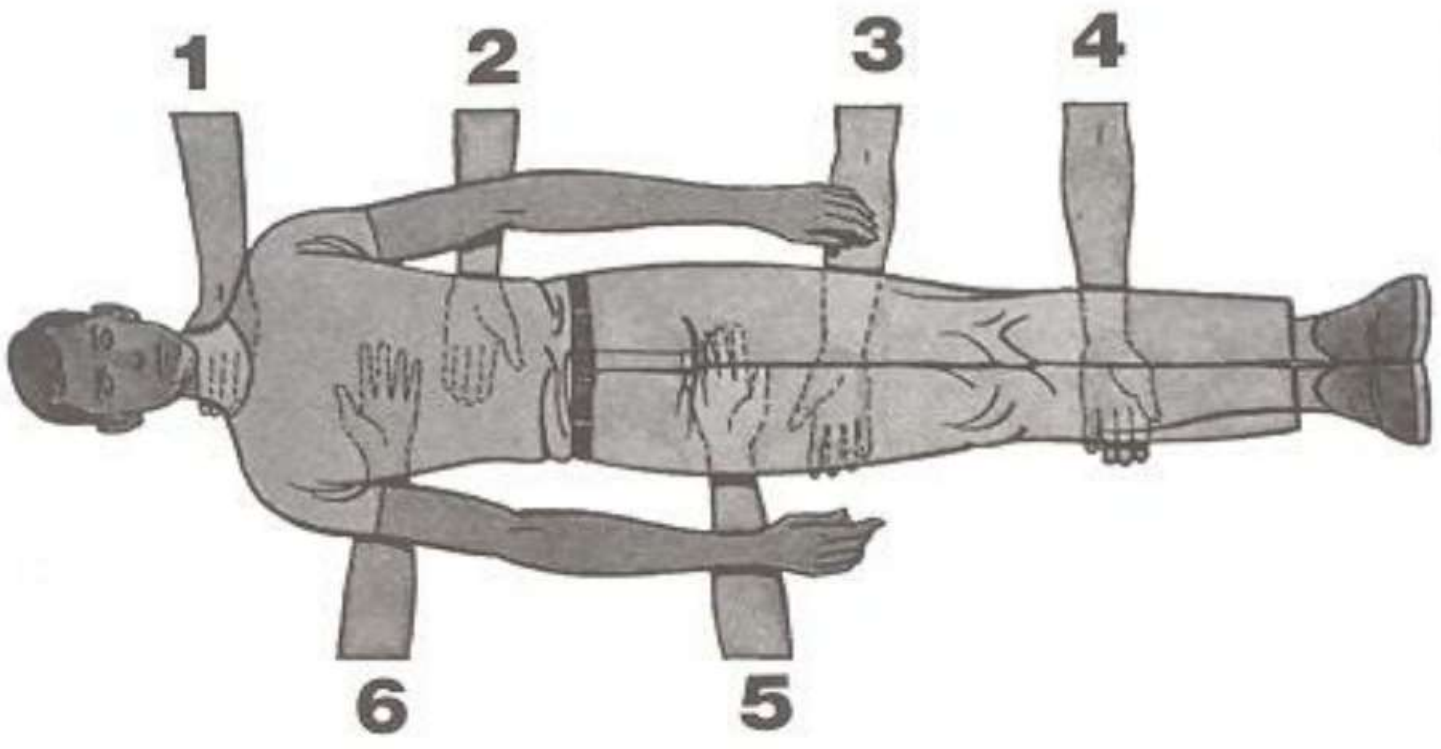
- A) Yarı oturur pozisyon verilmesi
- B) Egzersiz yapmasının sağlanması
- C) Yaşam bulgularından, sadece solunumun değerlendirilmesi
- D) Kullandığı ilaçları varsa almasının engellenmesi

(8) HASTA/ YARALI TAŞIMA TEKNİKLERİ

Hasta/Yaralı Taşınmasında Genel Kurallar Nelerdir?

Hasta/yaralı taşınmasında ilkyardımcı kendi sağlığını riske sokmamalıdır, Gereksiz zorlama ve yaralanmalara engel olmak için aşağıdaki kurallara uygun davranmalıdır;

- ☐ Hasta/yaralıya yakın mesafede çalışılmalı,
- ☐ Daha uzun ve kuvvetli kas grupları kullanılmalı,
- ☐ Sırtın gerginliğini korumak için dizler ve kalçalar bükülmeli (Omurilik yaralanmaları riskini azaltır),
- ☐ Yerden destek alacak şekilde her iki ayağı da kullanarak biri diğerinden biraz öne yerleştirilmeli,
- ☐ Kalkarken, ağırlığı kalça kaslarına vererek dizler en uygun biçimde doğrultulmalı,
- ☐ Baş her zaman düz tutulmalı, homojen ve düzgün bir şekilde hareket ettirilmeli,
- ☐ Yavaş ve düzgün adımlarla yürünmeli ve adımlar omuzdan daha geniş olmamalı,
- ☐ Ağırlık kaldırırken karın muntazam tutulup kalça kasılmalı,
- ☐ Omuzlar, leğen kemiğinin ve omuriliğin hizasında tutulmalı,
- ☐ Yön değiştirirken ani dönme ve bükülmelerden kaçınılmalı,
- ☐ Hasta/yaralı mümkün olduğunca az hareket ettirilmeli,
- ☐ Hasta/yaralı baş-boyun-gövde eksenini esas alınarak en az 6 destek noktasından kavranmalı,
- ☐ Tüm hareketleri yönlendirecek sorumlu bir kişi olmalı, bu kişi hareketler için gereken komutları (dikkat, kaldırıyoruz gibi) vermelidir. Bu kişi genellikle ağırlığın en fazla olduğu ve en fazla dikkat edilmesi gereken bölge olan baş ve boyun kısmını tutan kişi olmalı, Hasta/yaralı taşınırken mükemmel bir ekip çalışması gerekmektedir

Acil Taşıma Teknikleri Nelerdir?

- ❑ Genel bir kural olarak, hasta/yaralının yeri değiştirilmemeli ve dokunulmamalıdır. Olağanüstü bir tehlike söz konusuysa, taşıdığı her türlü riske rağmen acil taşıma zorunludur.
- ❑ En kısa sürede yaralılar güvenli bir yere taşınmalıdır.

Araç İçindeki Yaralıyı (Rentek) Taşıma Yöntemi:

DİKKAT: Araç içindeki yaralıyı (Rentek Manevrası) taşıma; kaza geçirmiş yaralı bir kişiyi eğer bir tehlike söz konusu ise omuriliğe zarar vermeden çıkarmada kullanılır. Bu uygulama solunum durması; yangın tehlikesi, patlama gibi tehlikeli durumlarda uygulanacaktır.

1-Kaza ortamı değerlendirilir; patlama, yangın tehlikesi belirlenir, çevre ve ilkyardımcının kendi güvenliği sağlanır,

2-Hasta/yaralının omuzlarına hafifçe dokunarak ve —iyi misiniz?ll diye sorarak bilinci kontrol edilir, çevrede birileri varsa 112'yi araması istenir, 3-

Hasta/yaralının solunum yapıp yapmadığı gözlemlenir (göğüs hareketleri izlenir). Eğer solunum yok ise,

4-Hasta/yaralının ayaklarının pedala sıkışmadığından emin olunur; emniyet kemeri açılır,

5-Hasta/yaralıya yan tarafından yaklaşılr ve bir elle kolu diğerk elle de çenesi kavranarak boynu tespit edilir (Hafif hareketle),

6-Baş-boyun-gövde hizasını bozmadan araçtan dışarı çekilir,

7-Hasta/yaralı yavaşça yere veya sedyeye yerleştirilir.

SORU: Kaza sonrası solunum durması, yangın tehlikesi, patlama gibi tehlikeli durumların olasılığı mevcut ise kazazedenin omuriliğine zarar vermeden araçtan çıkarılmasında kullanılan teknik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koltuk altından tutarak sürüklenme yöntemi
- B) Ayak bileklerinden sürüklenme yöntemi
- C) İtfaiyeci yöntemi ile omuzda taşıma
- D) Rentek manevrası

SORU: Rentek manevrası;

I. Solunum durması, yangın tehlikesi ve patlama gibi tehlikeli durumlarda,
II. Kazazedenin omuriliğine zarar vermeden araçtan çıkarılmasında kullanılır.
Verilenler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. doğru, II. yanlış
- B) I. yanlış, II. doğru
- C) Her ikisi de doğru
- D) Her ikisi de yanlış

Sürüklenme Yöntemleri Nelerdir?

Hasta/yaralının sürüklenmesi, oldukça faydalı bir yöntemdir. Özellikle, çok kilolu ve iriyarı kişilerin taşınması gerekiyorsa; dar, basık ve geçiş güçlüğü olan bir yerden çıkarmalarda herhangi bir yaralanmaya neden olmamak için seçilebilecek bir yöntemdir. İlk yardımcının fiziksel kapasitesi göz önünde bulundurulmalıdır. Mümkünse battaniye kullanılmalıdır.

Sürüklenme yöntemleri şunlardır;

- ☐ Ayak bileklerinden sürüklenme,
- ☐ Koltuk altından tutarak sürüklenme.

Kısa Mesafede Süratli Taşıma Teknikleri Nelerdir?

1-Kucakta taşıma: Bilinci açık olan çocuklar ve hafif yetişkinler için kullanışlı bir yöntemdir. Bir ilkyardımcı tarafından uygulanır.

- ☐ Bir elle yaralı dizlerinin altından tutularak destek alınır,
- ☐ Diğer elle gövdenin ağırlığı yüklenerek sırtından kavranır,
- ☐ Yaralıya kollarını ilkyardımcının boynuna dolması söylenebilir. Bu yaralının kendini güvende hissetmesini sağlar,
- ☐ Ağırlık dizlere verilerek kalkılır.

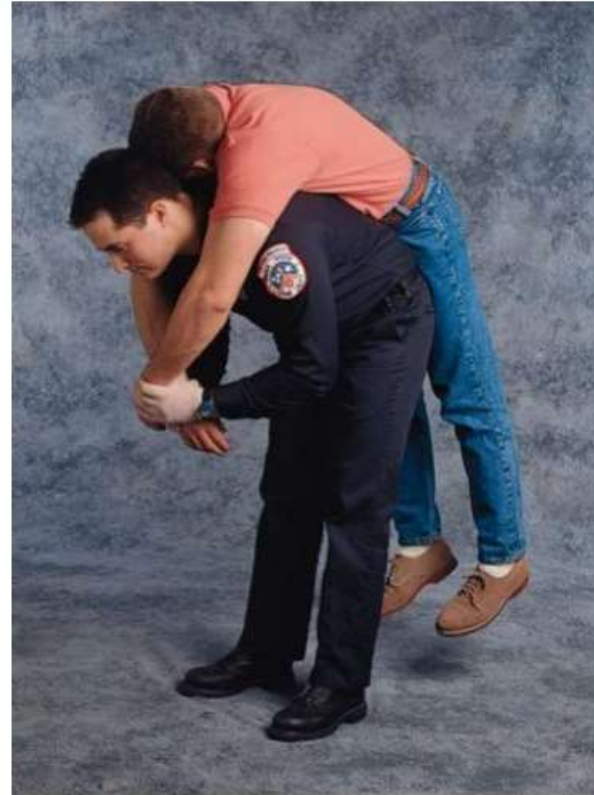
2-ilkyardımcının omzundan destek alma: Hafif yaralı ve yürüyebilecek durumdaki hasta/yaralıların taşınmasında kullanılır. Bir ilkyardımcı tarafından uygulanır. Bu yöntem iki kişi ile de uygulanabilir.

- ☐ Yaralının bir kolu ilkyardımcının boynuna dolanarak destek verilir,
- ☐ İlkyardımcı boşta kalan kolu ile hasta/yaralının belini tutarak yardım eder.

3-Sırtta taşıma: Bilinçli hastaları taşımada kullanılır. Bir ilkyardımcı tarafından uygulanır.

- ☐ İlkyardımcı hasta/yaralıya sırtı dönük olarak çömelir ve bacaklarını kavrar,
- ☐ Hasta/yaralının kolları ilkyardımcının göğsünde birleştirilir,
- ☐ Ağırlık dizlere verilerek hasta/yaralı kaldırılır.

4-Omuzda taşıma (itfaiyeci yöntemi) : Yürüyemeyen ya da bilinci kapalı olan kişiler için kullanılır. Bir ilkyardımcı tarafından uygulanır. İlkyardımcının bir kolu boşta olacağından merdiven ya da bir yerden rahatlıkla destek alınabilir.

- ☐ İlkyardımcı sol kolu ile omzundan tutarak hasta/yaralıyı oturur duruma getirir,
- ☐ Çömelerek sağ kolunu hasta/yaralının bacaklarının arasından geçirir,
- ☐ Hasta/yaralının vücudunu sağ omzuna alır,
- ☐ Sol el ile hasta/yaralının sağ elini tutar, ağırlığı dizlerine vererek kalkar,
- ☐ Hasta/yaralının önde boşta kalan bileği kavranarak hızla olay yerinden uzaklaştırılır.

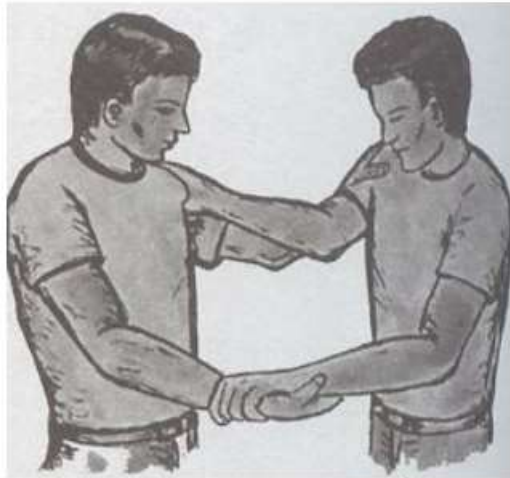
5-iki ilkyardımcı ile ellerin üzerinde taşıma (Altın Beşik Yöntemi) :

Hasta/yaralının ciddi bir yaralanması yoksa ve yardım edebiliyorsa iki, üç, dört elle altın beşik yapılarak taşınır.

iki elle: İki ilkyardımcının birer eli boşta kalır, bu elleri birbirlerinin omzuna koyarlar, diğer elleri ile bileklerinden kavrayarak hasta/yaralıyı oturturlar.

Üç elle: Birinci ilkyardımcı bir eli ile ikinci ilkyardımcının omzunu kavrar, diğer eli ile ikinci ilkyardımcının el bileğini kavrar. İkinci ilkyardımcı bir el ile birinci ilkyardımcının bileğini, diğer eli ile de kendi bileğini kavrar.

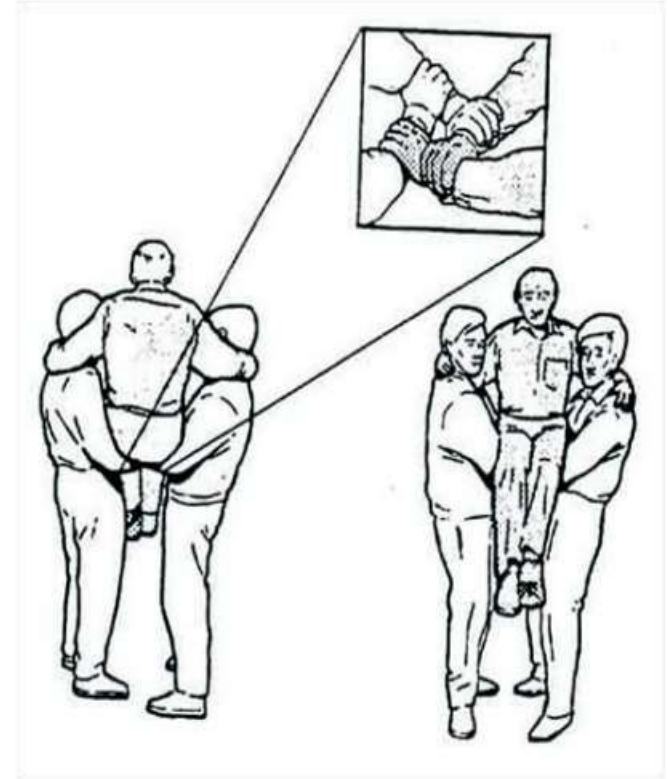
Dört elle: İlkyardımcılar bir elleri ile diğer el bileklerini, öbür elleri ile de birbirlerinin bileklerini kavrarlar.

ÜÇ ELLE TAŞIMA

DÖRT ELLE TAŞIMA

6-Kollar ve bacaklardan tutarak taşıma: Hasta/yaralı bir yerden kaldırılarak hemen başka bir yere aktarılacaksa kullanılır. İki ilkyardımcı tarafından uygulanır.

□ İlkyardımcılardan biri sırtı hasta/yaralıya dönük olacak şekilde bacakları arasına çömelir ve elleri ile hasta/yaralının dizleri altından kavrar. İkinci ilkyardımcı hasta/yaralının baş tarafına geçerek kolları ile koltuk altlarından kavrar. Bu şekilde kaldırarak taşırlar.

7-Sandalye ile taşıma: Hasta/yaralının bilinçli olması gereklidir. Özellikle merdiven inip çıkarken çok kullanışlı bir yöntemdir. Ğki ilkyardımcı tarafından uygulanır.

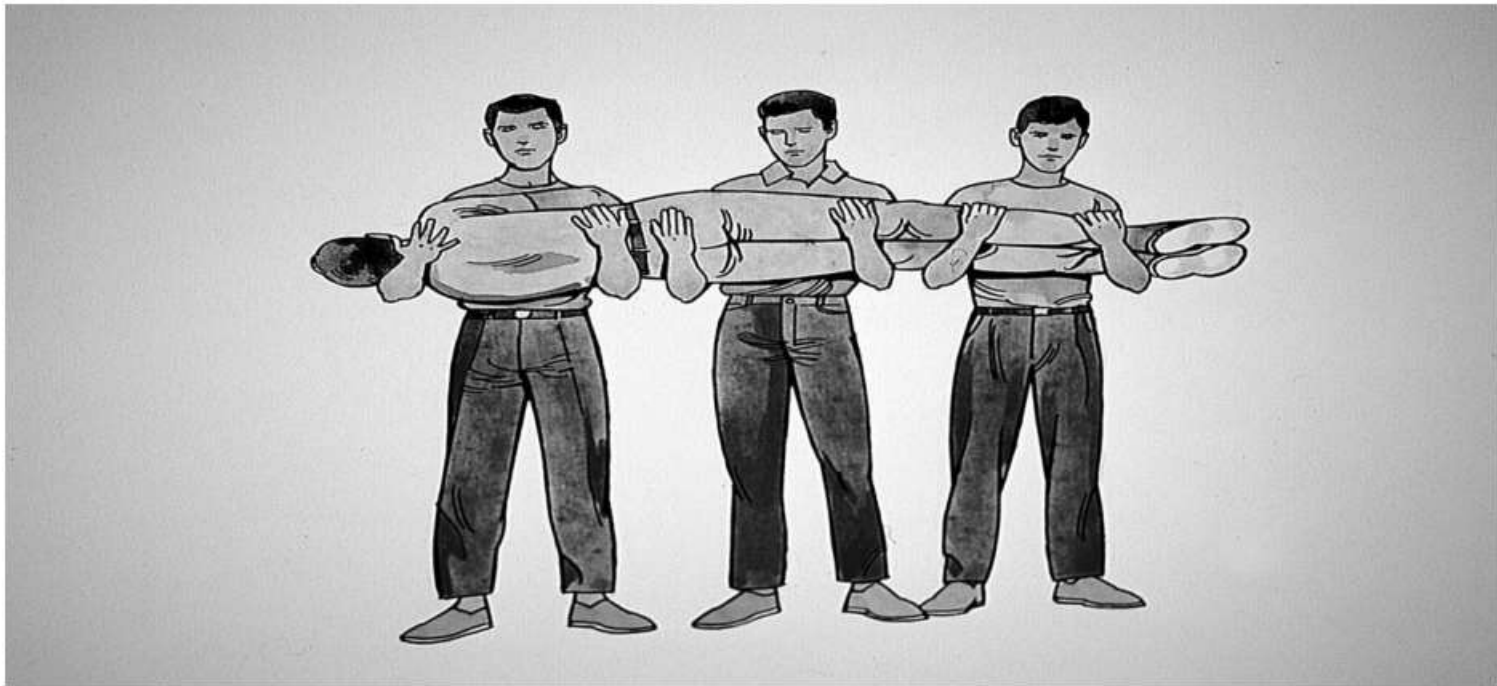
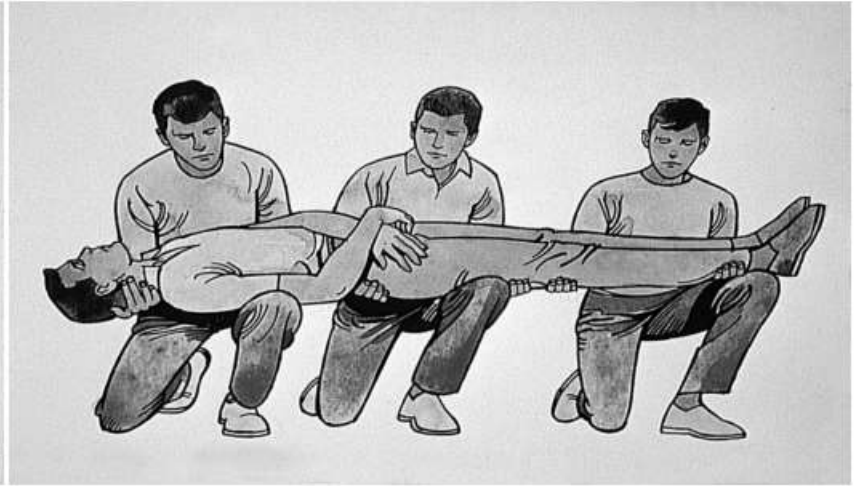
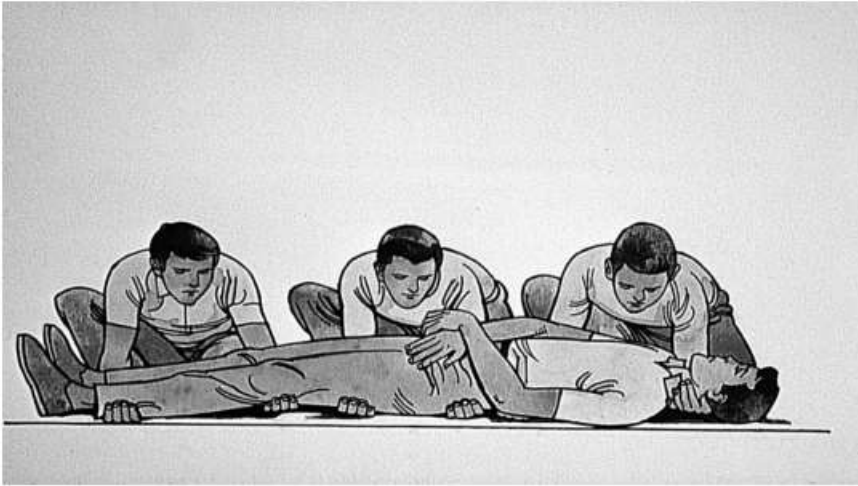
□ Bir ilkyardımcı sandalyeyi arka taraftan, oturulacak kısma yakın bir yerden, diğer ilkyardımcı sandalyenin ön bacaklarını aşağı kısmından kavrayarak taşırlar.

Sedye Üzerine Yerleştirme Teknikleri Nelerdir?

1-Kaşık Tekniği: Bu teknik hasta/yaralıya sadece bir taraftan ulaşılması durumunda üç ilkyardımcı tarafından uygulanır.

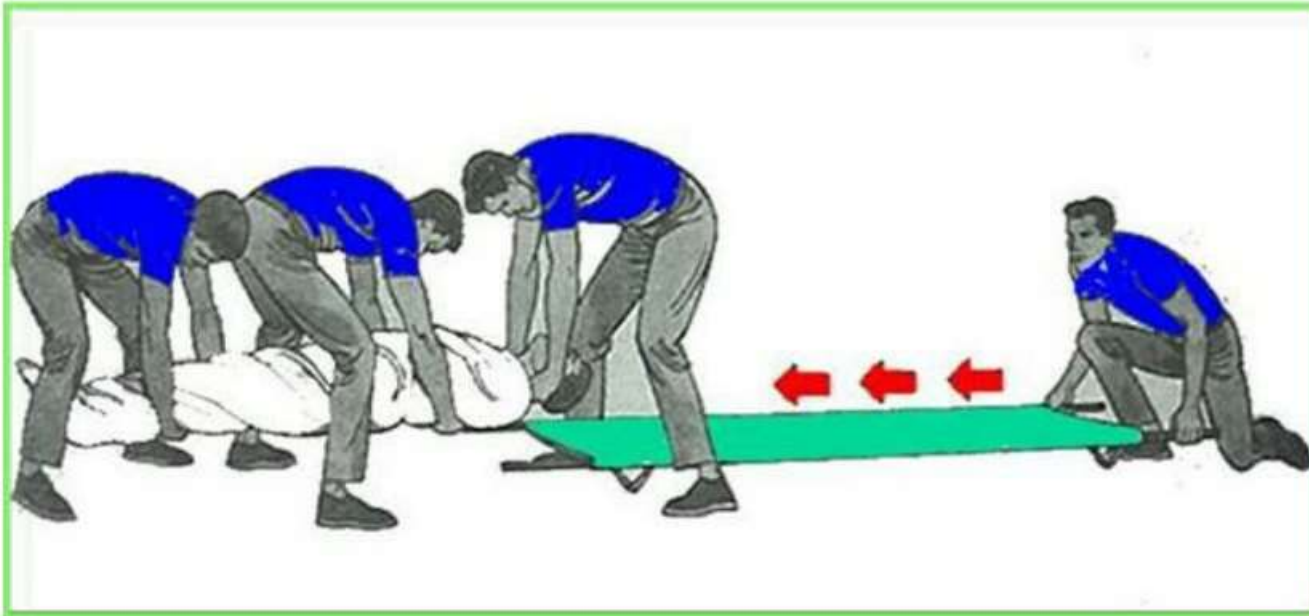
- ☐ İlkyardımcılar hasta/yaralının tek bir yanında bir dizleri yerde olacak şekilde diz çökerler,
- ☐ Hasta/yaralının elleri göğsünde birleştirilir,
- ☐ Birinci ilkyardımcı baş ve omzundan, ikinci ilkyardımcı sırtının alt kısmı ve uyluğundan, üçüncü ilkyardımcı dizlerinin altından ve bileklerinden kavrar. Daha sonra kendi ellerini hasta/yaralının vücudun altından geçirerek kavrarlar,
- ☐ Başını ve omzunu tutan birinci ilkyardımcının komutu ile tüm ilkyardımcılar aynı anda hasta/yaralıyı kaldırarak dizlerinin üzerine koyarlar,
- ☐ Aynı anda tek bir hareketle hasta/yaralıyı göğüslerine doğru çevirirler,
- ☐ Sonra uyumlu bir şekilde ayağa kalkar ve aynı anda düzgün bir şekilde sedyeye koyarlar.

2-Köprü tekniği:

Hasta/yaralıya iki taraftan ulaşılması durumunda dört ilkyardımcı tarafından yapılır.

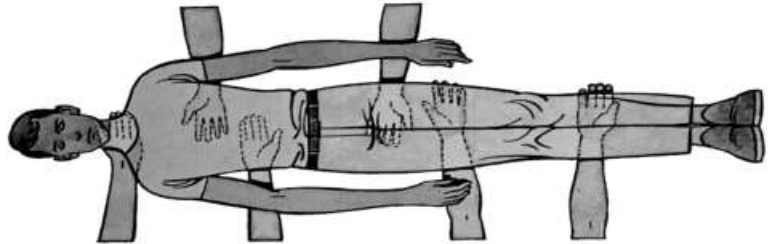
- İlkyardımcılar bacaklarını açıp, hasta/yaralının üzerine hafifçe çömelerek yerleşirler,
- Birinci ilkyardımcı başı koruyacak şekilde omuz ve ensesinden, ikinci ilkyardımcı kalçalarından, üçüncü ilkyardımcı da dizlerinin altından tutar,
- Birinci ilkyardımcının komutu ile her üç ilkyardımcı hastayı kaldırır,
- Dördüncü ilkyardımcı sedyeyi arkadaşlarının bacakları arasına iterek yerleştirir ve hasta/yaralı sedyenin üzerine konulur.

3-Karşılıklı durarak kaldırma:

Omurilik yaralanmalarında ve şüphesinde kullanılır. Üç ilkyardımcı tarafından uygulanır.

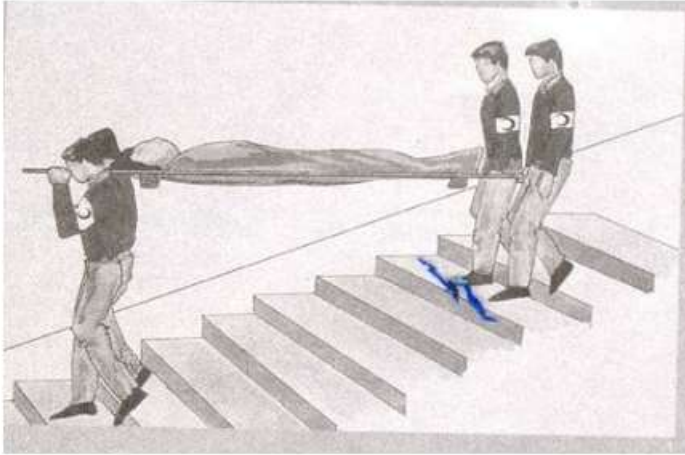
- ☐ İki ilkyardımcı hasta/yaralının göğüs hizasında karşılıklı diz çökerler,
- ☐ Üçüncü ilkyardımcı hasta/yaralının dizleri hizasında diz çöker,
- ☐ Hasta/yaralının kolları göğsünün üzerinde birleştirilerek, düz yatması sağlanır,
- ☐ Baş kısımdaki ilkyardımcılar kollarını baş-boyun eksenini koruyacak şekilde hasta/yaralının sırtına yerleştirirler,
- ☐ Hasta/yaralının dizleri hizasındaki üçüncü ilkyardımcı kollarını açarak hasta/yaralının bacaklarını düz olacak şekilde kavrar. Verilen komutla, tüm ilkyardımcılar hasta/yaralıyı düz olarak kaldırarak sedyeye yerleştirirler

Sedye İle Taşıma Teknikleri Nelerdir?

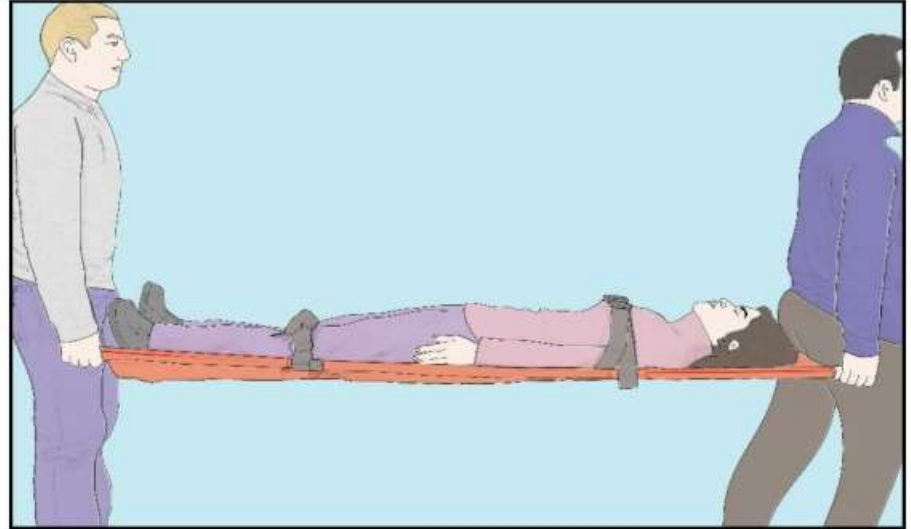
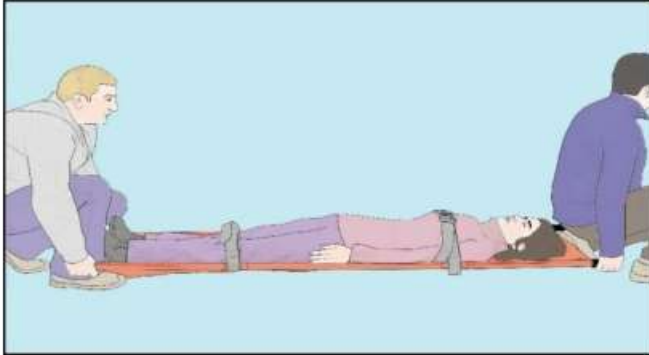
Sedye ile taşımada genel kurallar şunlardır;

- ☐ Hasta/yaralı battaniye ya da çarşaf gibi bir malzeme ile sarılmalıdır,
- ☐ Düşmesini önlemek için sedyeye bağlanmalıdır,
- ☐ Başı gidiş yönünde olmalıdır,
- ☐ Sedye daima yatay konumda olmalıdır,
- ☐ Öndeki ilkyardımcı sağ, arkadaki ilkyardımcı sol ayağı ile yürümeye başlamalıdır (Sürekli değiştirilen adımlar sedyeye sağlam taşıma sağlar),
- ☐ Daima sedye hareketlerini yönlendiren bir sorumlu olmalı ve komut vermelidir,
- ☐ Güçlü olan ilkyardımcı hasta /yaralının baş kısmında olmalıdır.

1-Sedyenin iki kişi tarafından taşınması:

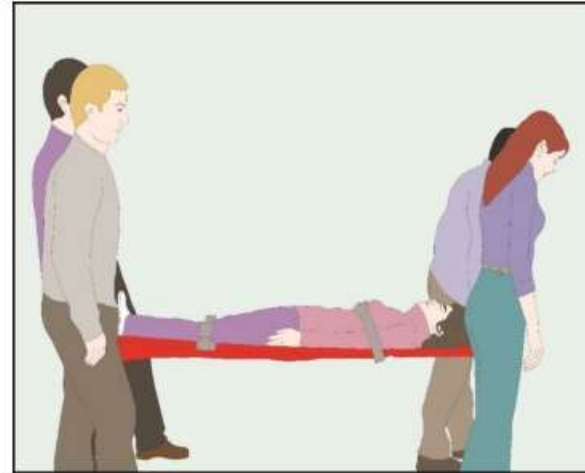
- Her iki ilkyardımcı ömelirler, sırtları düz, bacakları kıvrık olacak şekilde sedyenin iki ucundaki iç kısımlarda dururlar,
- Komutla birlikte sedyeyi kaldırırılar ve yine komutla dönüşümlü adımla yürümeye başlarlar,
- Önde yürüyen yoldaki olası engelleri haber vermekle sorumludur.

2-Sedyenin dört kişi tarafından taşınması:

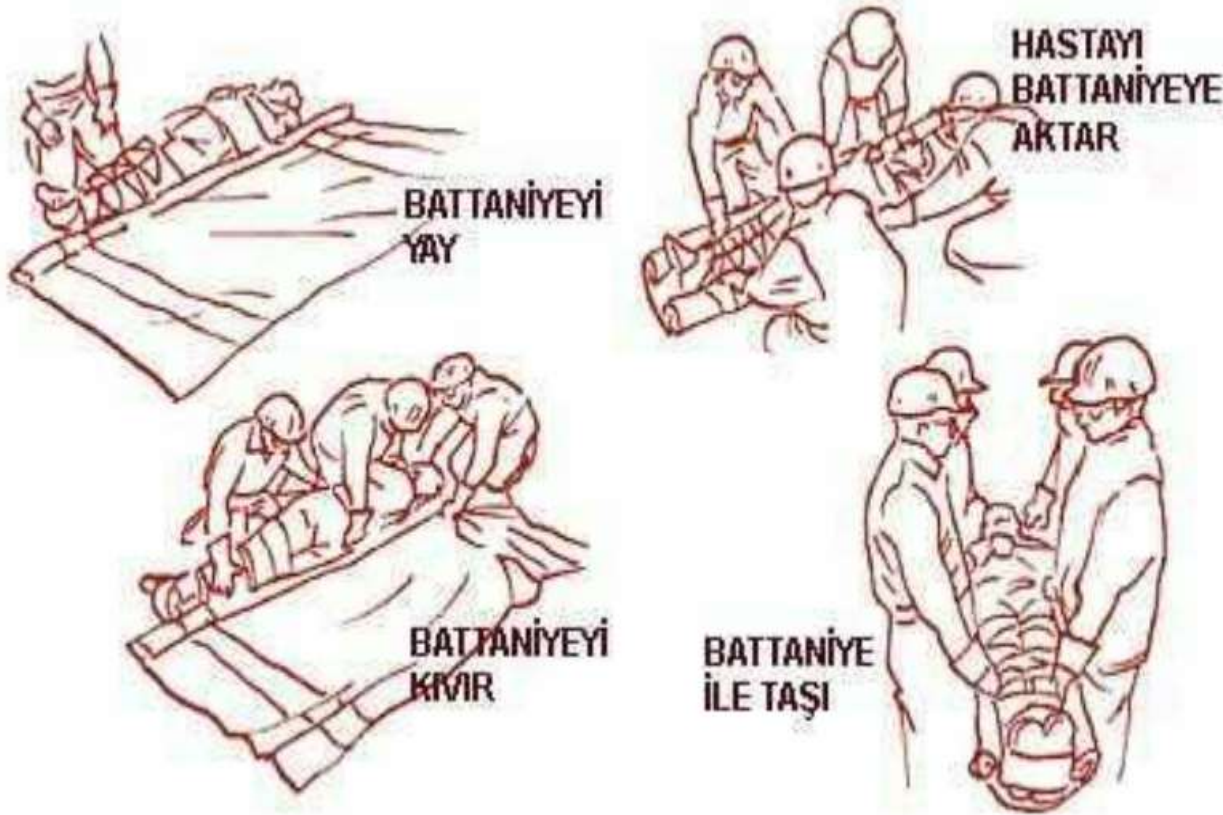
Yaralının durumu ağır ise ya da yol uzun, zor ve engelli ise sedye 4 kişi ile taşınmalıdır.

- İlkyardımcıların ikisi hasta/yaralının baş, diğeri ikisi ayak kısmında sırtları dik, bacakları bükülü olarak sedyenin yan kısımlarında çömelirler. Sedyenin sapından tutarlar ve yukarı komutu ile sedyeyi kaldırırılar,
- Sedyenin sol tarafından tutan ilkyardımcılar sol, sağ tarafındakiler sağ adımlarıyla yürümeye başlarlar,
- Dar bölgeden yürürken ilkyardımcılar sırtlarını sedyenin iç kısmına vererek yerleşirler,
- Merdiven, yokuş inip çıkarken sedye mümkün olabilecek en yatay pozisyonda tutulmalıdır. Bunun için ayak tarafındakiler sedyeyi omuz hizasında, baş tarafındakiler uyluk hizasında tutmalıdır.

3-Bir battaniye ile geçici sedye oluşturma:

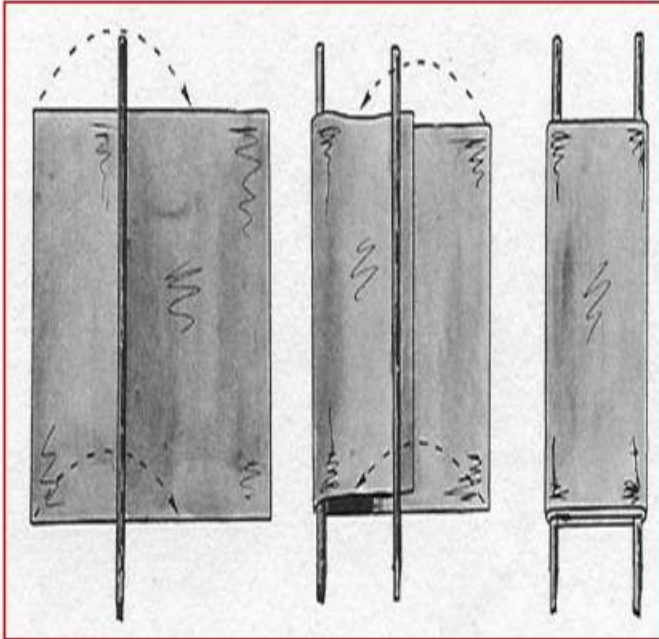
- Tek bir battaniye ile sedye oluşturmada ise battaniye yere serilir kenarları rulo yapılır. Yaralı üzerine yatırılarak kısa mesafede güvenli taşınabilir.

4-Bir battaniye ve iki kirişle geçici sedye oluşturma: Yeterli uzunlukta iki kiriş ile sedye oluşturmak mümkündür.

- ☐ Bir battaniye yere serilir,
- ☐ Battaniyenin 1/3'üne birinci kiriş yerleştirilir ve battaniye bu kirişin üzerine katlanır,
- ☐ Katlanan kısmın bittiği yere yakın bir noktaya ikinci kiriş yerleştirilir,
- ☐ Battaniyede kalan kısım bu kirişin üzerini kaplayacak şekilde kirişin üzerine doğru getirilir,
- ☐ Hasta/yaralı bu iki kirişin arasında oluşturulan bölgeye yatırılır

SORU: İlk yardımcı olarak bulunduğunuz güvenli olmayan olay yerinde; kazazedelerden biri başında, boynunda ve sırtında ağrı olduğunu, bacaklarını hareket ettiremediğini söylüyor, ayrıca kazazedenin burnundan ve kulağından kan geliyorsa bu kazazedeyi daha güvenli bir ortama nasıl taşırsınız?

- A) Baş-boyun-gövde eksenini bozulmadan düz pozisyonda sürükleyerek
- B) Kazazedenin gövdesini sağ omuza yerleştirip ağırlığı dizlere vererek
- C) Omuzdan destek verip yürütmeye çalışarak
- D) Kazazedeyi kucağına alıp ağırlığı yüklenerek

SORU: Bilinci kapalı, solunumu ve dolaşımı olmayan kazazedenin omuriliğine zarar vermeden araç içinden çıkarılması için aşağıdaki tekniklerden hangisi kullanılmalıdır?

- A) Koltuk altından tutarak sürüklenme yöntemi
- B) Heimlich manevrası
- C) Ayak bileklerinden sürüklenme yöntemi
- D) Rentek manevrası

SORU: *Kaza geçirmiş yaralının hayatını tehdit eden bir tehlike söz konusu ise omuriliğine zarar vermeden araç içerisinden çıkartmak için olarak adlandırılan teknikten yararlanılır.*

Verilen ifadede noktalarla belirtilen yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Sırtta taşıma yöntemi
- B) Rentek manevrası
- C) İtfaiyeci yöntemi ile omuzda taşıma
- D) Ayak bileklerinden sürükleme yöntemi

SORU: Yaralı taşımada sedye kullanımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Sedye kullanımı her zaman tercih edilmelidir.
- B) Sadece bacağı kırılanları yatırarak taşımak için tercih edilir.
- C) Sadece zehirlenme vakalarının taşınmasında kullanılmalıdır.
- D) Köprücük kemiği kırıklarında hastanın sedye ile taşınması hayati önem taşır.

SORU: Aşağıdakilerden hangisi, yaralının taşınması sırasında ilk yardımcının uyması gereken kurallardandır?

- A) Kendi kapasitesinden fazla ağırlık taşımalıdır.
- B) Ani dönme ve bükülme gibi hareketler yapmalıdır.
- C) Kendinin ve yaralının güvenliğinden emin olmalıdır.
- D) Yangın, göçük ve patlama tehlikesinin devam ettiği durumları önemsememelidir.

SORU: Aşağıdakilerden hangisi, yaralı taşımalarında ilk yardımcının uyması gereken kurallardan biri değildir?

- A) Kendi sağlığını riske atması
- B) Kalkarken ağırlığı kalça kaslarına vermesi
- C) Sırtın gerginliğini korumak için dizlerini bükmesi
- D) Yön değiştirirken ani dönme ve bükülmelerden kaçınması

SORU: Yaralının araçtan çıkarılması esnasında en çok hangisine dikkat edilmelidir?

- A) Hızlı ve aceleci davranmaya
- B) Kaza yapan araca hasar verilmemesine
- C) Yaralıda yeni bir yaralanma meydana gelmemesine
- D) Kazayı seyredenlerin uzaklaştırılmasına

SORU: Hangi durumdaki kazazede kesinlikle sedye ile taşınmalıdır?

- A) Kolunda yara ve kırık olan
- B) Birinci derece yanığı olan
- C) Kaburgasında kırık olan
- D) Omurgasında kırık olan

SORU: Aşağıdakilerden hangisi, yaralı taşımalarında ilk yardımcının uyması gereken kurallardandır?

- A) Kendi can güvenliğini riske atması
- B) Kazazedeyi mümkün olduğunca çok hareket ettirmesi
- C) Yön değiştirirken ani dönme ve bükülmelerden kaçınması
- D) Kazazedenin baş-boyun-gövde ekseninin korunmasına özen göstermemesi